

GROBY HARCERZY W WARSZAWIE

Niniejsze opracowanie zostało wykorzystane przy generowaniu przewodnika „Harcerze pochowani w Warszawie”.

Uwzględnione groby przedstawiono w poniższej tabelce

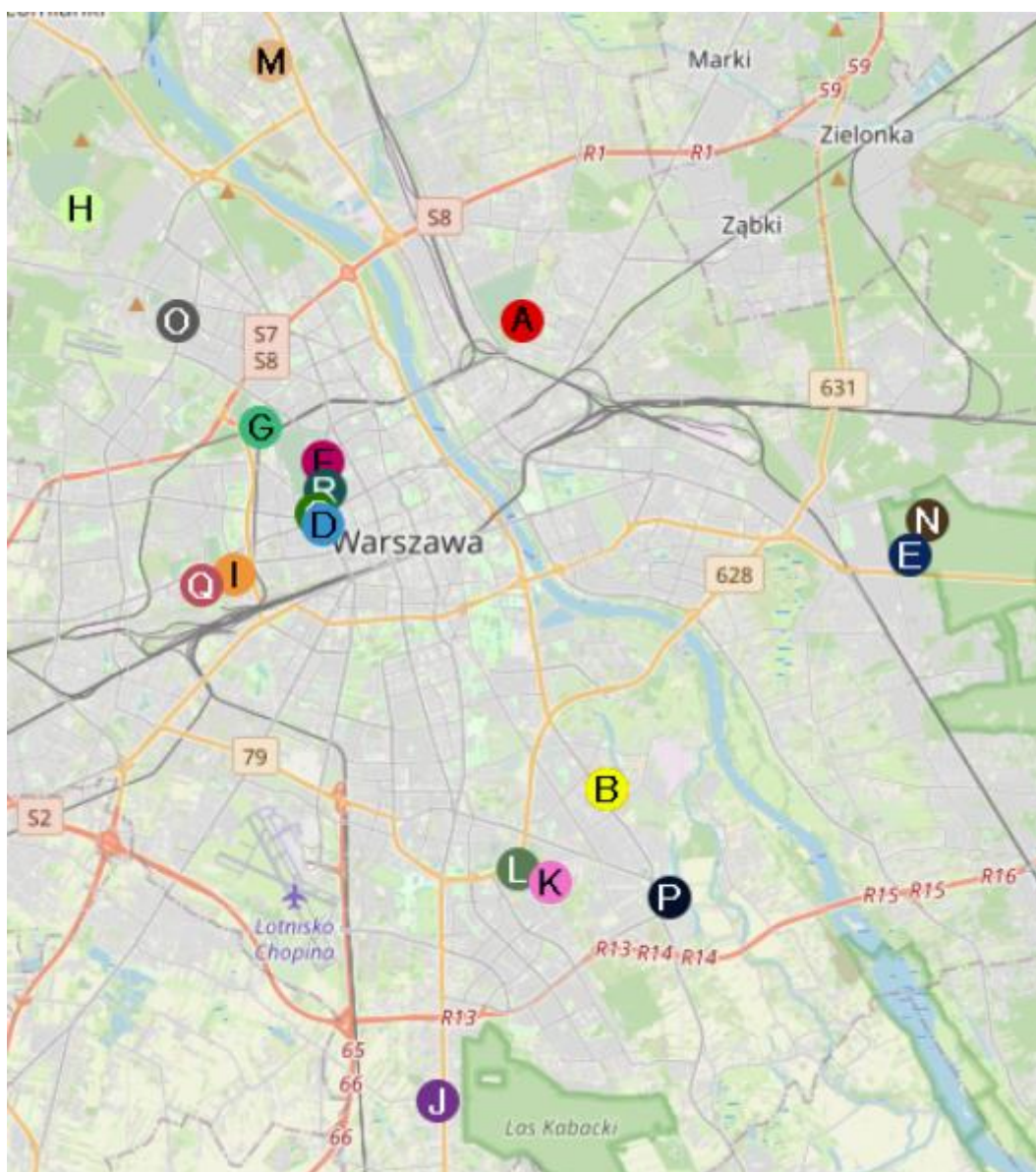
Lp	Nazwa cmentarza	Liczba grobów
A.	Bródnowski	10
B.	Czerniakowski	1
C.	Ewangelicko-Augsburski	3
D.	Ewangelicko-Reformowany	3
E.	Ofiar Wojny	2
F.	Powązki Stare	11
G.	Powązki Wojskowe	12
H.	Północny	2
I.	Prawosławny	1
J.	Pyrski	3
K.	Służewski Stary	2
L.	Służewski Nowy	1
M.	Tarchomiński	2
N.	Wawerski	3
O.	Wawrzyszewski	4
P.	Wilanowski	4
Q.	Wolski	2
R.	Żydowski	1
Razem		67

Groby wraz z życiorysami pochowanych zostały przede wszystkim znalezione w Internecie.

W uzupełnianiu informacji biograficznych korzystano z opracowań:

- [Harcerski Słownik Biograficzny](#)
- [Kobiety–Polki–Harcerki \(1910–1949\)](#)
- [Odeszli na wieczną wartę](#)

Położenie 18 cmentarzy:

<https://graedu.pl/cww>

Możliwe jest uzupełnienie niniejszego opisu o kolejne osoby, warunkiem jest dostarczenie życiorysów wraz ze zdjęciem legitymacyjnym.

Podczas generowania przewodnika nastąpi:

- Sprawdzenie i uzupełnienie biogramów
- Ustalenie współrzędnych grobów – na razie są na obszarze cmentarzy
- Opracowanie krzyżówek i testów dodatkowych
- Wprowadzenie wykazu drużyn 9 warszawskich Hufców Chorągwi Stołecznej ZHP
- Zmierzenie współrzędne grobów i zrobienie brakujących zdjęć nagrobków .

Marek Cieciora

SPIS TREŚCI

A. CMENTARZ BRÓDNOWSKI.....	9
Mapa.....	9
1. Bohdanowicz Stanisław	10
2. Doraczyńska Katarzyna Agata.....	11
3. Gronostajska Jadwiga.....	12
4. Lange Stanisław	14
5. Łapińska Józefina	15
7. Nekrasz Władysław Janusz oraz Nekraszowa Natalia.....	17
8. Perlikowski Wiesław.....	18
9. Wypych Paweł	19
10. Wyrobek Wojciech Stefan.....	20
B. CMENTARZ CZERNIAKOWSKI	21
Mapa.....	21
11. Gorzkowski Kazimierz Andrzej	22
C. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI	24
Mapa.....	24
12. Loth Roman Andrzej	25
13. Marcinkiewicz Wojciech Jarosław	26
14. Rygiel Iwo	27
D. CMENTARZ EWANGELICKO-REFORMOWANY.....	28
Mapa.....	28
15. Rossman Jan.....	29
16. Staniszkis Jerzy	30
17. Polak Tadeusz Czesław.....	31
E. CMENTARZ OFIAR WOJNY	34
Mapa.....	34
18. Szulczewski Tadeusz.....	34
19. Matecka Janina i Matecki Witold.....	36
F. CMENTARZ POWĄŻKI STARE	38
Mapa.....	38
20. Bem Mieczysław	39
21. Bromke Adam Lech	40
22. Bublewski Witold.....	41

23. Florczak Zofia Irena	41
24. Hiszpański Stanisław	42
25. Muszalski Edward	43
26. Piskorska Katarzyna Wanda Antonina.....	44
27. Pniewski Bohdan Wiktor Kazimierz.....	45
28. Rodowicz Jan	46
29. Zawadzka Anna	47
G. CMENTARZ POWĄZKI WOJSKOWE	50
Mapa.....	50
31. Białous Ryszard Mieczysław.....	51
32. Broniewski Stanisław	51
33. Bytnar Jan i Dawidowski Aleksy	53
34. Falkowska Jadwiga.....	57
35. Kamiński Aleksander	59
36. Kozicki Stanisław i Ptaszyński Józef.....	60
37. Leopold Stanisław Wojciech	62
38. Ossowski Jerzy	63
39. Peplowski Jerzy	64
40. Zawadzki Tadeusz Leon Józef	65
41. Zborowski Jerzy Eugeniusz	66
42. Zürn Edward	67
H. CMENTARZ PÓŁNOCNY	68
Mapa.....	68
43. Korsak Andrzej	69
44. Stadler Jerzy.....	70
I. CMENTARZ PRAWOSŁAWNY	71
Mapa.....	71
45. Gasztych Leszek.....	72
J. CMENTARZ PYRSKI	75
Mapa.....	75
46. Jakubowska-Sobolewska Irena	75
47. Nowotny Wojciech	76
48. Strelau Jan.....	78
K. CMENTARZ SŁUŻEWSKI STARY	80
Mapa.....	80

49. Krahelska Krystyna	81
50. Lipińska Grażyna Władysława	82
L. CMENTARZ SŁUŻEWSKI NOWY	84
Mapa.....	84
51. Szczepański Włodzimierz	85
M. CMENTARZ TARCHOMIŃSKI	87
Mapa.....	87
52. Kozłowski Marian	88
53. Maciejewska Zyta	89
N. CMENTARZ WAWERSKI	90
Mapa.....	90
54. Hellman Jerzy	90
55. Wójcik Zdzisława	94
56. Sowiński Henryk	97
O. CMENTARZ WAWRZYSZEWSKI.....	99
Mapa.....	99
57. Heidrich Adolf Zbigniew	100
58. Kowalski Bohdan	101
59. Muszyński Edmund.....	102
60. Wachnowska-Skorupska Wanda	104
P. CMENTARZ WILANOWSKI	105
Mapa.....	105
61. Gintrowski Przemysław Adam	105
62. Sarkisow Aleksander	107
63. Somogi Tadeusz.....	111
64. Świdorski Jerzy	112
Q. CMENTARZ WOLSKI	115
Mapa.....	115
65. Kulma Jan.....	115
66. Szterner Zdzisław	116
R. CMENTARZ ŻYDOWSKI	118
Mapa.....	118
67. Grodzka-Gużkowska Magda.....	119
DODATKI.....	120
Test Chorągiew Stołeczna ZHP	120

Test.....	124
Krzyżówka	125
Krzyżówka Struktura ZHP	129
Krzyżówka Stopnie harcerskie i instruktorskie w ZHP	131
Krzyżówka	133
Test Wiedza o harcerstwie.....	135
Test Historia Związku Harcerstwa Polskiego	137
Test Szare Szeregi	144

A. CMENTARZ BRÓDNOWSKI

Mapa

<https://brodnowski.grobonet.com/mapa/2/>

1. Bohdanowicz Stanisław

Sektor108 R Rząd 1 Numer 34

Stanisław Bohdanowicz (ur. 1 kwietnia 1927, zm. 2 czerwca 2021) – Naczelnik ZHP w latach 1969–1974,

Inicjator Patronatu ZHP nad budową Centrum Zdrowia Dziecka, Operacji „Bieszczady 40”, harcerskiego ruchu naukowego i kulturalnego.

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Bohdanowicz_\(dzia%C5%82acz_harcerski\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Bohdanowicz_(dzia%C5%82acz_harcerski))

<https://zhp.pl/2021/odszedl-na-wieczna-warte-hm-stanislaw-bohdanowicz>

<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=480117&inni=0>

Bohdanowicz Stanisław

- Naczelnik Związku Harcerstwa Polskiego (1969–1974)
- Komendant Chorągwi Wołyńskiej (1926–1930)
- Komendant Chorągwi Warszawskiej Męskiej ZHP (1923)

2. Doraczyńska Katarzyna Agata

Sektor 112S Rząd 3 Numer 5

Katarzyna Agata Doraczyńska (ur. 3 października 1978 w Warszawie, zm. 10 kwietnia 2010 w Smoleńsku) – polska działaczka polityczna, harcerska i samorządowa.

Jesienią 1989 r. została harcerką 22 Warszawskiej Drużyny Harcerek „Olszyna” na Grochowie, a potem instruktorką Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej. Od września do grudnia 1994 roku pełniła funkcję przybocznej, a następnie objęła na 4 lata (do 1998 r.) funkcję drużynowej 22 Warszawskiej Drużyny Harcerek „Jaworzyna” - hufiec Grochów, Warszawa. W latach 2001-2006 została wybrana członkiem i skarbnikiem Zarządu Obwodu Praga-Południe ZHR. Już jako podharc mistrzyni przez dwie kadencje, od 2004 do 2008 roku, pełniła funkcję wiceprzewodniczącej Zarządu Okręgu Mazowieckiego ZHR.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Katarzyna_Doraczy%C5%84ska

<https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/kasia-miala-w-ogole-nie-wsiadac-do-samolotu-zamienila-sie/y6wk9tt>

<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=422819&inni=0>

Doraczyńska Katarzyna Agata

- Wiceprzewodnicząca Zarządu Okręgu Mazowieckiego ZHR (2004-2008)
- Drużynowa 256. Warszawskiej Drużyny Harcerek im. hm. Władysławy Martynowicz (1957-1961)
- Drużynowa 15 Warszawskiej Żeńskiej Drużyny Harcerskiej (1929–1932)

3. Gronostajska Jadwiga

Sektor 32D Rząd 1 Numer 31

Jadwiga Gronostajska z d. Ignaczak, ps. *Wiśka* (ur. 7 listopada 1906 w Warszawie, zm. 13 maja 1995) – polska nauczycielka, działaczka społeczna, instruktorka harcerska.

We wrześniu 1923 wstąpiła do działającej w Państwowym Seminarium Nauczycielskim im. Elizy Orzeszkowej, 7 Warszawskiej Żeńskiej Drużyny Harcerskiej im. Stanisława Konarskiego, w której była zastępową i przyboczną. Przyrzeczenie harcerskie złożyła w 1924 roku na I Zlocie Narodowym Harcerek nad Świdrem, na ręce hm. Marii Jiruski. Po kursie drużynowych w Nałęczowie pełniła w latach 1925–1927 funkcję drużynowej 7 WŹDH.

W 1927 rozpoczęła pracę w Szkole Powszechnej nr 145 na Grochowie. Była wychowawczynią dwóch licznych klas, założyła tam też 22 Warszawską Żeńską Drużynę Harcerek im. Jadwigi Wolskiej, którą prowadziła do 1930 roku.

W 1928 roku otrzymała stopień harcmistrzyni.

Była hufcową VIII Hufca Harcerek Warszawa-Ochota (1927–1930^[4] lub 1928–1933^[1]), a następnie V Hufca Harcerek Warszawa-Praga (1934–1935), komendantką kursów drużynowych w Laskowej i Ignalinie (1937), komendantką obozów 13 WŹDH i 21 WŹDH (1933–1936 i 1939) oraz obozu 13 WŹDH na zlocie w Spale. Zastępczyni komendantki (1928–1930), a następnie komendantka (1935–1939) Warszawskiej Chorągwi Harcerek.

W konspiracji była okręgową (komendantką) Okręgu Warszawa-Praga Organizacji Harcerek (1939–1940 lub 1940–1944), członkinią komendy Warszawskiej Chorągwi Harcerek (1940–1944). Prowadziła w tym czasie kursy drużynowych, podharcmistrzowskie i harcmistrzowskie. W czasie powstania warszawskiego mieszkanie Gronostajskich było siedzibą praskiego hufca harcerek.

Ponownie od 1944 lub od kwietnia 1945 roku pełniła funkcję komendantki Warszawskiej Chorągwi Harcerek, była też członkinią Wydziału Programowego Głównej Kwatery Harcerek (1945), przygotowała liczną grupę harcerek do udziału w I Centralnej Akcji Szkoleniowej ZHP. Nie zgadzając się na zmiany w ZHP wymuszane przez władze zrezygnowała w końcu grudnia 1948 roku z funkcji komendantki chorągwi i odeszła ze związku.

Powróciła do harcerstwa po reaktywowaniu ZHP w 1956 roku, była doradczynią Naczelnej Rady Harcerskiej (1956–1959), I zastępczynią komendanta Chorągwi Warszawskiej ZHP (1957–1960), zastępczynią komendanta Hufca Praga Nowa i Praga-Północ (1961–1962), organizowała i prowadziła w hufcu kształcenie drużynowych. Była delegatką Chorągwi Warszawskiej na Zjazd ZHP w 1959.

W 1981 roku na prośbę Komendy Hufca Warszawa-Mokotów weszła w skład zespołu patronującego wystawie *70-lecie Harcerstwa Polskiego*, organizowanej przez ten hufiec w Muzeum Woli.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jadwiga_Gronostajska

<http://harcerki.org.pl/biogramy/gronostajska.html>

https://archiwumharcerskie.pl/images/2/25/1995-08_Londyn_Wezelek_nr_197.pdf

<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=13358&inni=0>

Jadwiga Gronostajska otrzymała stopień harcmistrzyni w ... roku

- 1928
- 1938
- 1948

4. Lange Stanisław

Sektor 17C Rząd 1 Numer 9

Stanisław Lange (ur. 5 marca 1898 w Warszawie, zm. 21 kwietnia 1960 w Wołominie) – instruktor harcerski, działacz społeczny i samorządowy.

Od 1915 harcerz w 17 Warszawskiej Drużynie Harcerskiej. W późniejszych latach był drużynowym tej drużyny oraz I Wołomińskiej Drużyny Harcerskiej męskiej imienia króla Władysława Łokietka.

Harc mistrz Stanisław Lange przez wiele lat był komendantem Chorągwi Mazowieckiej Związku Harcerstwa Polskiego oraz członkiem Głównej Kwatery ZHP. Uczestniczył w międzynarodowych zlotach skautowych Jamboree w Wielkiej Brytanii i Holandii. W 1935 był kwatermistrzem na Jubileuszowym Zlocie Związku Harcerstwa Polskiego w Spale. Przez wiele lat organizował i prowadził harcerskie obozy instruktorskie we wsi Cimochovizna nad jeziorem Wigry.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Lange

<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=42019&inni=0&cin ki=0>

Lange Stanisław

- Komendant Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Zawiszy Czarnego (1915–1918)
- Komendant Chorągwi Mazowieckiej Związku Harcerstwa Polskiego (przed wojną)
- Twórca wychowania morskiego w polskim harcerstwie

5. Łapińska Józefina

Sektor 52A Rząd 4 Numer 4

Józefina (Józefa) Łapińska (ur. 18 września 1900 w Łodzi, zm. 27 lipca 1986 w Konstancinie-Jeziornie) – instruktorka harcerska, harcmistrzyni.

W latach 1929–1934 komendantka Kielecko-Radomskiej Chorągwi Harcerki ZHP. W latach 1931–1939 komendantka stancji i Szkoły Instruktorskiej Harcerstwa Żeńskiego na Buczu. Członkini Głównej Kwatery Harcerki ZHP. Reprezentowała ZHP w międzynarodowym ruchu skautowym. W 1938 powołana na stanowisko komendantki Pogotowia Harcerki, pełniła tę funkcję przez całą okupację.

https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zefina_%C5%81api%C5%84ska

<http://harcerki.org.pl/biogramy/lapinska.html>

<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=30981&inni=0&cin ki=0>

Łapińska Józefina

- Komendantka Kielecko-Radomskiej Chorągwi Harcerki ZHP (1929–1934)
- Komendantka Warszawskiej Chorągwi Harcerki (1938-1939)
- Komendantka Hufca Szarych Szeregów Śródmieście w Warszawie (1942–1944)

6. Matyjaszkiewicz Stefan

Sektor 108F Rząd 2 Numer 29

Stefan Matyjaszkiewicz (ur. 23 czerwca 1927 w Condé-sur-l'Escaut, zm. 15 lutego 1988 w Warszawie) – polski operator filmowy, powstaniec warszawski.

Był harcerzem drużyny przy Zakładzie Salezjanów na ul. Lipowej na Powiślu. Od 1941 roku działał w konspiracji. Przeszedł szkolenie z terenoznawstwa i łączności. Od 1942 roku był uczestnikiem szkół bojowych, akcji Małego Sabotażu oraz Wywiadu i Informacji Szarych Szeregów. W 1944 ukończył konspiracyjną Szkołę Młodszych Dowódców „Wiarus”. Był żołnierzem harcerskiego 101. plutonu I Obwodu „Radwan” Warszawskiego Okręgu Armii Krajowej. Walczył w śródmieściu.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Matyjaszkiewicz

<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idq=230146&inni=0>

Matyjaszkiewicz Stefan

- Ukończył konspiracyjną Szkołę Młodszych Dowódców „Wiarus” (1944)
- Stał na czele drużyny hufca Bojowych Szkół Szarych Szeregów na Ochocie
- Organizator konspiracyjnych działań młodzieży na warszawskim Targówku Fabrycznym

7. Nekrasz Władysław Janusz oraz Nekraszowa Natalia

Sektor 31D Rząd 2 Numer 16

Władysław Janusz Nekrasz (ur. 9 października 1893 w Krasnolisach , zm. 1940 w Charkowie) – major Wojska Polskiego, harcmistrz, inżynier rolnik. Kawaler Virtuti Militari, ofiara zbrodni katyńskiej.

W latach 1926 – 1930 był komendantem Chorągwi Wołyńskiej, organizował zloty i kursy instruktorskie.

https://pl.wikipedia.org/wiki/W%C5%82adys%C5%82aw_Nekrasz

Nekrasz Władysław Janusz oraz Nekraszowa Natalia

- Naczelnik Związku Harcerstwa Polskiego (1969–1974)
- Komendant Chorągwi Wołyńskiej (1926–1930)
- Komendant Chorągwi Warszawskiej Męskiej ZHP (1923)

Natalia Nekraszowa z Majewskich (ur. 23 lutego 1898 w Dębku na Wołyniu, zm. 16 czerwca 1979) – polska harcmistrzyni, nauczycielka, komendantka Wołyńskiej (1925-1929) i Warszawskiej (1938-1939) Chorągwi Harcerek.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Natalia_Nekraszowa

<http://harcerki.org.pl/biogramy/nekraszowa.html>

<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=116438&inni=0>

Nekraszowa Natalia

- Komendantka Kielecko-Radomskiej Chorągwi Harcerek ZHP (1929–1934)
- Komendantka Warszawskiej Chorągwi Harcerek (1938-1939)
- Komendantka Hufca Szarych Szeregów Śródmieście w Warszawie (1942–1944)

8. Perlikowski Wiesław

Sektor 41D Rząd 5 Numer 13

Wiesław Perlikowski ps. „Orlik” (ur. 26 lutego 1927 w Warszawie, zm. 18 maja 1944 tamże) – harcerz Szarych Szeregów, dowódca drużyny hufca Bojowych Szkół Szarych Szeregów na Ochocie.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wies%C5%82aw_Perlikowski

<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=136974&inni=0>

Perlikowski Wiesław

- Ukończył konspiracyjną Szkołę Młodszych Dowódców „Wiarus” (1944)
- Stał na czele drużyny hufca Bojowych Szkół Szarych Szeregów na Ochocie
- Organizator konspiracyjnych działań młodzieży na warszawskim Targówku Fabrycznym

9. Wypych Paweł

Sektor 9C Rząd 3 Numer 19

Paweł Wypych (ur. 20 lutego 1968 w Otwocku, zm. 10 kwietnia 2010 w Smoleńsku) – polski samorządowiec. W latach 2005–2006 sekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, w 2007 podsekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, w 2007 prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w latach 2009–2010 sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP.

W latach 1987–1999 był działaczem harcerskim: początkowo instruktorem niezależnego środowiska harcerskiego w Związku Harcerstwa Polskiego, od 1990 w Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, w latach 1993–1994 Komendant Mazowieckiej Chorągwi Harcerzy ZHR w stopniu harcmistrza.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Pawe%C5%82_Wypych

<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=422856&inni=0>

Wypych Paweł

- Komendant Mazowieckiej Chorągwi Harcerzy ZHR (1993–1994)
- Honorowy prezes Zarządu Środowiska Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej na Ochocie
- Członek Głównej Kwatery Szarych Szeregów

10. Wyrobek Wojciech Stefan

Sektor 14K Rząd 5 Numer 26

Wojciech Stefan Wyrobek ps. *Żyłka* (ur. 23 kwietnia 1907 w Utracie, zm. 5 lipca 1971 w Warszawie) – nauczyciel języka polskiego, instruktor harcerski, harcmistrz, organizator konspiracyjnych działań młodzieży na warszawskim Targówku Fabrycznym, żołnierz Narodowej Organizacji Wojskowej i Armii Krajowej, podporucznik, więzień w okresie okupacji hitlerowskiej oraz stalinizmu.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojciech_Stefan_Wyrobek

<https://stoleczna.zhp.pl/wp-content/uploads/2022/10/Odeszli-na-wieczna-warte-wydanie-IV-uzupelnione-2016-m2.pdf>

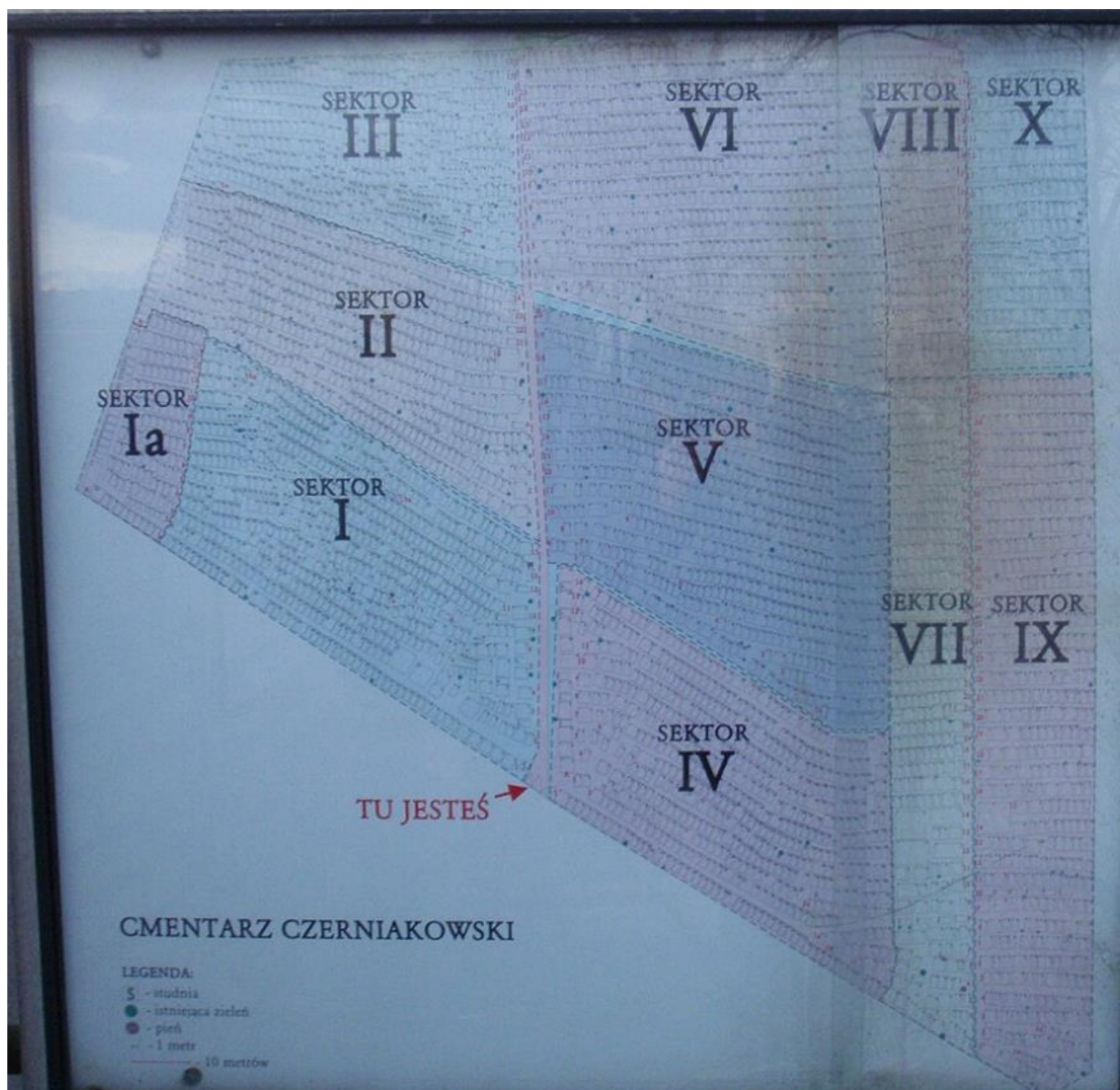
<https://brodnowski.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=75654&inni=0>

Wyrobek Wojciech Stefan

- Ukończył konspiracyjną Szkołę Młodszych Dowódców „Wiarus” (1944)
- Stał na czele drużyny hufca Bojowych Szkół Szarych Szeregów na Ochocie
- Organizator konspiracyjnych działań młodzieży na warszawskim Targówku Fabrycznym

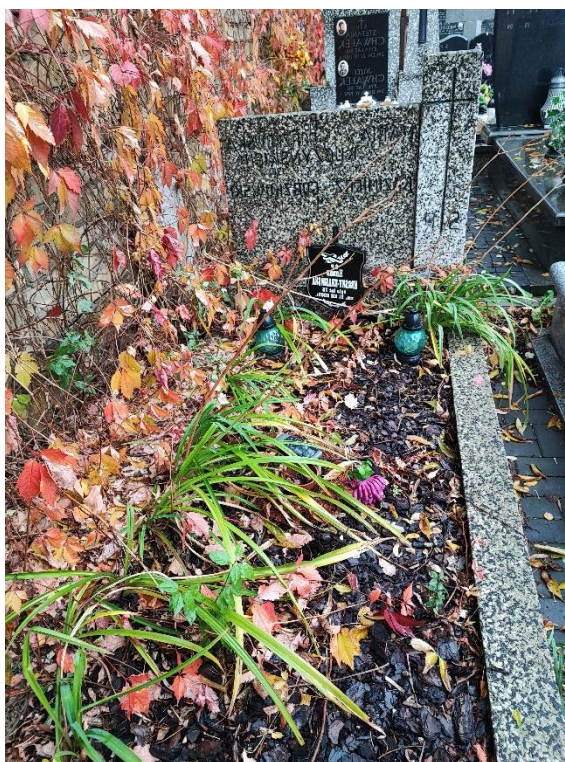
B. CMENTARZ CZERNIAKOWSKI

Mapa

https://pl.wikipedia.org/wiki/Cmentarz_Czerniakowski#/media/Plik:Cmentarz_Czerniakowski_-_mapa.JPG

11. Gorzkowski Kazimierz Andrzej

Kwatera 10 Rząd 10 Grób 13

Kazimierz Andrzej Gorzkowski, ps. *Andrzej, AS, Brzeszczot, Andrzej Gierał, Godziemba, Andrzej Godziemba, Janusz, Piast, Kazimierz Pieracki, Andrzej Sokolnicki, Wolf, Andrzej Wolf, Żuliński* (ur. 6 grudnia 1899 w Ułężu, zm. 8 stycznia 1983 w Warszawie) – harcerz, oficer Wojska Polskiego i Armii Krajowej, działacz niepodległościowy, więzień PRL.

W roku 1912 rozpoczął naukę w gimnazjum w Lublinie (w tzw. Szkole Lubelskiej). W czasie nauki w tej szkole należał do skautowej drużyny im. Romualda Traugutta i redagował pismo uczniowskie „Polska”.

Po skończeniu nauki w liceum organizował skauting w Końskowoli, gdzie w listopadzie 1915 roku wstąpił do Polskiej Organizacji Wojskowej.

W 1919 i 1920 roku walczył w 23. (do lipca 1920 roku) i 201 (od lipca 1920 roku) pułku piechoty. W czasie wojny polsko-bolszewickiej był czterokrotnie ranny, ostatni raz w czasie bitwy o Warszawę.

W latach 1921–1922 Gorzkowski organizował Związek Strzelecki w powiecie puławskim. Wkrótce jednak przeniósł się do Warszawy, gdzie zaczął aktywnie organizować Związek Harcerstwa Polskiego. Od 1923 roku był sekretarzem Komendy Chorągwi Warszawskiej. W tym czasie poznał i zaprzyjaźnił się z Tomaszem Piskorskim. W harcerstwie pełnił funkcje Członka Komendy Chorągwi Mazowieckiej, Przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej w Kwaterze Głównej ZHP i Kierownika Wydziału Mniejszości Narodowych w Kwaterze Głównej ZHP (tuż przed II wojną światową).

Rozpoczął działalność podziemną w październiku 1939 roku. Był niezwykle aktywny na wielu polach działalności konspiracyjnej. Między innymi zorganizował tzw. komórkę więzienną (komórkę utrzymującą łączność z więźniami Pawiaka), stał na czele tzw.

Komisji Terroru Moralnego, której działalność polegała głównie na wysyłce fikcyjnych zarządzeń, ostrzeżeń i wyroków do Niemców i volksdeutsche w Generalnym Gubernatorstwie.

Po upadku powstania dostał się do niewoli i przebywał w Oflagu II D Gross-Born, skąd udało mu się szybko zbiec i wrócić do kraju, gdzie kontynuował działalność konspiracyjną (do chwili aresztowania w 1946 roku).,

Po wyzwoleniu, w roku 1946 został aresztowany i skazany na 15 lat więzienia. W 1956 roku został zwolniony i zrehabilitowany.

Po wyjściu z więzienia działał w ZHP, będąc członkiem Kręgu Instruktorskiego „Wigry”.

Odnaczony m.in.:

- Krzyż Srebrny Orderu Virtuti Militari (grudzień 1944)
- Krzyż Walecznych (czterokrotnie: 1921 – dwukrotnie, 1939, 1941)

https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Gorzowski

<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/kazimierz-gorzowski,14725.html>

12. Loth Roman Andrzej

Sektor AIF Rząd 1 Grób 34

Roman Andrzej Loth (ur. 11 grudnia 1931 w Warszawie, zm. 30 listopada 2019 tamże) – polski uczony, polonista, profesor nauk humanistycznych, pracownik Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, specjalności naukowe: bibliografia, dokumentacja, edytorstwo naukowe, historia literatury polskiej.

Przeszedł niemal typową drogę „pozaszkolną” swego pokolenia: udział w Szarych Szeregach, potem w Związku Harcerstwa Polskiego, potem w Związku Młodzieży Polskiej.

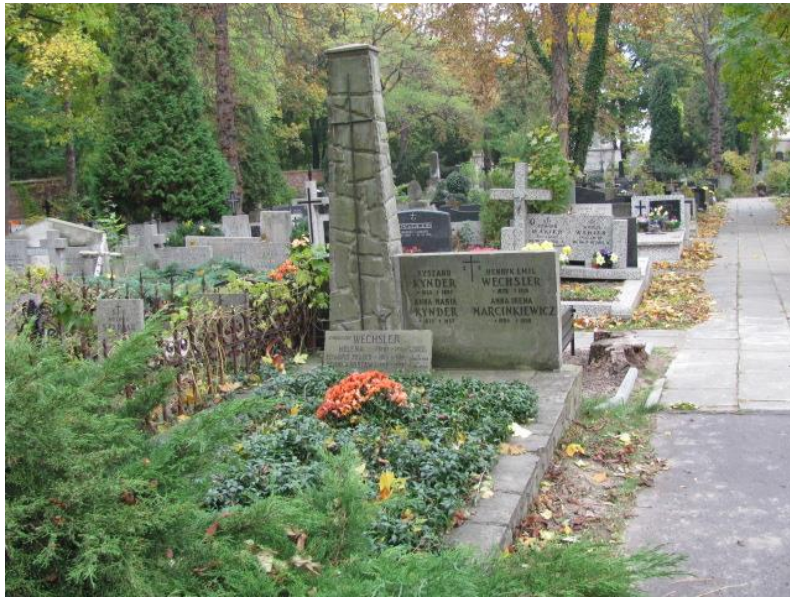
https://pl.wikipedia.org/wiki/Roman_Loth

https://rcin.org.pl/ibl/Content/130919/PDF/WA248_128817_P-I-1269_swierczynska_o.pdf

Loth Roman Andrzej

- Członek 23 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego „Pomarańczarni”
- Członek warszawskiego Hufca Harcerskiego (1918)
- Członek Szarych Szeregów, Związku Harcerstw Polskiego i Związku Młodzieży Polskiej

13. Marcinkiewicz Wojciech Jarosław

Sektor AI58 Rząd 1 Nr grobu 46

Wojciech Jarosław Marcinkiewicz, ps. „Kubuś” (ur. 17 stycznia 1927 w Pruszkowie, zm. 16 grudnia 2012 w Warszawie) – polski ekonomista, powstaniec warszawski, harcerz Szarych Szeregów, honorowy prezes Zarządu Środowiska Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej na Ochocie, autor monografii "Szare Szeregi na Ochocie".

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojciech_Marcinkiewicz

<https://www.1944.pl/archiwum-historii-mowionej/wojciech-jaroslaw-marcinkiewicz,1764.html>

<https://wawamlynarska.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=20679&inni=0&cinki=3>

Marcinkiewicz Wojciech Jarosław

- Komendant Mazowieckiej Chorągwi Harcerzy ZHR (1993–1994)
- Honorowy prezes Zarządu Środowiska Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej na Ochocie
- Członek Głównej Kwatery Szarych Szeregów

14. Rygiel Iwo

Sektor AI21 Rząd 1 Nr grobu 12

Iwo Rygiel ps. „Bogusław” (ur. ok. 1921, zm. 2 sierpnia 1944 pod Pęcicami) – podharc mistrz, plutonowy podchorąży, uczestnik powstania warszawskiego jako dowódca 438 harcerskiego plutonu (Blok „Prochownia” – Ochota) Grup Szturmowych wchodzącego w skład 2 rejonu IV Obwodu Ochota Armii Krajowej.

W czasie okupacji niemieckiej harcerz 3. Warszawskiej Drużyny Harcerzy Szarych Szeregów, od 1941 drużynowy 3. WDH w Hufcu TK (Trzech Krzyży), następnie z drużyną przeszedł do Hufca OC (Ochota), gdzie od 1943 był hufcowym Hufca BS Ochota (Bojowe Szkoły), potem dowódcą Grup Szturmowych Hufca OC, a od 1944 komendantem Hufca.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Iwo_Rygiel

<https://wawamlynarska.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=11051&inni=0&cinki=2>

Rygiel Iwo

- Dowódca 438 harcerskiego plutonu Szturmowych wchodzącego w skład 2 rejonu IV Obwodu Ochota Armii Krajowej
- Żołnierz 2 harcerskiej baterii artylerii przeciwlotniczej „Żbik”
- Członek 23 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego „Pomarańczarni”

D. CMENTARZ EWANGELICKO-REFORMOWANY

Mapa

<https://warszawa.grobonet.com/mapa/2/>

15. Rossman Jan

Sektor B Rząd 3 Nr grobu 8

Jan Rossman (ur. 6 grudnia 1916 w Warszawie, zm. 13 czerwca 2003 tamże) – porucznik AK (pseudonimy: „Wacek”, „Kuna”), harcmistrz, członek Głównej Kwatery Szarych Szeregów, jeden z komendantów Chorągwi Warszawskiej ZHP, dowódca siatki pomocy więźniom, twórca kursów podharc mistrzowskich Szarych Szeregów „Szkoła za lasem”, specjalista budownictwa lądowego.

Członek drużyny, a następnie drużynowy 3 Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Księcia Józefa Poniatowskiego. Mianowany podharc mistrzem, a następnie harcmistrzem w 1938 roku.

Od początku Wojny w Pasiece (Głównej Kwaterze Szarych Szeregów). Od września 1941 do lutego 1942 roku komendant Okręgu „Północ” Chorągwi Warszawskiej, w skład którego wchodziły hufce: Bielany, Żoliborz, Marymont, Wola i Powązki.

Od 1942 kierownik Wydziału Kształcenia Starszyny, potem wizytator Chorągwi Warszawskiej, miał decydujący wpływ na kształtowanie ideowe wojennego harcerstwa – Szarych Szeregów. Dom Rossmanów na Żoliborzu był centrum konspiracji oraz spotkań członków Szarych Szeregów.

W październiku 1956 wraz z Aleksandrem Kamińskim i instruktorami z Szarych Szeregów uczestniczył w działaniach na rzecz odbudowy ZHP. Aktywnie uczestniczył też w przemianach harcerstwa w roku 1989. Inicjator listu tzw. „Bandy Czworoga” i koncepcji, by Stefan Mirowski był Przewodniczącym ZHP, uhonorowanych przywróceniem tradycyjnego Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego oraz nowym Statutem przyjętym na XXVIII Walnym Zjeździe ZHP w grudniu 1990.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Rossman

<https://warszawa.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=22858&inni=0&cinki=3>

Rossmann Jan

- Komendant Mazowieckiej Chorągwi Harcerzy ZHR (1993–1994)
- Honorowy prezes Zarządu Środowiska Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej na Ochocie
- Członek Głównej Kwatery Szarych Szeregów

16. Staniszkis Jerzy

Sektor W Rząd 2 Nr grobu 11

Jerzy Staniszkis (ur. 23 listopada 1914 w Kutnie, zm. 17 marca 2009 w Warszawie) – polski inżynier architekt, grafik.

Ukończył Gimnazjum imienia Stefana Batorego w Warszawie (1933) i Politechnikę Warszawską (1945 – po przerwie wojennej), gdzie był uczniem Bohdana Pniewskiego.

Harcerz 23 WDHiz „Pomarańczarnia”. Należał do Korporacji Akademickiej *Sarmatia* oraz Stowarzyszenia Filistrów Polskich Korporacji Akademickich.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Staniszkis

<https://warszawa.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=24331&inni=0&cinki=0>

Staniszkis Jerzy

- Członek 23 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego „Pomarańczarni”
- Członek warszawskiego Hufca Harcerskiego (1918)
- Członek Szarych Szeregów, Związku Harcerstw Polskiego i Związku Młodzieży Polskiej

17. Polak Tadeusz Czesław

Cmentarz ewangelicko-reformowany w Warszawie Kwatera N-1-41

Tadeusz Czesław Polak (ur. 1 grudnia 1927, zm. 25 listopada 2001 r.) – konserwator zabytków, profesor, harcmistrz, komendant Hufca Harcerzy Gdańsk-Śródmieście w latach 1957–1958, inicjator powołania w Gdańsku Muzeum Harcerstwa., przewodniczący Rady Programowej Muzeum Harcerstwa (2001). Odznaczony m. in. Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

Służbę harcerską rozpoczął w 1938 r., wstępując do drużyny im. Stefana Czarnieckiego w Zabrzeżu koło Nowogródka.

W czasie II wojny światowej walczył w szeregach Armii Krajowej, uczestniczył w wyzwoleniu Grodna. Później wyruszył konno na pomoc Warszawie. Kontuzjowany w Powstaniu Warszawskim leczył się w Puszczy Kampinoskiej. Następnie dotarł do Oddziałów AK w Górach Świętokrzyskich (Oddziały Szarego, Jędrusia, Zawiszy).

Po 1945 znalazł się w Gdańsku. Założył drużynę w szkole podstawowej we Wrzeszczu. Był członkiem Komendy Rejonu Harcerzy, a później Komendy Hufca Harcerzy Gdańsk-Wrzeszcz. W III LO we Wrzeszczu założył kolejną drużynę, składającą się głównie z byłych partyzantów i wojskowych.

Po przekształceniu w 1949 r. ZHP w Organizację Harcerską ZMP, nie mogąc pogodzić się z tą decyzją, założył tajną organizację harcerską „Szczerb”, której jednostki działały w Gdańsku, Bydgoszczy i Lublinie. Członkowie organizacji za własne pieniądze kupili

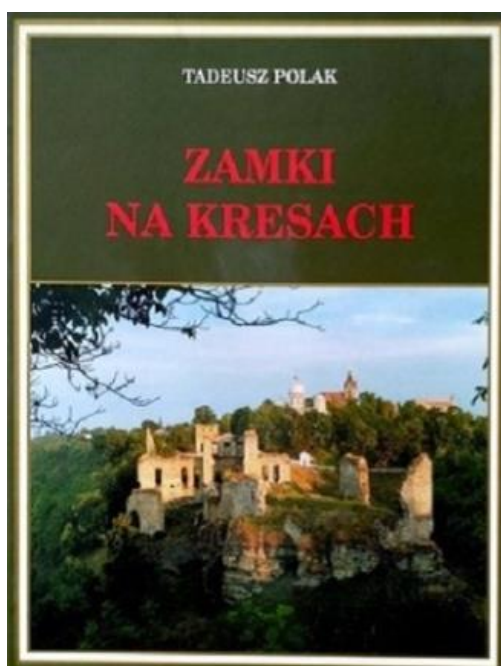
powielacz i drukowali ulotki oraz harcerskie gazetki metodyczne. Rozsyłali je do szkół i organizowali tradycyjne zbiórki harcerskie. Nielegalna działalność trwała do 1953 r. Za tę działalność, w grudniu 1953 r., został wraz z kilkoma harcerzami aresztowany i skazany, przy zastosowaniu amnestii, na 2 lata i 8 miesięcy więzienia. Więzienie w Sztumie opuścił w 1955 r.

W grudniu 1956 r. był delegatem Chorągwi Gdańskiej na Walny Zjazd ZHP w Łodzi.

Pełnił obowiązki dyrektora Pracowni Konserwacji Zabytków w Gdańsku, następnie szefa Centrali Konserwacji Zabytków w Warszawie.

Przedsiębiorstwo uczestniczyło w odbudowie i restauracji centrów historycznych m.in. Gdańska, Krakowa, Torunia i Zamościa. Swoją działalność rozwijało również poza granicami kraju: od Hawany, przez Wietnam i Kambodżę, po Kair.

W roku 1990 został profesorem i kierownikiem Katedry Architektury i Ochrony Budowli Zabytkowych na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach. W roku 1994 został Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Polskiego Dziedzictwa Kulturalnego za Granicą. Równocześnie do 1997 r pełnił także funkcję podsekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Sztuki. Napisał ponad 100 publikacji, m.in.: „Restrukturyzacja Zamku Królewskiego w Warszawie”, „Zamki na kresach”, „Wspomnienia z odbudowy Gdańska”.

<https://gdanska.zhp.pl/tadeusz-polak/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Polak

https://www.ppkz.pl/o_firmie/historia/

Polak Tadeusz

- w listopadzie 1939 wstąpił do Związku Walki Zbrojnej
- w grudniu 1956 r. był delegatem Chorągwi Gdańskiej na Walny Zjazd ZHP w Łodzi
- w latach 1993–1994 komendant Mazowieckiej Chorągwi Harcerzy

E. CMENTARZ OFIAR WOJNY

Mapa

<https://www.openstreetmap.org/search?whereami=1&query=52.23373%2C21.15896#map=18/52.23373/21.15896>

18. Szulczewski Tadeusz

Tadeusz Szulczewski (ur. 1927, zm. 12 kwietnia 1942) był harcerzem 13 drużyny Zawiszy. Uczestniczył w akcji małego sabotażu.

Jesienią w roku 1941 w lesie podczas ćwiczeń wraz ze starszym bratem Jerzym

Kajetanem znalazł trzech jeńców radzieckich chorych na czerwonkę. Bracia zajęli się nimi. Umieścili ich w domu rodzinnym pod opieką matki Zofii Szulczewskiej na ulicy Królewskiej, obecnie Kajki 41/43 (tam, gdzie kanałek płynie pod ulicą), a po wyleczeniu zostali oni przekazani organizacji konspiracyjnej.

Tadeusz mimo młodego wieku uczestniczył, jako najmłodszy, w kursach anińskiej podchorążówki. Nakryte przez Niemców w lutym 1942 miejsce ich szkoleń na VIII Poprzecznej było świadkiem dramatycznych wydarzeń. Tu aresztowano część szkolących się i zabito dwie osoby: Leszka, uczestnika kursu i jego matkę Marię Kopalińską, która udzielała konspiracyjnego lokalu. Reszta członków kursu podchorążówki podzielona na dwie grupy uciekła; jedna zdołała dotrzeć na Saską Kępę a drugiej udało się ukryć się na wsi.

Tadeusz należał do tych, którzy po łodzi przez Wisłę dotarli do konspiracyjnego lokalu na Saskiej Kępie. Mieli być przetrzuceni do Lwowa. Niestety zostali aresztowani i w dniu 29 lutego 1942 roku na miejscu ich przysięgi zostali rozstrzelani w lasku obok mostku na kanałku, naprzeciw Niemodlińskiej 48 w Aninie. Starszemu bratu Tadeusza, Jerzemu Kajetanowi (nie jest jasne, czy brał udział w szkoleniu, czy tylko ze względu na stopień pokrewieństwa musiał uciekać, udało się w okolicach Warki dotrzeć do końca niemieckiej okupacji, a więc przez cztery lata).

12 kwietnia 1942 roku Niemcy rozstrzelali w Aninie 12 więźniów aresztu z ul. Daniłowiczowskiej. Wśród nich był 15 letnik harcerz Tadeusz Szulczewski.

Grzebaniem zwłok zajęli się granatowi policjanci.

Po jakimś czasie, doszło do ekshumacji i przeniesienia zwłok na utworzony w pierwszych dniach wojny cmentarz przy ulicy Dębowej, dzisiaj mający nazwę Cmentarza Ofiar II Wojny Światowej.

W miejscu rozstrzelania znajduje się pamiątkowa tablica.

Miejsce rozstrzelania

Tabliczki w miejscu rozstrzelania

Piśmiennictwo

1. https://www.facebook.com/109815100636333/posts/304632941154547/?locale=ms_MY
2. <http://gazetawawerska.pl/2021/10/01/krzyze-i-kapliczki-aninskie/>
3. <https://patrzacnapomniki.blogspot.com/>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=pWkxmfDuKQc>
5. <http://armiakrajowa.org.pl/tabliczki/268.html>

Tadeusz Szulczewski zginął mając ... lat

- 15
- 17
- 19

19. Matecka Janina i Matecki Witold

Janina Matecka z domu Bonik (1908-1944) była zastępową w 15 Drużynie Harcerek. W okresie niemieckiej okupacji była łączniczką IV Rejonu VIII Obwodu AK „Obroża”. W jej obszernym, dwupiętrowym domu w Aninie przy ul. I Poprzecznej 22 odbywały się zajęcia konspiracyjnej Szkoły Podchorążych Piechoty. Drużna Janina zginęła 3 sierpnia 1944 r. w swoim domu p, na który spadła bomba.

Jej syn Witold Leopold (ur. 1929), również harcerz, zginął 26 maja 1945 r. (w Dzień Matki) od wyniku eksplozji niewybuchu.

Piśmiennictwo

1. http://swierszcz.szmaragdowa.org.pl/2014/Praski_Swierszcz_nr_07.pdf
2. <https://www.youtube.com/watch?v=PPO4FKF2BXs> 2,03
3. <https://www.facebook.com/photo/?fbid=2171844413042162&set=matka-i-syn-janina-matecka-ur-1908-harcerka-poleg%C5%82a-3-sierpnia-1944-rokuwitold-l>

Janina Matecka ...

- zginęła w swoim domu, na który spadła bomba
- zmarła po ciężkim zranieniu
- zmarła po wojnie

20. Bem Mieczysław

Kwatera 107 Rząd 3 Grób 2-3

Mieczysław Bem (ur. 1894 w Płocku, zm. 14 maja 1926 w Warszawie) – kapral Wojska Polskiego, harcmistrz, jeden z twórców harcerstwa na ziemiach polskich.

Jeszcze jako młody człowiek podjął się tworzenia skautingu na terenie Królestwa Polskiego (1910).

Na przełomie lat 1914/1915 zorganizował w Płocku pierwszą drużynę młodszoharcerską zrzeszającą młodzież uczęszczającą do szkół powszechnych.

Po 1 września 1916 roku zaczął organizować w Płocku pierwszą drużynę harcerską im. Szymona Mohorta.

Gdy miał 22 lat umarła jego matka, przeprowadził się do Warszawy. Podjął pracę w fabryce radiotechnicznej, skończył szkołę rusznikarską.

W trakcie walk polsko-radzieckich zaciąga się ochotniczo do tworzącego się na terenie Cytadeli Baonu Harcerskiego, odpowiadał za obsługę radiostacji, został awansowany do stopnia kaprala. Po podpisaniu traktatu ryskiego został zdemobilizowany.

Do połowy 1922 roku stał na czele 50. Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Michała Drzymały, powołanej 8 października 1921 roku w szkole powszechnej nr 33 przy ulicy Złotej. Z początkiem roku szkolnego 1924/1925 ponownie objął funkcję drużynowego.

Podczas przewrotu majowego w 1926 r. zgłosił się do służby samarytańskiej, po stronie Piłsudskiego.

14 maja 1926 roku zginął trafiony dwukrotnie w trakcie pełnienia służby jako sanitariusz wojsk atakujących.

Mieczysław Bem zginął, posiadając stopień instruktorski przewodnika. Pośmiertnie został mianowany podharcemistrzem.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Mieczys%C5%82aw_Bem
https://www.ursuswlochy.zhp.info/?page_id=143

21. Bromke Adam Lech

Kwatera Pod murem V Rząd 1 Nr grobu 55

Adam Lech Bromke (ur. 11 lipca 1928 w Warszawie, zm. 5 października 2008 tamże) – polski politolog, sowietolog, nauczyciel akademicki, działacz harcerski i powstaniec warszawski.

W okresie II wojny światowej działał w 21 Warszawskiej Drużynie Harcerzy. Został żołnierzem Armii Krajowej. Przydzielono go do 2 harcerskiej baterii artylerii przeciwlotniczej „Żbik”. Brał udział w powstaniu warszawskim, po jego upadku dostał się do niewoli. Przetrzymany m.in. w Stalagu 344 Lamsdorf, uciekł 1 grudnia 1944 z transportu jeńców przeznaczonych do robót na terenie Austrii.

W 1945 zdał egzamin maturalny w Liceum Ogólnokształcącym im. Tomasza Zana w Pruszkowie, reaktywował w tym samym roku 21 Warszawską Drużynę Harcerzy.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Bromke

<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/adam-bromke,4478.html>

<https://mapa.um.warszawa.pl/mapaApp1/mapa?service=cmentarze>

Bromke Adam Lech

- Dowódca 438 harcerskiego plutonu Szturmowych wchodzącego w skład 2 rejonu IV Obwodu Ochota Armii Krajowej
- Żołnierz 2 harcerskiej baterii artylerii przeciwlotniczej „Żbik”
- Członek 23 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego „Pomarańczarni”

22. Bublewski Witold

Kwaterna 315a Rząd 4 Nr grobu 1,2

Witold Bublewski, ps. „Wybicki”, „Rybicki” ur. 7 czerwca?/20 czerwca 1904 w Kamyszynie nad Wołgą, zm. 22 lipca 2007 w Warszawie) – harcmistrz, żeglarz (j.kpt.ż.m.), twórca wychowania morskiego w polskim harcerstwie, kapitan Marynarki Wojennej, współtwórca (z Eugeniuszem Kwiatkowskim) Związku Miast i Gmin Morskich.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Witold_Bublewski

<https://mapa.um.warszawa.pl/mapaApp1/mapa?service=cmentarze>

Bublewski Witold

- Komendant Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Zawiszy Czarnego (1915–1918)
- Komendant Chorągwi Mazowieckiej Związku Harcerstwa Polskiego (przed wojną)
- Twórca wychowania morskiego w polskim harcerstwie

23. Florczak Zofia Irena

Kwaterna 284 a wprost Rząd 2 Nr grobu 7

Florczak Zofia Irena, ps. *Zofia, Zosia* (ur. 14 sierpnia 1912 w Kijowie, zm. 5 grudnia 1996 w Warszawie) – polska nauczycielka, doktor habilitowana filologii polskiej, harcmistrzyni.

W 1924 r. wstąpiła do szkolnej drużyny harcerek 15 Warszawskiej Żeńskiej Drużyny Harcerek im. Tadeusza Żulińskiego, a następnie im. Tomasza Zana, zorganizowanej przez Ewę Grodecką w 1921 r. Początkowo była zastępową, a w latach 1929–1932 drużynową 15 WŻDH. W latach 1932–1933 pełniła funkcję hufcowej Hufca II, później hufcowej Hufca Śródmieście (? –1938)^[1]. Była członkiem Zarządu Okręgu Warszawskiego ZHP, prowadziła liczne obozy oraz kursy instruktorskie. W lutym 1933 r. uczestniczyła w I kursie podharcemistrzyń „Krokusy” zorganizowanym w Szkole Instruktoerek w miejscowości Górki Wielkie w ośrodku harcerskim na Buczu (ośrodek harcerski pobudowany w okresie międzywojennym na terenie odkupionym od Zofii Kossak, poprzednio folwark arcyksięcia Fryderyka Habsburga).

Imię drużyny hm. Zofii Florczak nosi 32 Mazowiecka Drużyna Harcerek „Mandragora” z Komorowa z Mazowieckiej Chorągwi Harcerek oraz 1 Sędziejowicka Drużyna Harcerek „Łąka” z Łódzkiej Chorągwi Harcerek Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Zofia_Florczak

<https://docplayer.pl/60183496-Harcerski-slownik-biograficzny.html>

Florczak Zofia Irena

- Wiceprzewodnicząca Zarządu Okręgu Mazowieckiego ZHR (2004-2008)
- Drużynowa 256. Warszawskiej Drużyny Harcerek im. hm. Władysławy Martynowicz (1957-1961)
- Drużynowa 15 Warszawskiej Żeńskiej Drużyny Harcerskiej (1929–1932)

24. Hiszpański Stanisław

Kwaterna 139 Rząd 1 Nr grobu 28,29

Stanisław Hiszpański (ur. 29 stycznia 1904 w Warszawie, zm. 1975) – polski malarz, grafik, rysownik i ilustrator wielkich dzieł literatury, powieści, baśni i bajek, modlitewników, znawca korzeni kultury śródziemnomorskiej i polskiej, uczestnik misji archeologicznych. Z wykształcenia architekt. Erudyta, poliglota, znawca i zbieracz ceramiki i pieśni góralskich z lat 20. i 30. Autor książek z zakresu aeronautyki z własnymi ilustracjami. Członek Związku Polskich Artystów Plastyków.

Członek Klubu Wysokogórskiego i taternik. Harcmistrz. Instruktor kajakarstwa. Oficer rezerwy Wojska Polskiego. Był w grupie pierwszych 6 pilotów – absolwentów Szkoły Orłąt w Dęblinie, w roku 1929, z wyróżnieniem. Współzałożyciel Aeroklubu Akademickiego, członek zarządu Aeroklubu Warszawskiego i Klubu Seniorów Lotnictwa, jako major – pilot rezerwy.

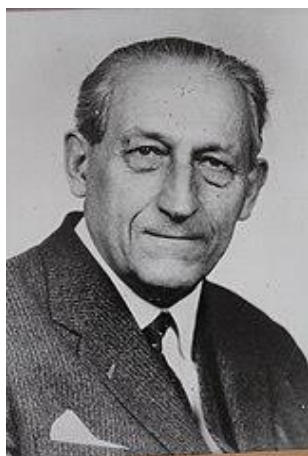
Jako harcerz brał udział w kampanii 1920 roku

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Hiszpa%C5%84ski_\(artysta\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Hiszpa%C5%84ski_(artysta))

Hiszpański Stanisław

- Jako harcerz brał udział w kampanii 1920 roku
- Dowódca I plutonu 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Zgrupowania „Radosław” Armii Krajowej
- Drużynowy w Grupach Szturmowych Szarych Szeregów, brał udział w Akcji pod Arsenalem

25. Muszalski Edward

Kwatera d Rząd 5 Nr grobu 8

Edward Muszalski (ur. 13 stycznia 1899 w Skierniewicach, zm. 4 czerwca 1988 w Warszawie) – polski adwokat, radca prawny, nauczyciel akademicki i działacz harcerski.

W harcerstwie działał od 1916 roku (Warszawa). Był harcmistrzem, współorganizatorem szkolnej Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Kazimierza Pułaskiego, w latach 1919–1920 drużynowym w Warszawie, od 1921 do 1923 roku zastępcą komendanta Męskiego Okręgu Warszawskiego Związku Harcerstwa Polskiego, honorowym inspektorem nieruchomości ZHP, w roku 1923 komendantem Chorągwi Warszawskiej Męskiej, w latach 1929–1930 referentem wycieczek i obozów Głównej Kwatery Męskiej ZHP, od 1934 do 1939 roku radcą prawnym ZHP, a w latach 1957–1964 członkiem sekcji historycznej Harcerskiego Kręgu Instruktorskiego „Wigry” przy Głównej Kwaterze Harcerstwa.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Edward_Czes%C5%82aw_Muszalski

Muszalski Edward

- Naczelnik Związku Harcerstwa Polskiego (1969–1974)
- Komendant Chorągwi Wołyńskiej (1926–1930)
- Komendant Chorągwi Warszawskiej Męskiej ZHP (1923)

26. Piskorska Katarzyna Wanda Antonina

Kwatera 18 Rząd 1 Nr grobu1

Katarzyna Wanda Antonina Piskorska (ur. 2 marca 1937 w Warszawie, zm. 10 kwietnia 2010 w Smoleńsku) – polska artystka rzeźbiarka i medalierka, przewodniczka harcerska.

W roku 1947 została przyjęta do drużyny harcerskiej swojej siostry – ŻDH im. Słonecznych Rycerzy. W tym roku była też na pierwszym obozie harcerskim w Zakopanem i uczestniczyła w dwutygodniowym obozie zastępowych i drużynowych Żeńskiego Hufca Zabrzeńskiego.

W 1957 r. złożyła przyrzeczenie harcerskie i w tym samym roku ukończyła kurs instruktorski. Początkowo została drużynową w szkole przy ul. Różanej, jednak wkrótce została przeniesiona do Pyr, gdzie prowadziła drużynę „Młody Las”. Po obozie instruktorskim w Karwicy przeszła w 1959 r. próbę na drużynową. W 1959 r. zdobyła również stopień przewodniczki.

W latach 1957-1961 była drużynową 256. Warszawskiej Drużyny Harcerek im. hm. Władysławy Martynowicz „Bratki”. Uczestniczyła z nią w obozach w: Słuczance w 1958 r. oraz w Zawoi i Zakopanem w 1959 r.

W 1961 r. zawiesiła swoją działalność w harcerstwie, ze względu na zmiany polityczne w ZHP, jednak jeszcze w latach 1975-2010 była instruktorką Zespołu Wędrowniczek po Zachodnim Stoku.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Katarzyna_Piskorska

Piskorska Katarzyna Wanda Antonina

- Wiceprzewodnicząca Zarządu Okręgu Mazowieckiego ZHR (2004-2008)
- Drużynowa 256. Warszawskiej Drużyny Harcerzek im. hm. Władysławy Martynowicz (1957-1961)
- Drużynowa 15 Warszawskiej Żeńskiej Drużyny Harcerskiej (1929–1932)

27. Pniewski Bohdan Wiktor Kazimierz

Aleja zasłużonych Rząd 1 Nr grobu 76

Bohdan Wiktor Kazimierz Pniewski (ur. 26 sierpnia 1897 w Warszawie, zm. 5 września 1965 tamże) – polski architekt, przedstawiciel modernizmu, profesor Politechniki Warszawskiej.

W latach 1906–1914 uczył się w Szkole Realnej im. Stanisława Staszica, prowadzonej przez Stowarzyszenie Techników. Tutaj w czasie nauki wstąpił do konspiracyjnej Drużyny Skautowej im. Zawiszy Czarnego (od 1916 roku 16 Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Zawiszy Czarnego), której w latach 1915–1918 był drużynowym.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Bohdan_Pniewski

Pniewski Bohdan Wiktor Kazimierz

- Komendant Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Zawiszy Czarnego (1915–1918)
- Komendant Chorągwi Mazowieckiej Związku Harcerstwa Polskiego (przed wojną)
- Twórca wychowania morskiego w polskim harcerstwie

28. Rodowicz Jan

Kwaterna Aleja zasłużonych Rząd 1 Nr grobu 76

Jan Rodowicz ps. „Anoda” (ur. 7 marca 1923 w Warszawie, zm. 7 stycznia 1949 tamże) – polski żołnierz ruchu oporu w okresie II wojny światowej, porucznik Armii Krajowej, podharc mistrz, członek Grup Szturmowych Szarych Szeregów, żołnierz Kedywu, powstaniec warszawski, działacz podziemia antykomunistycznego w ramach Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj. Kawaler Orderu Virtuti Militari.

Uczęszczał do prywatnej Szkoły Powszechnej Towarzystwa Ziemi Mazowieckiej, gdzie został członkiem 21 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. gen. Ignacego Prądzyńskiego. W latach 1935–1939 uczył się w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Stefana Batorego, w którym wiosną 1939 zdał tzw. małą maturę. W tym czasie kontynuował działalność harcerską w szeregach 23 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego, słynnej „Pomarańczarni”.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Rodowicz

Rodowicz Jan

- Dowódca 438 harcerskiego plutonu Szturmowych wchodzącego w skład 2 rejonu IV Obwodu Ochota Armii Krajowej
- Żołnierz 2 harcerskiej baterii artylerii przeciwlotniczej „Żbik”
- Członek 23 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego „Pomarańczarni”

29. Zawadzka Anna

Kwatera K Rząd 1 Nr grobu 23, 24, 25.

Anna Zawadzka (ur. 8 lutego 1919 w Warszawie, zm. 22 czerwca 2004 tamże) – anglistka, nauczycielka i autorka podręczników, zasłużona instruktorka harcerska, siostra Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, córka profesora Józefa Zawadzkiego i Leony z domu Siemieńskiej.

W latach 1937–1942 drużynowa 14 WZDH. W latach 1942–1944 była komendantką Hufca Szarych Szeregów Śródmieście w Warszawie i uczestniczyła w powstaniu warszawskim.

W latach 1945–1946 zastępczyni komendantki Warszawskiej Chorągwi Harcerek ZHP, następnie w 1947–1948 członkini Głównej Kwatery Harcerki ZHP. Po odrodzeniu ZHP w latach 1956–1958 kierowniczką Wydziału Kształcenia Chorągwi Warszawskiej.

W latach 80. brała udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego, była członkiem „bandy czworga” wraz z Stefanem Mirowskim, Jankiem Rossmannem i Haliną Wiśniewską. Włączyła się w odnowę ZHP, co przyniosło między innymi po IX/XXVI Zjeździe ZHP przywrócenie tradycyjnego prawa i przyrzeczenia harcerskiego.

W latach 1990–1993 była wiceprzewodniczącą ZHP.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Anna_Zawadzka

<http://harcerki.org.pl/biogramy/zawadzka.html>

Zawadzka Anna

- Komendantka Kielecko-Radomskiej Chorągwi Harcerki ZHP (1929–1934)
- Komendantka Warszawskiej Chorągwi Harcerki (1938-1939)
- Komendantka Hufca Szarych Szeregów Śródmieście w Warszawie (1942–1944)

30. Glass Henryk

Stare Powązki Kwatera 110 Rząd 5 Grób 11

Henryk Glass „Chudy Wilk” (1896–1984) — harcmistrz Rzeczypospolitej, jeden z współtwórców harcerstwa, Naczelnik Harcerzy w latach 1921-1924, uczestnik powstania warszawskiego, autor wielu książek harcerskich (Gawędy z drużynowym, Książeczka Harcerza, Na szlaku Chudego Wilka) i pozycji poświęconych walce z komunizmem.

W czasie wojny polsko-bolszewickiej w 1920 jako oficer pracował w wywiadzie, latem 1920 dowodził harcerską grupą dywersyjną działającą na tyłach Armii Czerwonej.

W październiku 1939 włączył się do działalności konspiracyjnej. Uczestniczył w powoływaniu podziemnej organizacji Harcerstwo Polskie (Hufce Polskie). Wszedł w skład Rady Naczelnej HP. W listopadzie 1939 wstąpił do Związku Walki Zbrojnej (ZWZ), został skierowany do Oddziału II z zadaniem utworzenia Grupy A (wywiadu antykomunistycznego oznaczonego później Wywiad W – „Wytwórnia”) i objęcia jego dowództwa[.

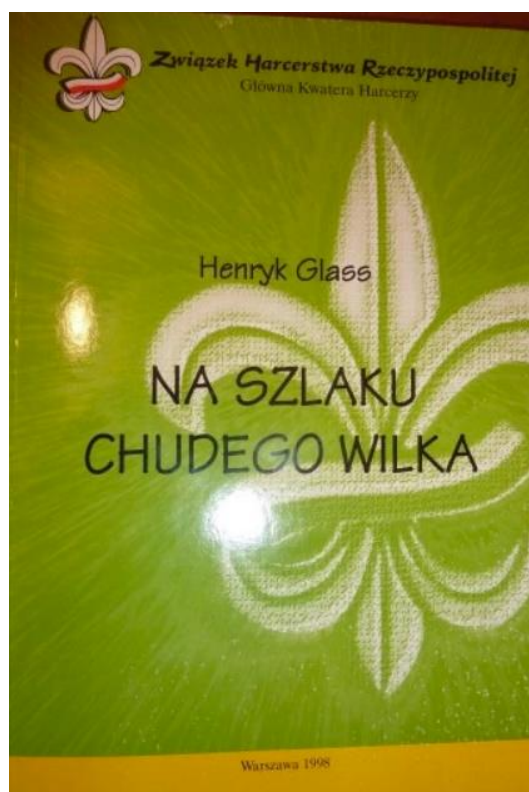
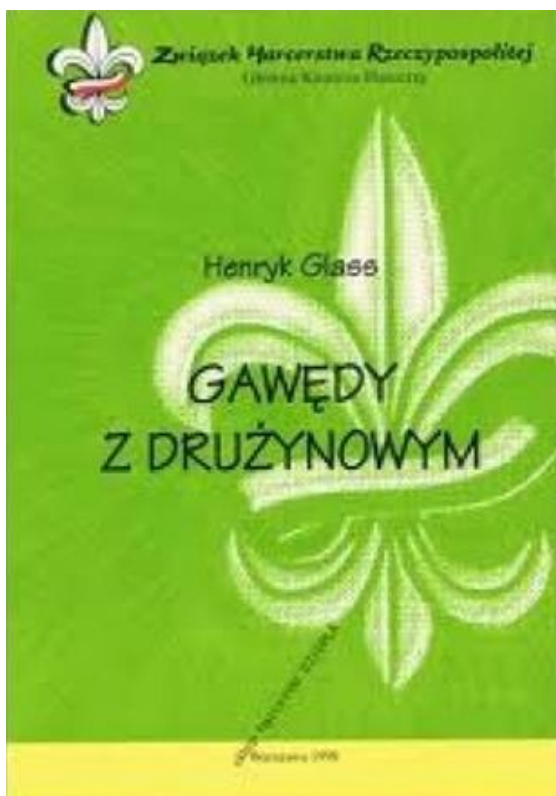
Brał udział w powstaniu warszawskim, walcząc na Starym Mieście w szeregach Brygady Dyspozycyjnej Zmotoryzowanej NSZ/AK.

Po wojnie zamieszkał w Wielkiej Brytanii pod przybranym nazwiskiem Stanisław Jankowski. Pozostał czynny w działalności harcerskiej. Pracował w Harcerskiej Komisji Historycznej, która opracowała Historię Harcerstwa. W 1973 wydał podręcznik harcerski Życie radosne.

Odnaczony m.in. Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari .

Prochy jego i jego żony sprowadzono do kraju w 2006 i złożono na warszawskich Powązkach do grobu rodzinnego.

27 października 2019 w Dąbrowie Górniczej została odsłonięta tablica upamiętniająca Henryka Glassa.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Glass

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/79485,Uroczystosc-odslonienia-tablicy-upamietniajacej-Henryka-Glassa-1896-1984-Chudego.html>

Glass Henryk

- w listopadzie 1939 wstąpił do Związku Walki Zbrojnej
- w grudniu 1956 r. był delegatem Chorągwi Gdańskiej na Walny Zjazd ZHP w Łodzi
- w latach 1993–1994 komendant Mazowieckiej Chorągwi Harcerzy

G. CMENTARZ POWĄZKI WOJSKOWE

Mapa

<http://www.cmentarzekomunalne.com.pl/mapa/mapa.php?cment=PWZKI#kotwica>

31. Białous Ryszard Mieczysław

Kwatera A20 Rząd 3 Nr grobu 12a

Ryszard Mieczysław Białous, ps. „Jerzy”, „Zygmunt”, „Taran”, (ur. 4 kwietnia 1914 w Warszawie, zm. 24 marca 1992 w Neuquén, w Argentynie) – instruktor harcerski Szarych Szeregów, harcmistrz, oficer Armii Krajowej, uczestnik powstania warszawskiego, dowódca harcerskiego batalionu „Zośka”.
https://pl.wikipedia.org/wiki/Ryszard_Bia%C5%82ous

Białous Ryszard Mieczysław

- Dowódca harcerskiego batalionu „Zośka”
- Dowódca harcerskiego batalionu „Parasol”
- Komendant Okręgu Południe organizacji Wawer

32. Broniewski Stanisław

Kwatera A20 Rząd 1 Nr grobu 12 Brak w wyszukiwarce

Stanisław Broniewski, ps. Orsza, Witold, K. Krzemień (ur. 29 grudnia 1915 w Warszawie, zm. 30 grudnia 2000 w Wesołej) – polski ekonomista, naczelnik Szarych Szeregów, harcmistrz, podporucznik w czasie II wojny światowej. Kawaler Orderu Orła Białego.

Po ukończeniu szkoły powszechnej w 1928 rozpoczął naukę w Gimnazjum i Liceum Męskim im. Adama Mickiewicza i wstąpił do Związku Harcerstwa Polskiego – 3 Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. ks. J. Poniatowskiego.

Studiował na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. W 1938 uzyskał tytuł magistra ekonomii.

Podczas obrony Warszawy we wrześniu 1939 współorganizator Pogotowia Harcerzy, którego komendantem był Florian Marciniak. W czasie okupacji niemieckiej działał w Szarych Szeregach. W październiku 1939 utworzył konspiracyjną 3 Warszawską Drużynę Harcerzy, która stanowiła zaczątek hufca Trzy Krzyże (TK). Od grudnia pracował w komendzie Warszawskiej Chorągwi Harcerzy. W 1941 mianowany harcmistrzem. Od maja 1941 był komendantem Okręgu Południowego w Chorągwi Warszawskiej i organizacji Wawer, w okresie od września 1941 do 1943 komendant Chorągwi Warszawskiej Harcerzy (Ul „Wisła”), od października 1941 do czerwca 1942 brał udział w pierwszym turnusie Kursu Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty ZWZ-AK. Od lutego do maja 1943 komendant Grup Szturmowych w Warszawie. Dowódca akcji pod Arsenalem. Po aresztowaniu Floriana Marciniaka w maju 1943 do października 1944 był naczelnikiem Szarych Szeregów.

Uczestnik powstania warszawskiego. Następnie po jego upadku jeniec obozu w Bergen-Belsen. Od 1945 komendant Harcerstwa wśród Polaków w Niemczech.

W grudniu 1956 wziął udział w Krajowej Naradzie Działaczy Harcerskich, tzw. Zjeździe Łódzkim. Wszedł wówczas do Naczelnej Rady Harcerskiej ZHP, w której pozostał do 1958.

W 1986 był konsultantem filmu dokumentalnego *Szare Szeregi* w reżyserii Wiktora Skrzyneckiego. W 1989 został przewodniczącym Krajowego Komitetu Odrodzenia ZHP.

Współzałożyciel Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, w latach 90. działał na rzecz zjednoczenia polskiego harcerstwa.

Pełnił funkcję Honorowego Przewodniczącego Stowarzyszenia Szarych Szeregów.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Broniewski

Broniewski Stanisław

- Naczelnik Szarych Szeregów
- Jeden z ideowych przywódców Szarych Szeregów
- Szef Głównej Kwatery „Pasieki”

33. Bytnar Jan i Dawidowski Aleksy

Kwaterna A20 Rząd 6 Grób 25

Jan Roman Bytnar, ps. „Rudy”, „Czarny”, „Janek”, „Krokodyl”, „Jan Rudy” (ur. 6 maja 1921 w Kolbuszowej, zm. 30 marca 1943 w Warszawie) – podharcemistrz, członek Szarych Szeregów, dowódca hufca „Południe” Grup Szturmowych, jeden z głównych bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*.

Naukę w publicznej szkole powszechnej rozpoczął w Piastowie pod Warszawą. Od czwartej klasy uczęszczał do Szkoły Powszechnej Nr 29 przy ul. Zagórnej 9 w Warszawie. Już wówczas nauczyciele dostrzegli jego zainteresowania i duże zdolności do nauk przyrodniczych i matematycznych. Świadectwo dojrzałości otrzymał w

czerwcu 1939 r. w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Stefana Batorego. Tu w czasie nauki od 1934 r. należał do 23 Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Bolesława Chrobrego, słynnej „Pomarańczarni”, pełniąc od 1936 r. funkcję przybocznego. Następnie prowadził drużynę harcerską w szkole przy ul. Zagórnej 9. W 1938 r. na kursie instruktorskim zorganizowanym przez Chorągiew Warszawską nad Wigrami uzyskał stopień harcerza Rzeczypospolitej.

W konspiracji od października 1939 r., początkowo w Polskiej Ludowej Akcji Niepodległościowej, a od grudnia tego roku do czerwca 1940 r. był łącznikiem w komórce więziennej Związku Walki Zbrojnej. Od marca 1941 r. w Szarych Szeregach. Od listopada 1942 r. dowódca hufca „Południe”–„Pd” („Sad”), Grup Szturmowych Szarych Szeregów, stanowiącego jednocześnie pluton „Sad” w Oddziale Specjalnym „Jerzy” (późniejszy batalion „Zośka”) Kedywu KG AK. Był jednym z czołowych wykonawców akcji w Organizacji Małego Sabotażu „Wawer”.

W latach 1941–1942 uczęszczał na tajne kursy byłej Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda, Wydział Mechaniczny.

Po ukończeniu „Szkoły za Lasem”, wiosną 1942 r. otrzymał stopień podharcymistrza. W okresie od czerwca 1942 r. do stycznia 1943 r. ukończył Zastępczy Kurs Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty ZWZ–AK, uzyskując stopień kaprała podchorążego. Był uczestnikiem akcji „Wieniec II”, akcji na urzędnika niemieckiego 18 stycznia 1943 r. oraz akcji „Bracka” (jako dowódca grupy ubezpieczającej). W akcji tej był lekko ranny.

Aresztowany nad ranem 23 marca 1943 r. wraz z ojcem Stanisławem Bytnarem w swoim mieszkaniu przy Al. Niepodległości 159, osadzony na Pawiaku, przesłuchiwany i torturowany w siedzibie gestapo w al. Szucha. Odbity podczas przewożenia karetką więzienną z al. Szucha na Pawiak wraz z 24 więźniami przez oddział Grup Szturmowych Szarych Szeregów Chorągwi Warszawskiej 26 marca 1943 r., w słynnej akcji pod Arsenalem.

Zmarł cztery dni później, 30 marca 1943 r., w Szpitalu Wolskim przy ul. Płockiej na skutek obrażeń doznanych w czasie bestialskiego śledztwa.

Jego pseudonimem „Rudy” nazwano 2 kompanię harcerskiego batalionu „Zośka”. Na domu, w którym mieszkał umieszczono staraniem byłych żołnierzy batalionu „Zośka” i mokotowskiego Hufca ZHP im. Szarych Szeregów tablicę pamiątkową, odsłoniętą 28 kwietnia 1980 r. Liczne drużyny harcerskie w całej Polsce noszą jego imię.

Napisane w kwietniu 1943 r. wspomnienie Tadeusza Zawadzkiego o Janku Bytnarze stało się kanwą najgłośniejszej książki okupowanej Warszawy – Kamienie na szaniec pióra Aleksandra Kamińskiego, w której „Rudy” był jednym z głównych bohaterów.

W siedemdziesiątą rocznicę powstania Szarych Szeregów odznaczony pośmiertnie przez Prezydenta RP Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (2009 r.).

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Bytnar

<http://www.batalionzoska.pl/batalion/biogramy/>

Jan Butnar;9180

- dowódca hufca „Południe” Grup Szturmowych;1
- wstawił się zdjęciem tablicy z niemieckim napisem z pomnika Kopernika w Warszawie w nocy z 11 na 12 lutego 1942 r.;0
- komendant Wydziału Bojowych Szkół, zastępca komendanta Chorągwi Mazowieckiej;0

Maciej Aleksy Dawidowski, ps. „Alek”, „Glizda”, „Kopernicki”, „Koziorożec” (ur. 3 listopada 1920 w Drohobycz, zm. 30 marca 1943 w Warszawie) – instruktor harcerski, podharczmistrz, członek Szarych Szeregów i Grup Szturmowych, jeden z bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*.

Od 1929 r. uczył się w Prywatnej Szkole Powszechniej koedukacyjnej Zofii Szadebergowej, a po jej ukończeniu w 1934 r. uczęszczał do Państwowego Gimnazjum i Liceum Męskiego im. Stefana Batorego. Tu należał do 23 Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Bolesława Chrobrego, słynnej „Pomarańczarni”, gdzie jego kolegami byli m.in. Jan Bytnar („Rudy”) i Tadeusz Zawadzki („Zośka”). Maturę zdał w 1939 r.

Po wybuchu wojny – na polecenie władz państwowych ewakuowania ze stolicy starszej młodzieży – wyruszył z Warszawy wraz z harcerskim batalionem marszowym, dowodzonym przez hm Lechosława Domańskiego („Zeusa”). Powrócił na początku października 1939 r., włączając się do działalności konspiracyjnej. Od połowy października do połowy listopada 1939 r. członek Polskiej Ludowej Akcji Niepodległościowej (PLAN), a od początku 1940 r. do lipca tego roku łącznik w komórce więziennej ZWZ.

Od marca 1941 r. w Szarych Szeregach, drużynowy w hufcu „Mokotów Górny” (MG), a od listopada 1942 r. drużynowy 1 drużyny „Sad 100” i zastępca hufcowego hufca Grup Szturmowych „Sad” („Południe” – „Pd”) Jana Bytnara. W grudniu 1939 r. utracił ojca, który po aresztowaniu przez gestapo został prawdopodobnie rozstrzelany w Palmirach pod Warszawą. Pomagając matce i siostrze, pracował najpierw dorywczo, zajmując się szkleniem okien, rąbaniem drewna, jeżdżeniem rykszą, a później został zatrudniony w straży pożarnej fabryki cukierków „Fuchsa” przy ul. Topiel.

W latach 1940–1942 studiował w Państwowej Szkole Budowy Maszyn, działającej jawnie w miejsce Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda.

Uczestnik akcji Organizacji Małego Sabotażu „Wawer”. Wsławił się zdjęciem tablicy z niemieckim napisem z pomnika Kopernika w Warszawie w nocy z 11 na 12 lutego 1942 r. Za wyczyn ten otrzymał pseudonim „Kopernicki”.

W styczniu 1943 r. ukończył II turnus Zastępczego Kursu Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty ZWZ–AK. Odbył również szkolenie dywersyjne w Grupach Szturmowych – Oddziałach Dyspozycyjnych Kedywu KG AK.

Brał udział w akcji „Bracka” oraz w akcji „Arsenał” (jako dowódca sekcji granaty). Ciężko ranny w czasie odskoku z tej akcji, zmarł 30 marca 1943 r. w szpitalu Dzieciątka Jezus.

Za bohaterską postawę wobec wroga i śmierć na posterunku komendant Sił Zbrojnych w Kraju gen Stefan Rowecki „Grot”, rozkazem Nr BP/L 68 z 3 V 1943 r. nadał mu Order Virtuti Militari V klasy. Był pierwszym żołnierzem Grup Szturmowych, który otrzymał to wysokie odznaczenie. Na jego cześć II pluton kompanii „Rudy” w nowo utworzonym batalionie „Zośka” otrzymał imię „Alek”.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Maciej_Aleksy_Dawidowski

<http://www.batalionzoska.pl/batalion/biogramy/>

Aleksy Dawidowski;9180

- dowódca hufca „Południe” Grup Szturmowych;0
- wsławił się zdjęciem tablicy z niemieckim napisem z pomnika Kopernika w Warszawie w nocy z 11 na 12 lutego 1942 r.;1
- komendant Wydziału Bojowych Szkół, zastępca komendanta Chorągwi Mazowieckiej;0

34. Falkowska Jadwiga

Kwatera A27 Rząd tuje Grób 1

Jadwiga Falkowska, ps. „*Jaga*”, „*Ludwika*”, „*Zdzisława*” (ur. 13 listopada 1889 w Twerze, zm. 7 sierpnia 1944 w Warszawie) – jedna z założycielek polskiego harcerstwa dziewcząt. Nauczycielka, działaczka społeczna, instruktorka harcerska, harcmistrzyni Rzeczypospolitej, fizyk, asystentka na Politechnice Warszawskiej i na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie.

Urodziła się w Twerze w Rosji. Od 1908 studiowała fizykę teoretyczną i eksperymentalną oraz astronomię na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Lwowskiego. Tam w 1911 zetknęła się po raz pierwszy ze skautingiem żeńskim. Pracując jako nauczycielka rozpoczęła już w 1911 organizację dziewczęcych drużyn skautowych w Małopolsce.

W 1912 została komendantką drużyn żeńskich, objęła też po Oldze Drahonowskiej III Lwowską Drużynę Skautową im. Emilii Plater. Przed wybuchem I wojny światowej organizowała żeńskie drużyny w Wilnie, Poznaniu, Warszawie, organizowała żeńskie kursy skautowe.

Od 1913 kontynuowała studia na Uniwersytecie Jagiellońskim.

W latach 1915–1918 przebywała w Moskwie, organizowała tam (kontynuując studia z zakresu fizyki) polskie drużyny na wychodźstwie.

Po powrocie do kraju weszła w 1919 w skład pierwszego Naczelnictwa ZHP.

Jesienią 1920 otrzymała stanowisko asystenta przy katedrze fizyki na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie.

W latach dwudziestych była dwukrotnie komendantką Chorągwi Warszawskiej Harcerek, w latach 1926-1927 pełniła funkcję Naczelniczki Głównej Kwatery Żeńskiej ZHP.

W 1925 objęła stanowisko asystenta na Politechnice Warszawskiej i wykładała fizykę w szkole w Wyszkanie.

W 1928 była komendantką II Ogólnopolskiego Zlotu Harcerek. Uczestniczyła w VIII Światowej konferencji WAGGGS w Szwajcarii w 1934.

Była jedną z czterech harcerek (obok Olgi Małkowskiej, Marii Wocalewskiej i Heleny Śliwowskiej), które w latach dwudziestych, jako współtwórcynie harcerstwa, uhonorowano tytułem harcmistrzyni Rzeczypospolitej.

W czasie II wojny światowej w konspiracji. Była ponownie komendantką Chorągwi Warszawskiej i zarazem komendantką Pogotowia Wojennego Harcerek. W latach 1942-1944 zastępczyni szefa Wojskowej Służby Kobiet AK. Prowadziła kształcenie: kursy drużynowych, podharcmistrzyń i w 1944 kurs harcmistrzowski z udziałem przedwojennych harcmistrzów. Uczestniczyła w pracy ze zwykłymi harcerkami, przyjmując przyrzeczenie harcerskie lub uczestnicząc w uroczystych zbiórkach drużyny.

Zginęła zastrzelona przy al. Niepodległości 223, przez żołnierzy brygady RONA podczas powstania warszawskiego.

Przy grobie Falkowskiej co roku 1 sierpnia po południu spotykają się warszawskie instruktorki harcerskie, aby uczcić jej pamięć.

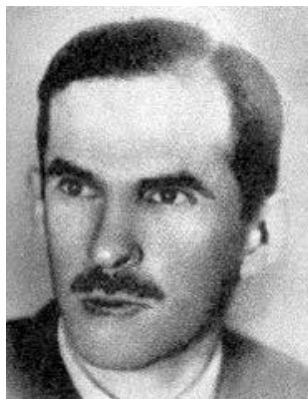
<https://ohkzhpnl.wordpress.com/druhno-to-ci-sie-moze-przydac/biografie/jadwiga-falkowska/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jadwiga_Falkowska

Zawód wyuczony Jadwigi Falkowskiej

- fizyk
- ekonomista
- prawnik

35. Kamiński Aleksander

Kwatera A26 Rząd tuje Nr grobu 2,3

Aleksander Kamiński, przybrane nazwisko: *Aleksander Kędziński*, ps. *Dąbrowski, J. Dąbrowski, Fabrykant, Faktor, Juliusz Górecki, Hubert, Kamyk, Kaźmierczak, Bambaju* (ur. 28 stycznia 1903 w Warszawie, zm. 15 marca 1978 tamże) – polski pedagog, wychowawca, profesor nauk humanistycznych, współtwórca metodyki zachowawczej, instruktor harcerski, harcmistrz, żołnierz Armii Krajowej oraz jeden z ideowych przywódców Szarych Szeregów, przewodniczący Prezydium Rady Naczelnej Związku Harcerstwa Polskiego. Autor książki *Kamienie na szaniec*.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Aleksander_Kami%C5%84ski

Kamiński Aleksander

- Naczelnik Szarych Szeregów
- Jeden z ideowych przywódców Szarych Szeregów
- Szef Głównej Kwatery „Pasieki”

36. Kozicki Stanisław i Ptaszyński Józef

Kwatera A20 Rząd 4 Nr grobu 14

Stanisław Kozicki ps. „*Howerla*” (ur. 20 maja 1918 w Radomiu^[1], zm. 22 sierpnia 1944 w Warszawie) – harcmistrz, podporucznik, uczestnik powstania warszawskiego jako dowódca I plutonu 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Zgrupowania „Radosław” Armii Krajowej.

W czasie okupacji w 1941 r. Niemcy rozstrzelali jego ojca w Częstochowie. W tym samym roku rozpoczął działalność konspiracyjną, zajmując się kolportowaniem tajnej prasy, przenoszeniem broni i pracą przy nasłuchu radiowym. Działał w Bytomiu, a następnie w Łodzi i Skierniewicach.

Był członkiem Komendy Chorągwi Mazowieckiej Harcerzy („Ul Puszca”) i pełnił funkcję komendanta Wydziału Grup Szturmowych Szarych Szeregów Chorągwi Mazowieckiej. Brał udział w akcjach bojowych przeprowadzanych wspólnie z Grupami Szturmowymi Chorągwi Warszawskiej. Do 1943 r. postugiwał się nazwiskiem Koza.

Złapany w „łapance ulicznej” i wieziony na roboty do Niemiec, zbiegł pod Łowiczem i wrócił do Warszawy.

Wiosną 1944 r. ukończył turnus Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty „Agricola”.

W Powstaniu Warszawskim dowodził I plutonem 3 kompanii „Giewonta” batalionu „Zośka”. Był dwukrotnie ranny. Brał udział we wszystkich walkach, jakie toczył pluton na Woli i Starym Mieście.

Poległ 22 sierpnia 1944 r. na boisku „Polonii” przy ul. Konwiktorskiej.

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Kozicki_\(powstaniec\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Kozicki_(powstaniec))
<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/stanislaw-kozicki,23703.html>
<http://www.batalionzoska.pl/batalion/biogramy/>

Kozicki Stanisław

- Dowódca I plutonu 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Zgrupowania „Radosław” Armii Krajowej
- Dowódca 1. kompanii w batalionie „Parasol”
- Drużynowy w Grupach Szturmowych Szarych Szeregów, brał udział w Akcji pod Arsenalem

Józef Ptaszyński ps. Gazela, „Ptak”, „Jurek”, (ur. 8 kwietnia 1915 w Skierniewicach^[1], zm. 28 sierpnia 1944 w Warszawie) – harcmistrz, podporucznik, uczestnik powstania warszawskiego jako zastępca dowódcy I plutonu Władysława Cieplaka w szeregach 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Armii Krajowej.

Uczył się w Państwowym Gimnazjum w Skierniewicach, gdzie należał do drużyny harcerskiej im. Zawiszy Czarnego. W 1933 r. zgłosił się ochotniczo do służby wojskowej. Ukończył Podoficerską Szkołę Ochrony Pogranicza w Ossowcu, a następnie Szkołę Łączności w Zegrzu.

W kampanii wrześniowej 1939 r. uczestniczył w walkach Brygady Karpackiej w lasach Janowskich. Wzięty do niewoli niemieckiej i osadzony w Wadowicach, w grudniu 1939 r. zbiegł do Skierniewic.

W 1940 r. rozpoczął działalność konspiracyjną w Szarych Szeregach, pełniąc obowiązki instruktora wyszkolenia wojskowego w Chorągwi Mazowieckiej („Ul Puszca”). Zajmował się także kolportażem prasy konspiracyjnej („Biuletyn Informacyjny”) w rejonie Skierniewice – Łowicz – Sochaczew – Pruszków. Latem 1942 r., przewożąc w pociągu materiały konspiracyjne, dla uniknięcia aresztowania w czasie rewizji wyskoczył przez okno.

W 1943 r. uzyskał świadectwo dojrzałości na tajnych kompletach.

Po ukończeniu turnusu Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty „Agricola” pełnił funkcję komendanta Wydziału Bojowych Szkół (BS) i był zastępcą komendanta Chorągwi Mazowieckiej „Jana Szweda” (Manswet Śmigieński).

W Powstaniu Warszawskim przydzielony do 3 kompanii „Giewonta” batalionu „Zośka”, pełnił funkcję zastępcy dowódcy I plutonu.

Poległ 28 sierpnia 1944 r. na barykadzie Starego Miasta przy ul. Mławskiej 5.

Ptaszyński Józef

- Józef Ptaszyński;176
- dowódca hufca „Południe” Grup Szturmowych;0
- wsławił się zdjęciem tablicy z niemieckim napisem z pomnika Kopernika w Warszawie w nocy z 11 na 12 lutego 1942 r.;0
- komendant Wydziału Bojowych Szkół, zastępca komendanta Chorągwi Mazowieckiej;1

https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Ptaszy%C5%84ski

<http://www.batalionzoska.pl/batalion/biogramy/>

37. Leopold Stanisław Wojciech

Kwatera A20 Rząd 5 Nr grobu 24

Stanisław Wojciech Leopold ps. „Rafał”, „Leon” (ur. 9 stycznia 1918 w Dziektarzewie, zm. 25 sierpnia 1944 w Warszawie) – polski harcmistrz, pośmiertnie mianowany podporucznikiem, w powstaniu warszawskim dowódca 1. kompanii w batalionie „Parasol”, jeden z instruktorów harcerskich w Szarych Szeregach, członek Rady Programowej Szarych Szeregów.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Leopold

Leopold Stanisław Wojciech

- Dowódca I plutonu 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Zgrupowania „Radosław” Armii Krajowej
- Dowódca 1. kompanii w batalionie „Parasol”
- Drużynowy w Grupach Szturmowych Szarych Szeregów, brał udział w Akcji pod Arsenalem

38. Ossowski Jerzy

Kwatera A20 Rząd 6 Nr grobu 27

Jerzy Ossowski (ur. 23 lutego 1911 w Krakowie, zm. 2 sierpnia 1944 w Warszawie)
– polski prawnik i socjolog, instruktor harcerski.

W dniu wybuchu powstania warszawskiego został mianowany harcmistrzem,
następnego dnia poległ na Ochocie.

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Ossowski_\(prawnik\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Ossowski_(prawnik))

Ossowski Jerzy

- Mianowany harcmistrzem w dniu wybuchu powstania warszawskiego
- W 1941 roku wstąpił do konspiracyjnego harcerstwa i do podziemnej podchorążówki
- Zastępca dowódcy I plutonu 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Armii Krajowej

39. Peplowski Jerzy

Kwatera A20 Rząd 4 Nr grobu 12

Jerzy Peplowski ps. *Jurek TK* (ur. 25 maja 1924 w Warszawie^[1], zm. 16 września 1944 tamże) – harcmistrz, podporucznik Armii Krajowej, powstaniec warszawski.

Drużynowy w Grupach Szturmowych Szarych Szeregów, brał udział w Akcji pod Arsenalem.

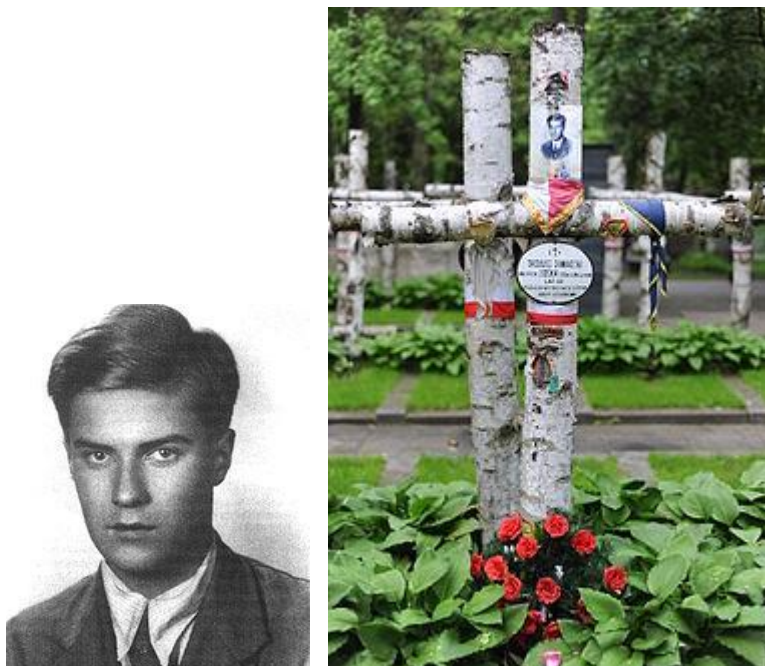
https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Pep%C5%82owski

<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/jerzy-peplowski,33987.html>

Peplowski Jerzy

- Dowódca I plutonu 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Zgrupowania „Radosław” Armii Krajowej
- Dowódca 1. kompanii w batalionie „Parasol”
- Drużynowy w Grupach Szturmowych Szarych Szeregów, brał udział w Akcji pod Arsenalem

40. Zawadzki Tadeusz Leon Józef

Kwatera A20 Rząd 6 Nr grobu 23

Tadeusz Leon Józef Zawadzki, przybrane nazwisko: *Tadeusz Zieliński*, ps. *Kajman*, *Kotwicki*, *Lech Pomarańczowy*, *Tadeusz*, *Zośka* (ur. 24 stycznia 1921 w Warszawie, zm. 20 sierpnia 1943 w Sieczkach) – polski instruktor harcerski, harcmistrz, podporucznik Armii Krajowej, komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy, jeden z głównych bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*. Odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari.

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Zawadzki_\(harcistrz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Zawadzki_(harcistrz))

Zawadzki Tadeusz Leon Józef

- Członek Męskiego Hufca ZHP w Nowym Sączu (1945–1949)
- Zastępca komendanta Hufca Praga Nowa (1959–1961)
- Komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy

41. Zborowski Jerzy Eugeniusz

Kwatera A24 Rząd 7 Nr grobu 11

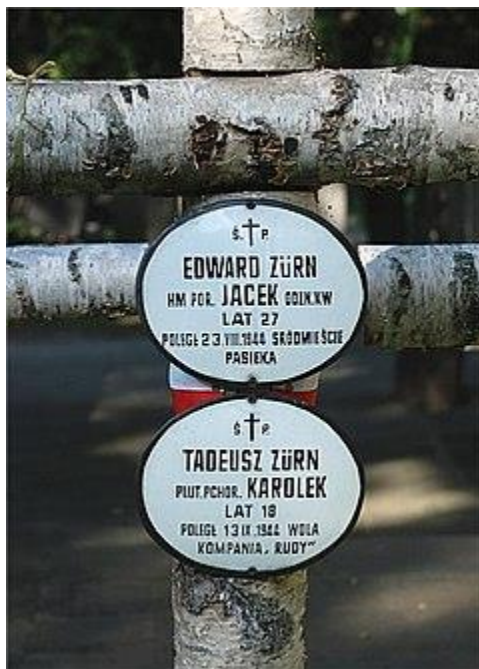
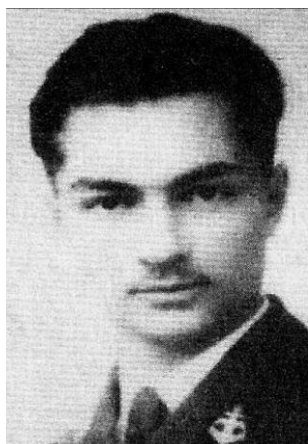
Jerzy Eugeniusz Zborowski ps. *Jeremi, Jurek, Jurek Kowalski, Kajman Okularnik, Jurek Żoliborski* (ur. 26 lipca 1922 w Warszawie, zm. po 22 września 1944 tamże) – harcmistrz, porucznik, dowódca harcerskiego batalionu „Parasol” podczas powstania warszawskiego. Oficer rezerwy piechoty Wojska Polskiego: podporucznik (11 listopada 1943), porucznik (22 sierpnia 1944).

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Zborowski

Zborowski Jerzy Eugeniusz

- Dowódca harcerskiego batalionu „Zośka”
- Dowódca harcerskiego batalionu „Parasol”
- Komendant Okręgu Południe organizacji Wawer

42. Zürn Edward

Kwatera A20 Rząd 4 Nr grobu 19

Edward Zürn, ps. *Brodowski, Edek, Edward Zahorski, Gniewosz, Jacek, Krogulec* (ur. 30 sierpnia 1917 w Kijowie, zm. 23 sierpnia 1944 w Warszawie) – instruktor harcerski Szarych Szeregów, harcmistrz, szef Głównej Kwatery „Pasieki”, porucznik Armii Krajowej, uczestnik powstania warszawskiego.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Edward_Z%C3%BCrn

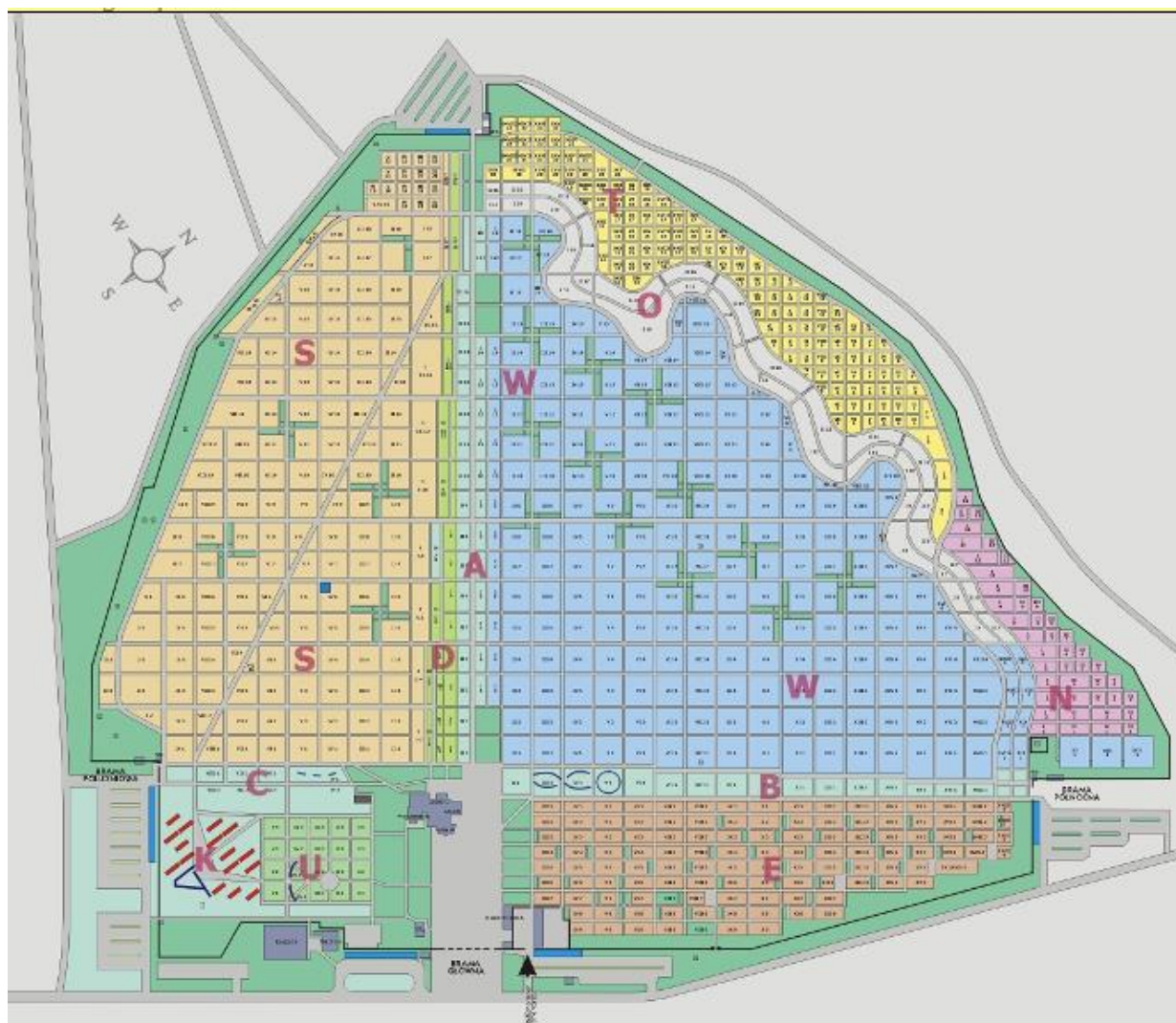
<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/edward-zurn,52428.html>

Zürn Edward

- Naczelnik Szarych Szeregów
- Jeden z ideowych przywódców Szarych Szeregów
- Szef Głównej Kwatery „Pasieki”

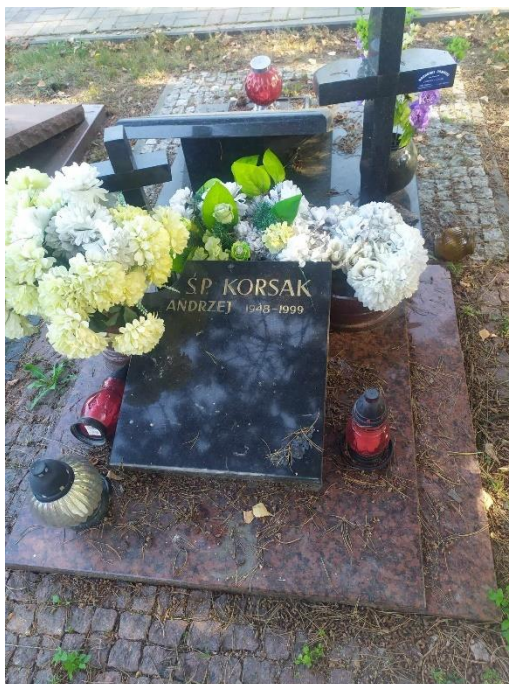
H. CMENTARZ PÓLNOCNY

Mapa

<http://cmentarzekomunalne.com.pl/mapa/mapa.php?cment=PLNCN#kotwica>

43. Korsak Andrzej

Kwaterna S-IX-2 Rząd 2 Grób 25.

Andrzej Michał Ziemowit Korsak, ps. Żuraw i Aczek (ur. 21 stycznia 1928 w Wilnie, zm. 15 marca 1999 w Hamburgu) – polski lekarz, pisarz, popularyzator medycyny, harcerz Szarych Szeregów, powstaniec warszawski, więzień polityczny PRL, taternik i grotolarz.

Był członkiem Szarych Szeregów, używał pseudonimów „Aczek” i „Żuraw”. W latach 1945–1949 był członkiem Męskiego Hufca ZHP w Nowym Sączu

https://pl.wikipedia.org/wiki/Andrzej_Korsak

[http://www.cmentarzekomunalne.com.pl/mapa/mapa.php?cment=PLNCN&rzad=2&kwaterna=S-IX-2&grob=25&dane=+imie=Andrzej+nazwisko=Korsak+check_nazwisko=on+check_ur="+rok=1800+miesiac=1+dzien=1+rok2=2023+miesiac2=8+dzien2=21+check_zg="+rok_zg1=1800+miesiac_zg1=1+dzien_zg1=1+rok_zg2=2023+miesiac_zg2=8+dzien_zg2=21+cmentarz=#kotwica](http://www.cmentarzekomunalne.com.pl/mapa/mapa.php?cment=PLNCN&rzad=2&kwaterna=S-IX-2&grob=25&dane=+imie=Andrzej+nazwisko=Korsak+check_nazwisko=on+check_ur=)

Korsak Andrzej Korsak

- Członek Męskiego Hufca ZHP w Nowym Sączu (1945–1949)
- Zastępca komendanta Hufca Praga Nowa (1959–1961)
- Komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy

44. Stadler Jerzy

Kwaterna W II 16 Rząd 1 Nr grobu 6

Jerzy Stadler ps. *Tata* (ur. 22 czerwca 1906 w Krakowie, zm. 8 lutego 1988 w Warszawie) – instruktor harcerski, twórca harcerskiego zespołu artystycznego „Kuźnica”, ekonomista.

Przed II wojną światową instruktor harcerski i absolwent Wyższego Studium Handlowego w Krakowie.

W 1944 drużynowy pierwszej odrodzonej drużyny w Mielcu.

Po odrodzeniu harcerstwa w 1956 trafił do hufca Warszawa Praga, gdzie pełnił funkcję drużynowego 17 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej, a potem krótko komendanta Szczepu 17 i 317 WDH. W 1958 otrzymał stopień przewodnika, w 1959 – podharcmistra, w 1960 – harcmistrza, a w 1971 – harcmistrza PL. Pełnił wiele funkcji w hufcach praskich – m.in. zastępcy komendanta Hufca Praga Nowa (1959–1961), członka komendy Hufca Praga (1961), zastępcy komendanta hufca Praga-Północ (1963–1964) i członka komisji rewizyjnej hufca – oraz w Chorągwi Warszawskiej, był członkiem komisji instruktorskiej chorągwi (1965–1969), komisji rewizyjnej chorągwi (1969–1974).

Był organizatorem ok. 30 obozów.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Stadler

<https://m.facebook.com/ZHPPragaPolnoc/posts/1267857669900922/>

Stadler Jerzy

- Członek Męskiego Hufca ZHP w Nowym Sączu (1945–1949)
- Zastępca komendanta Hufca Praga Nowa (1959–1961)
- Komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy

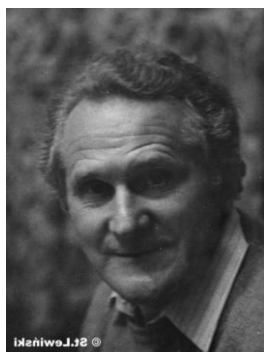
I. CMENTARZ PRAWOSŁAWNY

Mapa

<https://cmentarz.prawoslawie.pl/pl/mapa-cmentarza/>

45. Gasztych Leszek

Sektor 87 Rząd 10 Grób 26

Leszek Gasztych (ur. 24 września 1926 w Psarach, zm. 18 lipca 2015 w Warszawie) – instruktor żeglarski i harcerski, harcmistrz, organizator żeglarstwa harcerskiego w Warszawie.

Od 1935 był harcerzem w drużynie im. Tadeusza Kościuszki w Kaletach.

Ukończył studia na Wydziale Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej. Zawodowo związany z Państwowym Przedsiębiorstwem Wydawnictw Kartograficznych od jego utworzenia w latach 50. Był szefem Wydziału Poligrafii i kierownikiem Wydziału Reprodukcji, wprowadzał w zakładzie innowacyjne technologie reprodukcji, m.in. druk triadowy, presensybilizowane formy drukowe, fotoskład.

Żeglarstwem zajmował się od lat 40., prowadził m.in. rejsy dla harcerzy śląskich na Mazurach. W 1956 został drużynowym 165 Warszawskiej Żeglarskiej Drużyny Harcerskiej, a później prowadził 166 Warszawską Wodną Drużynę Harcerską. Był inicjatorem powołania latami 70. Harcerskiego Ośrodka Wodnego – HOW w Warszawie na Cyplu Czerniakowskim, a następnie jego komendantem i pilotem Chorągwi Stołecznej ZHP. Organizował liczne żeglarskie obozy harcerskie i rejsy, akcje pozyskiwania, budowy, przebudowy i remontów sprzętu żeglarskiego, oraz rozbudowy HOW. Inspirował harcerzy do tworzenia harcerskich drużyn i zespołów specjalności wodnej, był wychowawcą wielu znakomitych żeglarzy i wybitnych działaczy żeglarskich.

Członek honorowy Polskiego Związku Żeglarskiego, odznaczonym m.in. Honorową Odznaką „Zasłużony Działacz Żeglarstwa Polskiego”.

Leszek Gasztych na S/Y Lemar, Mazury, lipiec 1990

https://pl.wikipedia.org/wiki/Leszek_Gasztych

<http://lubliniec.zhp.pl/historia/index.php/8-biografie/92-leszek-gasztych>

Leszek Gasztych

- organizator żeglarstwa harcerskiego w Warszawie
- dyrektor programowy Rozgłośni Harcerskiej w latach 1992–2000
- aktor teatralny i filmowy

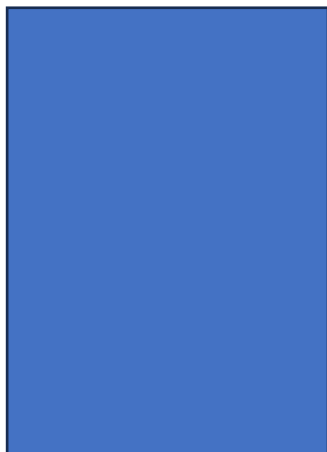
J. CMENTARZ PYRSKI

Mapa

https://graedu.pl/content/ghw/cmentarz_pyry1.png

46. Jakubowska-Sobolewska Irena

Kwatera 4 Rząd 5 Grób 4

Irena Jakubowska ps. Irena-Połówka (ur. 1 stycznia 1926, zm. 4 listopada 2012). Podczas okupacji była członkiem drużyny Szarych Szeregów funkcjonującej przy konspiracyjnym Gimnazjum Królowej Jadwigi, brała udział w szkoleniach sanitarnych i obsługiwania broni oraz w wyprawach do lasu, żeby oswoić się z terenowymi oznakami i zdobywaniem jakichś ukrytych przedmiotów.

1 sierpnia 1943 przekazana do oddziału Kedywu Komendy Głównej Armii Krajowej "Agat" (późniejszy "Pegaz" - "Parasol"), weszła w skład III plutonu 3. kompanii. 15 grudnia 1943 roku brała udział w akcji likwidacyjnej Władysława Myrcha, była łączniczką donoszącą broń oraz dokumenty.

Szlak bojowy podczas powstania: Wola - Stare Miasto - kanały - Śródmieście - Górny Czerniaków.

Po upadku powstania wyszła z Warszawy z ludnością cywilną. Pracowała w szpitalu powstańczym w Pyrach.

Odznaczona Krzyżem Walecznych, Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz wieloma innymi odznaczeniami. Awansowana do stopnia podporucznika WP w stanie spoczynku.

Grudzień 1944 r. - personel szpitala powstańczego w Pyrach uczestniczący we wspólnej Wigilii

Irena Jakubowska siedzi z lewej strony pośrodku grupy na ziemi

Piotr Stachewicz PARASOL, Instytut Wydawniczy PAX 1984

<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/irena-jakubowska,12602.html>

<https://www.1944.pl/archiwum-historii-mowionej/wladyslawa-wolanska,835.html>

<https://www.facebook.com/kamienienaszaniec/posts/1976949782352886/>

https://haloursynow.pl/pl/545_historia/8036_zapomniany-szpital-powstanczy-w-pyrach-byli-tam-chlopcy-od-narkozy.html

Irena Jakubowska-Sobolewska była żołnierzem batalionu Armii Krajowej ...

- Parasol
- Zośka
- Łukasiński

47. Nowotny Wojciech

Kwatera L Rząd 5 Grób 10

Wojciech Nowotny (ur. 1948, zm. 23 września 2007) – polski dziennikarz, instruktor harcerski w stopniu harcmistrza,

Jego harcerskie korzenie były na Opolszczyźnie. Tam kierował drużyną harcerską na Opolszczyźnie, tam działał w komendzie chorągwi.

Następnie był kierownikiem wydziału w Głównej Kwaterze ZHP, a potem dyrektorem programowym Rozgłośni Harcerskiej w latach 1992–2000.

Był między innymi współorganizatorem Centralnego Rajdu Kopernikańskiego w 1975 oraz komendantem Harcerskiego Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej „Kielce” w 1976.

Po likwidacji Rozgłośni Harcerskiej przekazał do Muzeum Harcerstwa ogromne zbiory niesłychanie cennych dokumentów i nagrań. W zasobach Muzeum Harcerstwa znajdują się archiwalne nagrania z lat 60., 70., 80. i 90. XX w. Dzięki procesowi digitalizacji w latach 2011–2012 i 2014, nagrania są dostępne do odsłuchania na stronie <https://muzeumharcerstwa.pl/index.php/rozglosnia-harcerska> Muzeum Harcerstwa.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojciech_Nowotny

<http://www.czetwertynski.pl/?p=185Artyku%C5%82>

Zdjęcie zamieszczone na początku zostało przekazane przez Muzeum Harcerstwa

Wojciech Nowotny

- organizator żeglarstwa harcerskiego w Warszawie
- dyrektor programowy Rozgłośni Harcerskiej w latach 1992–2000
- aktor teatralny i filmowy

48. Strelau Jan

Kwaterna 4 Rząd 12 Grób 6

Jan **Jerzy Strelau** (ur. 30 maja 1931 w Gdańsku, zm. 4 sierpnia 2020 w Warszawie) – polski psycholog, profesor nauk humanistycznych, nauczyciel akademicki, znany ze swoich badań nad temperamentem.

W pierwszych latach po wojnie mieszkał w Bytowie, gdzie w 1947 rozpoczął naukę w szkole średniej, był harcerzem i instruktorem harcerskim. Został usunięty z liceum w klasie przedmaturalnej w ramach represji politycznych ze strony funkcjonariuszy urzędu bezpieczeństwa publicznego. W konsekwencji naukę dokończył w tzw. małym seminarium duchownym w Słupsku, gdzie zdał tzw. prywatną maturę, nieuznaną przez uczelnie państwowe.

Ograniczona możliwość wyboru uczelni ze względu na tzw. wilczy bilet spowodowała, że rozpoczął studia psychologiczne na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W międzyczasie w trybie eksternistycznym zdał egzamin maturalny. Umożliwiło mu to podjęcie studiów na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie przeniósł się po dwóch latach nauki w Lublinie, aby ponownie od pierwszego roku studiować psychologię.

30 maja 2022 roku na kamienicy w której mieszkał Jan Strelau odsłonięto tablicę pamiątkową.

Tablica pamiątkowa w Bytowie przy ul. Drzymały 4

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Strelau

<https://kurierbytowski.com.pl/artukul/w-bytowie-odslonieto/1314894>

<https://www.bytow.com.pl/Tablica-upamietniajaca-prof-Jana-Strel,444,410>

Jan Strelau został upamiętniony tablicą umocowaną w miejscu zamieszkania w ... roku

- 2012
- 2017
- 2022

K. CMENTARZ SŁUŻEWSKI STARY

Mapa

Będą wstawione numery sektorów

<https://www.openstreetmap.org/search?query=warszawa%20cmentarz%20na%20s%C5%82u%C5%BCewie%20stary#map=18/52.17005/21.04524>

49. Krahelska Krystyna

Lewa strona Linia 11 Grób 37

Krystyna Krahelska ps. „Danuta” (ur. 24 marca 1914 w Mazurkach k. Baranowicz, zm. 2 sierpnia 1944 w Warszawie) – polska poetka, harcerka, pielęgniarka, etnografka, żołnierka Armii Krajowej, uczestniczka powstania warszawskiego.

Od roku 1928 członek ZHP, w latach 1929–1932 prowadziła gromadę zuchów. W roku 1931 uczestniczyła w składzie delegacji polskiej w Zlocie Skautów Słowiańskich w Pradze.

W latach 1936–1937 pozowała Ludwice Nitschowej do pomnika Syreny.

Pisała wiersze i piosenki od 1928 roku. Najbardziej znaną swoją piosenkę „Hej, chłopcy, bagnet na broń” napisała w styczniu 1943 dla żołnierzy „Baszty”.

1 sierpnia, podczas prowadzonego ataku na budynek Domu Prasy przy ul. Marszałkowskiej 3/5 w momencie ratowania rannego kolegi została trzykrotnie postrzelona w klatkę piersiową. Była operowana w szpitalu powstańczym przy ul. Polnej 34, jednak w wyniku zadanych ran zmarła nad ranem 2 sierpnia.

▶ 0:00 / 0:00 ———— 🔊 ⋮

Hej, chłopcy, bagnet na broń

<https://www.youtube.com/watch?v=c9ULddhiXmQ>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Krystyna_Krahelska

Krahelska Krystyna

- Prowadziła gromadę zuchów (1929–1932)
- Mając 16 lat brała udział w obronie Lwowa
- Instruktorka Chorągwi Wołyńskiej Żeńskiej

50. Lipińska Grażyna Władysława

Lewa strona Linia 10 Grób 23

Grażyna Władysława Lipińska z domu Sokołowska herbu Gozdawa ps. „Danuta” (ur. 12 kwietnia 1902 w Warszawie, zm. 30 listopada 1995 tamże) – polska żołnierka (Legionów Polskich, Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej), harcerka, chemiczka, nauczycielka, bibliotekarka, sanitariuszka i łączniczka. Uczestniczka bitwy warszawskiej, III powstania śląskiego. Szefowa wywiadu Armii Krajowej na Wschodzie. Długoletni więzień polityczny w Gułagu. Podpułkownik Wojska Polskiego.

Mając 16 lat początkowo jako harcerka, a później jako żołnierz Polskiej Organizacji Wojskowej – brała udział w obronie Lwowa, będąc sanitariuszką, kurierem i wywiadowczynią.

W maju 1992 roku została patronką 17 Rozwadowskiej Drużyny Harcerek, uczestniczyła na nadaniu imienia drużynie.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Gra%C5%BCyna_Lipi%C5%84ska

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/125435,25-rocznica-smierci-Grazyny-Lipinskiej.html>

Lipińska Grażyna Władysława

- Prowadziła gromadę zuchów (1929–1932)
- Mając 16 lat brała udział w obronie Lwowa
- Instruktorka Chorągwi Wołyńskiej Żeńskiej

L. CMENTARZ SŁUŻEWSKI NOWY

Mapa

Będą wstawione numery sektorów

<https://www.openstreetmap.org/search?query=warszawa%20cmentarz%20na%20s%20C5%82u%20C5%BCewie%20nowy#map=17/52.17217/21.03475>

51. Szczepański Włodzimierz

Lewa strona Linia 40 Grób 2

Włodzimierz Szczepański, ps. *Ramocki*, *Żywiec* (ur. 9 maja 1898 w Słodowcu pod Warszawą, zm. 25 listopada 1954 w Warszawie) – polski adwokat, działacz związkowy i polityczny, poseł na Sejm w II Rzeczypospolitej, sekretarz Prezydium Zarządu Koła Parlamentarnego Obozu Zjednoczenia Narodowego w 1938 roku.

W latach 1908–1912 uczył się w gimnazjum filologicznym w Warszawie. W 1915 r. ukończył Kursy Nauk Ekonomicznych i handlowych Zgromadzenia Kupców, następnie uczył się na wieczorowych kursach maturalnych, a później na kursach podoficerskich i dla podchorążych.

W 1913 r. wstąpił do drużyny harcerskiej im. Marcina Borelowskiego (następnie Jeremiego Wiśniowieckiego), podległej tajnej Naczelnej Komendzie Skautowej. 15 lipca 1916 r. wstąpił do POW i uczęszczał do organizowanej przez nią szkoły podoficerskiej. Od 1916 r. pracował też jako drużynowy i instruktor po utworzeniu ZHP. Od lutego 1918 r. pracował w kontrwywiadzie POW. Uczestniczył w rozbrajaniu wojsk austriackich w Lublinie i niemieckich w Warszawie.

Był ochotnikiem w wojnie 1920 r. i uczestnikiem powstań górnośląskich.

Po zwolnieniu z wojska (15 lipca 1921 r.) zdał maturę i rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. 18 października 1926 r. otrzymał tytuł doktora praw na Uniwersytecie Warszawskim i rozpoczął aplikację sądową, a w 1929 r. – aplikację adwokacką.

Od 1932 r. prowadził praktykę adwokacką. W wyborach do Sejmu w 1935 r. kandydował z listy BBWR, reprezentując grupę polityczną „Jutra pracy”. Uzyskał mandat z Warszawy i uczestniczył w komisjach sejmowych: pracy i prawniczej oraz był zastępcą członka w komisji budżetowej. W wyborach do Sejmu w 1938 r. ponownie uzyskał mandat i wszedł do komisji: budżetowej, pracy, prawniczej, regulaminowej oraz dla zmiany ordynacji wyborczej.

W czasie wojny prowadził kancelarię adwokacką w Warszawie. Po powstaniu warszawskim pracował jako robotnik w cukrowni w Józefowie. W maju 1945 r. wrócił do Warszawy i wznowił praktykę adwokacką. Od 1949 r. był kierownikiem sekcji prawnej Ministerstwa Przemysłu Rolnego i Spożywczego.

https://pl.wikipedia.org/wiki/W%C5%82odzimierz_Szczepa%C5%84ski

<https://www.openstreetmap.org/search?query=warszawa%20cmentarz%20wa%C5%82brzyska#map=17/52.17208/21.03595>

M. CMENTARZ TARCHOMIŃSKI

Mapa

<http://37.28.154.108/tarchomin/>

52. Kozłowski Marian

Kwatera 29 Rząd 1 Nr grobu 6

Marian Kozłowski ps. Lech (ur. 21 listopada 1915 , zm. 6 listopada 1986).

Ukończył z wyróżnieniem Państwowe Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Łomży o profilu matematyczno-przyrodniczym. w Łomży

Zarówno przed wojną, jak i w czasie okupacji, był bardzo zaangażowany w działalność harcerską – najpierw jako drużynowy 13 Drużyny Harcerskiej im. Tadeusza Kościuszki przy Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Łomży, później jako komendant Hufca ZHP w Łomży, którą to funkcję objął po Czesławie Zielińskim.

W roku 1934, ukończył kurs Obrony Przeciwlotniczo-Gazowej w Łomży. 21 czerwca 1935 roku odebrał świadectwo maturalne. Pod koniec września 1935 roku rozpoczął roczną zasadniczą służbę wojskową, w ramach której ukończył Dywizyjny Kurs Podchorążych w Zambrowie ze stopniem oficerskim w stopniu podporucznika piechoty.

Od początku okupacji, włączył się w tajną działalność niepodległościową. W 1942 roku został członkiem Narodowej Organizacji Wojskowej. W 1943 roku został dowódcą niewielkiego oddziału Akcji Specjalnej (AS) Narodowych Sił Zbrojnych, działającego na ziemi łomżyńskiej.

16 grudnia 1943 roku zastępca generała Bora – Komorowskiego mianował kapitana Mariana Kozłowskiego do stopnia majora.

W październiku 1945 roku został mianowany dowódcą Okręgu Olsztyn Narodowego Zjednoczenia Wojskowego o kryptonimie "Bałtyk".

Po ujawnieniu się był wielokrotnie aresztowany i przetrzymywany w więzieniach. Po aresztowaniu w Mrągowie 6 czerwca 1949 przez ponad półtora roku był więziony w

Rawiczu, Lidzbarku Warmińskim, a stamtąd przewożony dalej - z więzienia do więzienia, by zaginął po nim ślad. Doświadcza bicia, pobytów w karcerach, zdzierania paznokci i innych tortur. Po ogromnych staraniach ze strony żony, mającej wsparcie rodziny i przyjaciół, zostaje wypuszczony na wolność.

Zajmował się potem różnymi zajęciami zawodowymi. Ostatnie kilkanaście lat pracował jako nauczyciel a po zawale serca jako szkolny bibliotekarz. Musiał jednak ponownie zdawać maturę, ponieważ przedwojennej mu nie uznano. Potem skończył Studium Nauczycielskie.

https://tustolica.pl/bialolekalolecki-zolnierz-niezlomny_72640

<https://muzeumzolnierzywykletych.pl/mjr-marian-kozlowski-narodowe-sily-zbrojne-cz-1/>

Stopień w jakim Marian Kozłowski ukończył służbę wojskową

- porucznik
- kapitan
- major

53. Maciejewska Zyta

Zyta Maciejewska (ur. 22 listopada 1928, zm. 7 lipca 2003 roku) harcmistrzyn. Zyta Maciejewska była m. in. drużynową 206 WDH, członkinią Rady Hufca Praga Północ.

Odnaczona między innymi Krzyżem Zasługi dla ZHP.

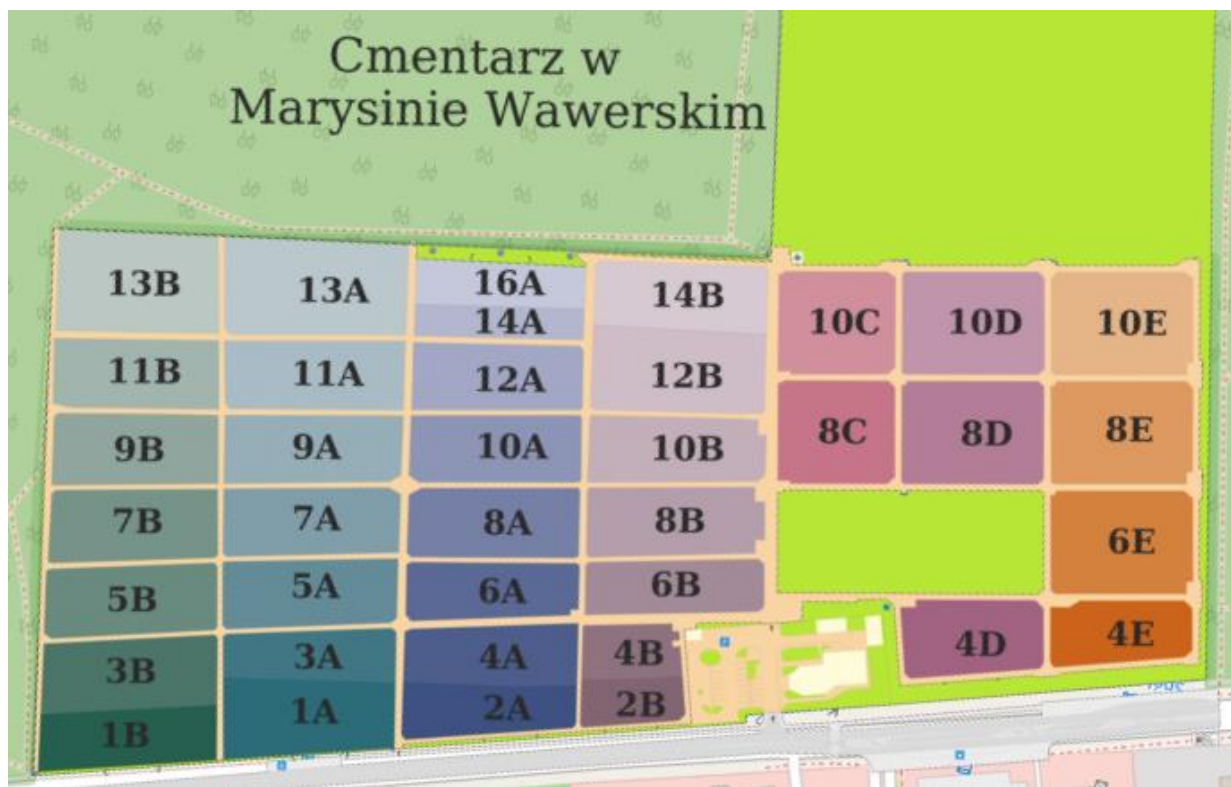
<https://stoleczna.zhp.pl/wp-content/uploads/2022/10/Odeszli-na-wieczna-wartewydanie-IV-uzupelnione-2016-m2.pdf>

Maciejewska Zyta

- Podczas II wojny światowej działała w konspiracji, była członkiem grupy likwidacyjnej
- Drużynowa 206 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej
- Przed wojną należała do Hufca Żoliborz

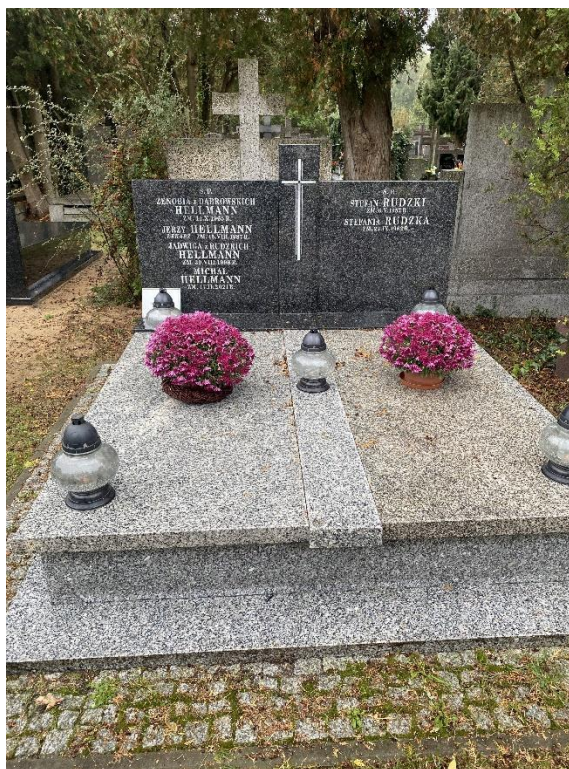
N. CMENTARZ WAWERSKI

Mapa

<https://marysin.grobonet.com/mapa/2/>

54. Hellman Jerzy

Sektor 5A Rząd 1 Numer 22

Jerzy Hellman (ur. 13 lutego 1913 roku w Zakopanem, zm. 14 sierpnia 1987 roku w Warszawie) podharc mistrz, lekarz.

W 1923 roku wstąpił do 8-klasowego Gimnazjum im. Stanisława Staszica przy ul. Polnej 60 (później Noakowskiego 6) w Warszawie, którego uczniem był już od dwóch lat jego starszy brat Włodek. Obaj bracia byli członkami działającej na terenie Gimnazjum 16 Drużyny ZHP Czarna im. Zawiszy Czarnego, założonej w 1911 roku jako jedna z pierwszych drużyn harcerskich w Warszawie.

Ukończył studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego oraz Szkołę Podchorążych Kawalerii w Grudziądzu.

Po wybuchu wojny walczył w 1. Pułku Szwoleżerów, w składzie Mazowieckiej Brygady Konnej, który zgodnie z otrzymanymi rozkazami w pierwszych dniach września 1939 roku opuścił Warszawę, kierując się na Wyszaków i dalej w rejon Bugu, gdzie został rozformowany.

Jerzy Hellman podjął konspiracyjnie pracę jako lekarz w Szpitalu Kolejowym przy ul. Brzeskiej w Warszawie. W 1943 roku związał się z Kedywem (Kierownictwem Dywersji Komendy Głównej Armii Krajowej). Zmuszony do ewakuacji z Warszawy znalazł się w Opoczyńsku, gdzie w 1944 roku walczył w oddziale partyzanckim „Trop” pod dowództwem ppor. „Groma” (Jana Mateckiego), a następnie jako zastępca dowódcy kompanii w 25. pp AK Ziemi Piotrkowskiej. W dniu 27 października 1944 roku był uczestnikiem bitwy oddziałów AK z niemiecką obławą pod Białym Ługiem, podczas której zginęło wielu polskich żołnierzy. W dniu 4 listopada 1944 roku podczas walk z przeważającymi siłami niemieckimi pod leśniczówką Hutna został ciężko ranny. W związku ze zbliżającą się linią frontu i zagęszczeniem wycofujących się wojsk niemieckich pułk został w dniu 9 listopada 1944 roku rozformowany. Jerzy Hellmann dostał się 36 do niemieckiej niewoli, z której został uratowany dzięki pełnej determinacji akcji kobiet, wśród których znajdowała się jego żona Jadwiga.

Po zakończeniu II wojny światowej i powrocie do rodzinnego domu w Aninie dr Jerzy Hellmann podjął praktykę lekarską na terenie Anina, Międzyzylesia i Wawra.

W 1956 roku wznowił działalność jako instruktor harcerskiego w stopniu podharc mistrza.

W latach 1957 – 60 zakłada drużyny zuchowe i harcerskie w Aninie. Jedną z nich, 147 Warszawska Drużyna Harcerska działała w szkole Ogólnokształcącej nr 26 przy ulicy Kajki. Drużyny te pręźnie działały ciesząc się dużym uznaniem środowiska Anińskiego. Został mianowany komendantem Hufca Anin.

We wrześniu 1960 roku nastąpiły zasadnicze zmiany personalne w obsadzie kadrowej Komendy Chorągwi Warszawskiej. Zostały podjęte wobec Hufca Anin oraz jego kadry instruktorskiej działania, mające na celu wyeliminowanie „błędów i wypaczeń”, jakie zdominowały – w ich przekonaniu – postawę społeczno-światopoglądową komendy Hufca Anin. Wobec niemożliwych do zaakceptowania nacisków ze strony władz ZHP, pfm. Jerzy Hellmann złożył w dniu 15 września rezygnację z dalszej pracy w ZHP i rozkazem nr I-60/61 pożegnał się z Hufcem.

Zdjęcia

Zdjęcia pochodzą z książki: Hufiec Hellmanna: warszawskie harcerstwo w Aninie, Wawrze i Międzyzylesiu w latach 1957-1961.

Obóz w Rytrze (1933) – oboźny Jerzy Hellmann pierwszy z lewej

Jerzy Hellman na obozie w Dusznikach (1958)

Jerzy Hellman z harcerzami 202 WDH podczas zlotu Hufca ZHP Anin pod Śnieżnikiem (1959)

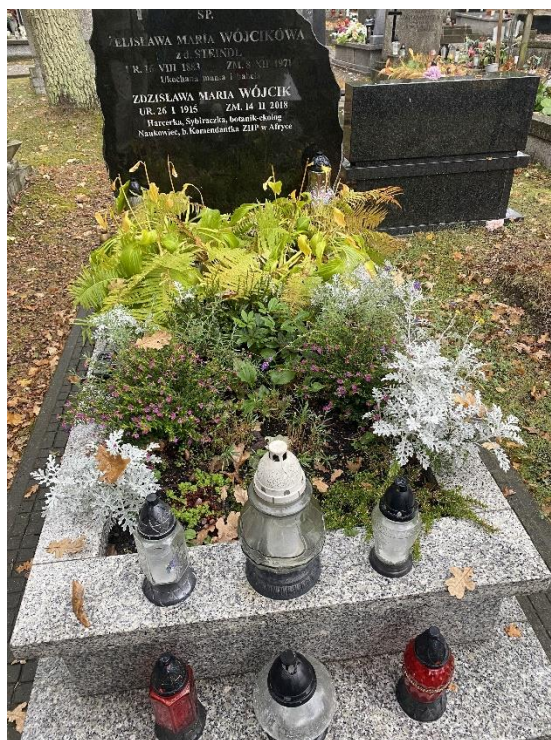
Piśmiennictwo

1. Wojciech Makowski, Jacek Drewnowski, Hufiec Hellmanna: warszawskie harcerstwo w Aninie, Wawrze i Międzyzlesiu w latach 1957-1961, Warszawa 2017
2. <https://www.blekitni.wawer.zhp.pl/blekitna-rapsodia>
3. <https://blekitni.wawer.zhp.pl/spieszmy-sie-kochac>
4. <https://pragapoludnie.zhp.pl/2012/10/22/50-lat-blekitnych/>
5. <https://fbc.pionier.net.pl/details/nnrR6ZZ>

Zawód Jerzego Hellmana

- lekarz
- prawnik
- inżynier

55. Wójcik Zdzisława

Sektor 5B Rząd 4 Grób 34

Zdzisława Maria Wójcik (ur. 26 stycznia 1915 w Krakowie, zm. 14 lutego 2018 w Warszawie) – polska geobotaniczka, działaczka społeczna, nauczycielka i instruktorka harcerska, komendantka Chorągwi Afrykańskiej ZHP, harcmistrzyni.

Jeszcze w gimnazjum wstąpiła do harcerstwa, później była instruktorką programową Wielkopolskiej Chorągwi Harcerek.

Po wybuchu II wojny światowej przedostała się do Lwowa. Po zajęciu miasta przez Armię Czerwoną nie przyjęła paszportu radzieckiego, a próby powrotu do Generalnego Gubernatorstwa zakończyły się niepowodzeniem. W czerwcu 1940 została aresztowana i wywieziona w głąb ZSRR do tajgi w rejonie Archangielska (osada Ustiliszcze), gdzie pracowała fizycznie w lesie. Po próbie ucieczki ponownie aresztowana, przebywała w kilku aresztach tymczasowych, więzieniach i szpitalach w Wierchniej Tojmie, Kotłasiu, Wołogdzie i Archangielsku. Po amnestii w 1941 podjęła tam pracę w ogrodach miejskich i pracowała przy budowie dróg pod Murmańskiem. W marcu 1942 została zatrudniona w Delegaturze Rządu RP.

W sierpniu 1942, w ramach akcji opuszczania ZSRR przez Armię Polską pod dowództwem gen. Władysława Andersa oraz polskie placówki dyplomatyczne, trafiła wraz z rodzinami oraz polskimi sierotami do Persji. Pracowała w placówce Polskiego Czerwonego Krzyża w Meszhedzie, współorganizowała konwojowanie transportów dzieci z Meszhedu do Teheranu.

Od grudnia 1942 do końca 1944 w byłej Brytyjskiej Afryce Wschodniej (obecnie Kenia) pracowała z młodzieżą harcerską w polskich osiedlach uchodźczych – najpierw z ramienia Delegatury Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, później Delegatury Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Rządu RP w Londynie, mających swe placówki w Nairobi. Z nominacji władz Związku Harcerstwa Polskiego została komendantką Chorągwi Afrykańskiej ZHP, kierowała całością pracy harcerskiej

w Afryce, wizytowała kolejne osiedla odległe od siebie o setki, a nawet tysiące kilometrów i koordynując pracę lokalnych hufców i drużyn. Kenii, Tanganice, Ugandzie i Rodezji, prowadząc kursy instruktorskie dla drużynowych i zastępowych.

Po wojnie do końca 1947 pracowała jako nauczycielka w Gimnazjum i Liceum im. Stefana Batorego w największym (około 5 tysięcy mieszkańców) polskim osiedlu uchodźczym w Afryce – w Tengeru w Tanganice (region Arusza). W lutym 1948 wyjechała do brata do Kanady, gdzie rozpoczęła pracę w charakterze asystentki w Instytucie Botaniki Uniwersytetu w Toronto. W końcu roku postanowiła jednak wrócić do kraju i zamieszkać w Warszawie.

Pracowała jako redaktor i pracownik naukowy w zakresie biologii, ekologii i geobotaniki w Powszechnym Wydawnictwie Rolniczym i Leśnym oraz w instytutach Polskiej Akademii Nauk - Zakładzie Ekologii i Instytucie Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania. Współtwórczyni Fundacji "Archiwum Fotograficzne Tułaczy" i Jej dzieł.

Zdjęcia

Zdzisława Wójcik w parku Sołackim w Poznaniu przed wyjazdem na kurs drużynowych. Sierpień 1937

Zdzisława Wójcik (na środku w głębi, w jasnym ubraniu) żegna się z harcerzami na stacji Tengeru przed wyjazdem z Afryki. 16 grudnia 1947

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zdzis%C5%82awa_W%C3%B3jcik
2. <http://nekrologi.wyborcza.pl/0,11,,413835,Zdzis%C5%82awa-Maria-W%C3%B3jcik-nekrolog.html>
3. <https://archive.is/20151117201241/http://www.audiohistoria.pl/web/index.php/swiadkowie/osoba/id/2462>
4. <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.1538832589711170.1073741873.1428465374081226&type=3> –

Zdzisława Wójcik była komendantką Chorągwi ... ZHP

- Afrykańskiej
- Stołecznej
- Łódzkiej;

56. Sowiński Henryk

Sektor 10D Rząd 4 Grób 28

Henryk Sowiński (ur. 3 stycznia 1930 w Janówku, zm. 9 maja 2014 w Warszawie) – nauczyciel, biolog, działacz oświatowy, wychowawca młodzieży.

W czasie okupacji uczył się na tajnych kompletach. W latach 1943–1945 działał w konspiracyjnym harcerstwie w Grójcu. Po wybuchu powstania warszawskiego jego sekcja została włączona do miejscowego oddziału Armii Krajowej.

Po wojnie pełnił funkcję drużynowego w drużynie gimnazjalnej w Związku Harcerstwa Polskiego i był członkiem komendy hufca.

W 1949 po zdaniu egzaminu maturalnego rozpoczął studia I stopnia na Wydziale Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, które ukończył w 1952. W tym samym roku otrzymał nakaz pracy w szkolnictwie i rozpoczął pracę jako nauczyciel biologii w VIII Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Władysława IV na warszawskiej Pradze. Już podczas pracy w szkole ukończył studia II stopnia i uzyskał tytuł magistra biologii. W liceum pełnił m.in. funkcje opiekuna organizacji młodzieżowych działających w szkole i w 1954–1959 prezesa szkolnego ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego. W latach 1962–1970 był zastępcą dyrektora, a w 1970–1993 dyrektora liceum, pracował w nim przez 54 lata – do 2006. W 1983 był jednym z współzałożycieli Towarzystwa Szkół Twórczych, zrzeszającego szkoły słynące z osiągnięć edukacyjnych i autorskich programów nauczania, i inicjatorem przyjęcia do niego Liceum im. Władysława IV. Autor powiedzenia: *Wśród Władysławiaków nie ma przeciętniaków*, funkcjonującego obecnie jako motto szkoły.

Biograf i historyk szkoły, autor trzytomowej monografii, wyróżnionej w 2008 honorowym dyplomem Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie i Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy w kategorii Najlepsze varsaviana 2007–2008, zawierającej ponad 400 biogramów uczniów i nauczycieli. Członek komisji historycznej w zarządzie dzielnicowym ZNP, od lat 90. XX wieku działał w Towarzystwie Przyjaciół Pragi – dzielnicowym oddziale Towarzystwa Przyjaciół Warszawy. Aktywnie uczestniczył w

organizacji obchodów stulecia i kolejnych jubileuszy szkoły. Honorowy członek Koła Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Króla Władysława IV. Odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1983). Laureat Nagrody m.st. Warszawy 2012 roku.

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zdzis%C5%82awa_W%C3%B3jcik
2. <http://nekrologi.wyborcza.pl/0,11,,413835,Zdzis%C5%82awa-Maria-W%C3%B3jcik-nekrolog.html>
3. <https://archive.is/20151117201241/http://www.audiohistoria.pl/web/index.php/swiadkowie/osoba/id/2462>
4. <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.1538832589711170.1073741873.1428465374081226&type=3> -

Henryk Sowiński pracował w VIII Liceum Ogólnokształcącym im. Króla Władysława IV przez ... lata

- 34
- 44
- 54

O. CMENTARZ WAWRZYSZEWSKI

Mapa

https://pl.wikipedia.org/wiki/Cmentarz_Wawrzyszewski#/media/Plik:PL_Warsaw_Wawrzyszew_Cemetery_plan.jpg

57. Heidrich Adolf Zbigniew

Kwatera 8C Rząd 1 Grób 20

Adolf Zbigniew Heidrich (ur. 10 listopada 1899 w Żyrardowie, zm. 30 kwietnia 1983) – polski ekonomista (specjalista w zarządzaniu dużymi zakładami przemysłowymi), instruktor harcerski, Harcmistrz Rzeczypospolitej, działacz niepodległościowy, ochotnik 1920 roku, podporucznik rezerwy Wojska Polskiego.

Był komendantem 20 Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. A. Małkowskiego

https://pl.wikipedia.org/wiki/Adolf_Heidrich

https://skaut.tarnow.pl/media/numery/sk_29_03.pdf

Heidrich Adolf Zbigniew

- Komendant 20 Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. A. Małkowskiego
- Należał do 1 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Romualda Traugutta „Czarna Jedyńka”
- W 1941 roku wstąpił do konspiracyjnego harcerstwa i do podziemnej podchorążówki

58. Kowalski Bohdan

Kwaterna 12B Rząd 10 Grób 7-8

Bohdan Józef Kowalski (ur. 25 maja 1928 w Warszawie, zm. 11 października 2003 tamże) – inżynier mechanik, konstruktor, specjalista w zakresie urządzeń budownictwa kolejowego. Projektował również inne urządzenia mechaniczne (m.in. elementy konstrukcji samochodów i rowery). Autor i współautor wielu patentów z zakresu budowy maszyn i urządzeń technicznych.

W latach II wojny światowej członek Szarych Szeregów.

W pierwszych dniach powstania warszawskiego podczas pacyfikacji Ochoty został deportowany do Niemiec i więziony w KL Buchenwald (numer obozowy 71676) oraz KL Holzen.

Po wojnie studiował na Wydziale Mechanicznym Energetyki i Lotnictwa Politechniki Warszawskiej oraz w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Warszawie.

Długoletni kierownik, a następnie dyrektor, w Zakładzie Badań i Doświadczeń Budownictwa Kolejowego. Pracował również w Hucie Warszawa, Instytucie Mechaniki Precyzyjnej, Fabryce Samochodów Osobowych (FSO) oraz w Instytucie Badawczym Dróg i Mostów (1982–1988).

Przykłady patentów:

- Zespół podpór do przewozu dłużyca na kilku wagonach kolejowych
- Urządzenie do transportu wagonami kolejowymi suwnic bramowych do robót torowych

https://pl.wikipedia.org/wiki/Bohdan_J%C3%B3zef_Kowalski

Zawód Bohdana Kowalskiego: inżynier ...

- mechanik
- elektryk
- architekt

59. Muszyński Edmund

Kwaterna 7A Rząd 3 Grób 34

Edmund Muszyński ps. „Mściciel”, „Krzemień” (ur. 10 listopada 1925 w Parysowie, zm. 22 czerwca 2017 w Warszawie) – żołnierz Armii Krajowej, działacz podziemia niepodległościowego w czasie II wojny światowej oraz powojenny działacz kombatancki.

W lipcu 1940 przystąpił do Szarych Szeregów, został zaprzysiężony przez ppor. Tadeusza Zajęca ps. „Turek”. Był kolporterem prasy konspiracyjnej oraz łącznikiem placówki Związku Walki Zbrojnej w Parysowie – Obwodu „Gołąb” – Garwolin.

Od lutego 1942 do lipca 1944 był członkiem oddziału partyzanckiego ppor. Stanisława Pielasy ps. „Selen” podległego Armii Krajowej uczestnicząc w licznych akcjach sabotażowo-dywersyjnych i bojowych na terenie Obwodów „Gołąb” i „Mewa-Kamień”. Był uczestnikiem akcji „Burza”.

W 1944 roku został aresztowany, w 1945 roku wcielony do Szkoły Oficerskiej Piechoty Nr 1 w Krakowie. Po miesiącu wraz z grupą kolegów AK-owców uciekł ze szkoły i rozpoczął walkę antykomunistyczną. Był żołnierzem krakowskiego oddziału „Wolność i Niezawisłość”, dowodzonego przez płk. Wojciecha Wajdę ps. Odwet. Działał także na Podlasiu.

Ponownie aresztowany w 1949 roku, został skazany na 6 lat więzienia. Wyrok odsiadywał 37 miesięcy m. in. w "Toledo" Warszawa, w Sztumie, Legnicy, Strzelcach Opolskich. Pracował przymusowo w kopalniach Knurowiec i Sosnowiec. Warunkowo zwolniony w 1952 r.

Przez wiele lat był represjonowany i inwigilowany.

Ukończył studia prawnicze.

Po wojnie był aktywnym działaczem środowisk kombatanckich, będąc między innymi członkiem władz naczelnych Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej oraz prezesem Okręgu Warszawa-Wschód Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Współorganizował Fundację Polskiego Państwa Podziemnego. Został jej pierwszy prezesem, funkcję tą pełnił przez 21 lat.

Pośmiertnie awansowany na stopień podpułkownika.

Pogrzeb Edmunda Muszyńskiego

https://pl.wikipedia.org/wiki/Edmund_Muszy%C5%84ski

<https://wpolityce.pl/spoleczenstwo/346558-na-wieczna-warte-odszedl-zolnierz-wyklety-mjr-edmund-muszynski-ps-krzemien>

<https://komitet-pamieci-pileckiego.com/na-wieczna-warte-odszedl-jeden-z-ostatnich-wykletych/>

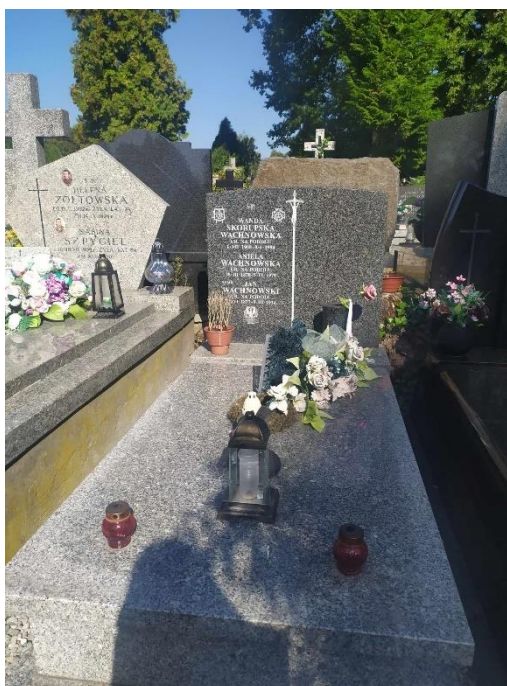
<https://egarwolin.pl/artukul/zmarl-major-edmund-muszynski/286699>

<https://kombatanci.gov.pl/pl/aktualno%C5%9Bci/824-pogrzeb-pp%C5%82k-edmunda-muszy%C5%84skiego.html>

Stopień na jaki został awansowany pośmiertnie Muszyński Edmund

- major
- podpułkownik
- pułkownik

60. Wachnowska-Skorupska Wanda

Kwatera 12B Rząd 4 Grób 20

Wanda Wachnowska-Skorupska, ps. *Marysia, Wala*,
ur. 19 czerwca[?]/2 lipca 1908 w Olgopolu, zm. 9 stycznia 1994 w Warszawie) –
polska adwokat, harcmistrzyni, instruktorka Chorągwi Wołyńskiej
Żeńskiej, komendantka Hufca Harcerek we Włodzimierzu Wołyńskim¹, założycielka
Kręgu Starszoharcerskiego "Stanica".

Od 1938 roku komendantka Pogotowia Wojennego Harcerek Chorągwi Wołyńskiej,
żołnierz ZWZ i łączniczka 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK. Od 1941 roku kierownik
placówki łączności i lokalu kontaktowego Delegatury Rządu na powiat włodzimierski
pod kryptonimem *Górka*.

Absolwentka Wydziału Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego w
Wilnie.

Pierwsza Polka i pierwsza kobieta adwokat na Wołyniu.

Wielka patriotka, charyzmatyczna instruktorka, wychowawczyni kilku pokoleń
harcerek, współtwórczyni harcerstwa żeńskiego na Wołyniu.

Po II wojnie światowej prowadziła podziemne Kręgi Starszoharcerskie:
włodzimierzaków „Stanica” i wilnianek „Szafirowa Piątka”.

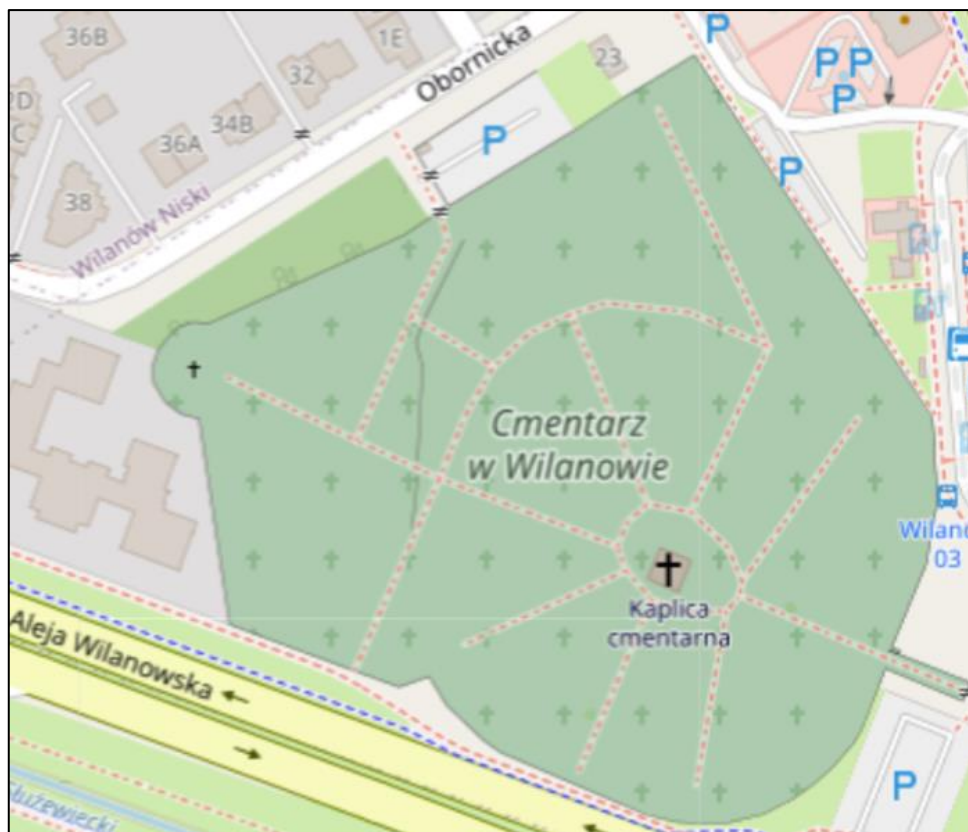
https://pl.wikipedia.org/wiki/Wanda_Wachnowska-Skorupska

Wachnowska-Skorupska Wanda

- Komendantka Hufca Harcerek we Włodzimierzu Wołyńskim
- Drużynowa 206 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej
- Podczas II wojny światowej działała w konspiracji, była członkiem grupy likwidacyjnej

P. CMENTARZ WILANOWSKI

Mapa

Będą wstawione numery kwater

<https://www.openstreetmap.org/search?query=warszawa%20cmentarz%20wilanowski#map=17/52.16756/21.08356>

61. Gintrowski Przemysław Adam

Kwaterna VIII

Przemysław Adam Gintrowski (ur. 21 grudnia 1951 w Stargardzie Szczecińskim, zm. 20 października 2012 w Warszawie)

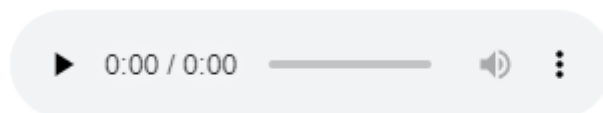
– polski kompozytor, pieśniarz, kompozytor muzyki filmowej, inżynier i nauczyciel.

Absolwent VI Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Reytana w Warszawie (1969), w którym należał do 1 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Romualda Traugutta „Czarna Jedyńka” i działał w szkolnym zespole muzycznym „Między niebem a ziemią” (m.in. ze Stanisławem Krupowiczem).

Już w liceum był współorganizatorem Harcerskiej Rozgłośni Muzycznej.

W 1968 r. założył zespół muzyczny Między Niebem a Ziemią. Grupa początkowo wykonywała kompozycje The Doors, Rolling Stones, Animals, Procol Harum, a później własne z tekstami polskich poetów.

Stworzył muzykę filmową m.in. do "Człowieka z żelaza" Andrzeja Wajdy i "Zmienników" Stanisława Barei. Wraz z J. Kaczmarem i Z. Łapińskim stworzyli - program poetycki „Mury”, tytułowa piosenka szybko stała się hymnem Sierpnia 80', a następnie nieformalnym hymnem całej Solidarności. Kolejne programy, jakie stworzyli w tym składzie to *Raj* i *Muzeum*.

Piosenka z filmu Zmiennicy

<https://www.youtube.com/watch?v=4hqFPNSyMhM>

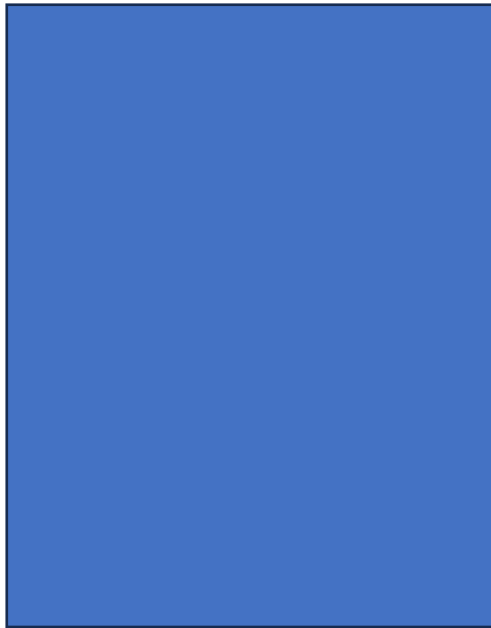
https://pl.wikipedia.org/wiki/Przemysław_Gintrowski

<https://dzieje.pl/kultura-i-sztuka/5-lat-temu-zmarl-przemyslaw-gintrowski-bard-kompozytor-i-muzyk-0>

Gintrowski Przemysław Adam

- Komendant 20 Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. A. Małkowskiego
- Należał do 1 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Romualda Traugutta „Czarna Jedyńka”
- W 1941 roku wstąpił do konspiracyjnego harcerstwa i do podziemnej podchorążówki

62. Sarkisow Aleksander

Kwatera V

Aleksander Sarkisow ps. "Szaruga", "Andrzej", "Czarnota", "Podkomornik" (ur. 17 października 1909 w Warszawie, zm. 14 sierpnia 1994, tamże) - pułkownik Wojska Polskiego, żołnierz Armii Krajowej, z zawodu inżynier i nauczyciel akademicki.

W młodości wstąpił do harcerstwa. W 1931 skończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty w Śremie, a następnie ukończył także studia na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Warszawskiej, po czym został zatrudniony na tej uczelni jako wykładowca.

We wrześniu 1939 brał udział w wojnie obronnej.

Jesienią tego roku związał się z konspiracją. Pracował początkowo jako nauczyciel na organizowanych kompletach tajnego nauczania. Uczestniczył w strukturach Związku Walki Zbrojnej, a następnie Armii Krajowej. Na początku 1942 został mianowany zastępcą komendanta obwodu Lublin ds. powiatu. Od maja 1942 do połowy 1943 był komendantem rejonu I AK. A latem 1943 mianowano go oficerem inspektoratu lubelskiego ds. zrzutów.

Szaruga dowodził m.in. akcją odbierania zrzutów pod Bełżycami – w nocy z 12 na 13 kwietnia 1944 r., podczas której przejęto nie tylko zasobniki z bronią, ale też czterech skoczków. Oddział Szarugi uczestniczył też w akcji „Most I”. Celem akcji było zabezpieczenie lądowania samolotu Dakota, lecącego z Brindisi. 2 lutego 1944 r. pod Marysinem, oddział starł się z obławą niemiecką. W wyniku stoczonej bitwy oddział został rozbity, zginęło 22 żołnierzy AK.

W 1944 wstąpił w stopniu podpułkownika do Ludowego Wojska Polskiego. Został dowódcą ośrodka formowania 32 pułku piechoty LWP w Międzyrzecu Podlaskim.

Był odznaczony m.in. Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, dwukrotnie Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Krzyżem Armii Krajowej i Krzyżem Partyzanckim.

W październiku 1944 został aresztowany w ramach represji wobec AK-owców, ale udało mu się uciec z więzienia. W grudniu 1945 aresztowano go ponownie, po czym został oskarżony o wrogie i dywersyjne działania w wojsku. W 1947 zwolniono go z więzienia. Podjął wówczas pracę w zawodzie inżyniera budowlanego w warszawskiej spółdzielczości.

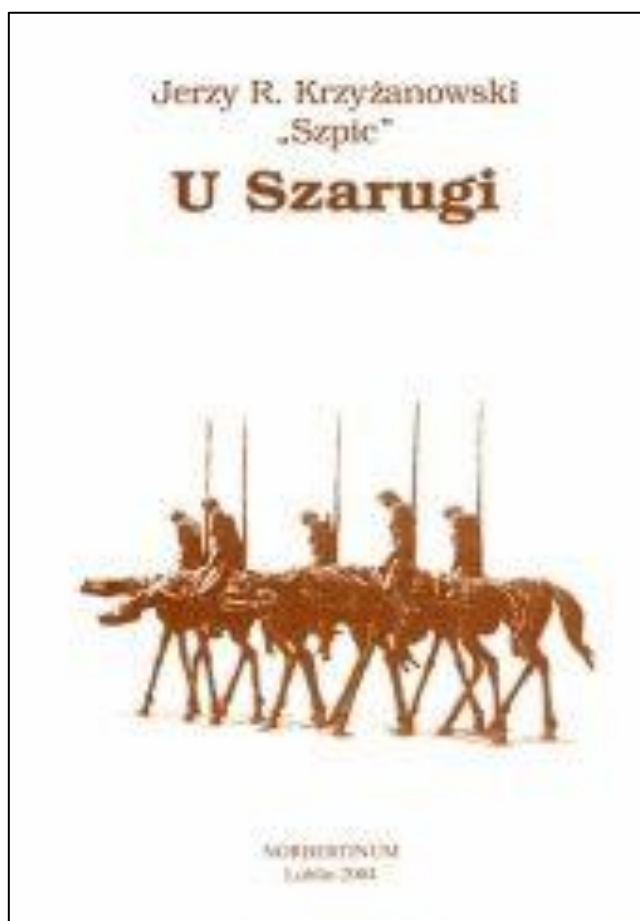
Do końca życia działał czynnie w środowiskach seniorów harcerskich.

W 1993 został mianowany do stopnia pułkownika (w stanie spoczynku).

Na początku lat 90. związał się z partią Przymierze Samoobrona. Był członkiem założonego przez Andrzeja Leppera Komitetu Samoobrony Narodu.

Zdjęcia

Zdjęcia z wyjątkiem ostatniego pochodzą z książki: Jerzy R. Krzyżanowski U Szarugi Partyzancka opowieść, Lublin Norbertinum, 2004.

Szaruga w środku – styczeń 1944 r.

Szaruga (w środku) ze swoimi żołnierzami – cmentarz na Majdanku 1981

Spotkanie świąteczne – pierwsza niedziela po Wielkanocy 1970 r. Szaruga szósty z lewej

Pogrzeb Szarugi

<https://www.pamietam.pl/run.php?&fun=4&fun2=28&s=251>

<https://kozirynek.online/blog/2022/02/14/w-80-rocznice-powstania-armii-krajowej-14-luty-1942-14-luty-2022-r/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Aleksander_Sarkisow

http://spsnopkow.jastkow.pl/strona-4144-aleksander_sarkisow_szaruga.html

<https://kozirynek.online/blog/2022/02/14/w-80-rocznice-powstania-armii-krajowej-14-luty-1942-14-luty-2022-r/>

Jakiego odznaczenia nie otrzymał Aleksander Sarkisow

- Krzyż Walecznych
- Krzyż Srebrny Orderu Virtuti Militari
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

63. Somogi Tadeusz

Kwatera IX

Tadeusz Somogi (ur. 1 stycznia 1922 w Czerwonogrodzie, zm. 12 września 2009 w Warszawie) – polski aktor teatralny i filmowy.

Przed wojną działacz harcerski.

W 1944 w Sumach wstąpił do tworzącej się w ZSRR I Armii Wojska Polskiego i wkrótce został aktorem Teatru Frontowego 4 Dywizji im. Jana Kilińskiego. Po zakończeniu II wojny światowej powrócił do kraju i rozpoczął studia w Państwowej Szkole Dramatycznej w Warszawie.

Od 1946 występował na scenach teatrów warszawskich: Miejskich Teatrów Dramatycznych, Nowego, Powszechnego, Ziemi Mazowieckiej oraz teatrów olsztyńskich. W latach 1957-1987 był aktorem Teatru Komedia w Warszawie. W latach 1950-1993 wystąpił w ponad stu filmach fabularnych m.in. Jana Rybkowskiego, Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego, Jerzego Hoffmana, Stanisława Barei, Jerzego Passendorfera, Tadeusza Chmielewskiego, Czesława Petelskiego, Romana Wionczka, Andrzeja Konica, Ignacego Gogolewskiego, Tadeusza Konwickiego. Występował również w Teatrze Telewizji (m.in. 1953 "Okno w lesie" w reż. Józefa Słotwińskiego – pierwsze przedstawienie po uruchomieniu Telewizji Polskiej).

Kapitan Wojska Polskiego. Miłośnik i propagator jeździectwa. Od 1968 aktywny członek Sekcji Jeździeckiej CWKS Legia Warszawa, triumfator wielu konkursów w

skokach przez przeszkody, w latach 70. XX wieku drugi wicemistrz Warszawy w skokach.

Odnaczony Medalem 10-lecia Polski Ludowej, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (1970) oraz trzynastoma odznaczeniami bojowymi, odznaką "Zasłużony Działacz Kultury", odznaką "Zasłużony dla Warszawy".

https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Somogi

https://www.imdb.com/name/nm0814125/mediaviewer/rm1282423040/?ref=nm_ov_p

<https://nekrologi.wyborcza.pl/0,11,,3606,Tadeusz-Somogi-nekrolog.html>

<https://film.wp.pl/zmarl-tadeusz-somogi-aktor-drugoplanowy-6024545834914433a>

Tadeusz Somogi

- organizator żeglarstwa harcerskiego w Warszawie
- dyrektor programowy Rozgłośni Harcerskiej w latach 1992–2000
- aktor teatralny i filmowy

64. Świdorski Jerzy

Kwatera VIII

Jerzy Tomasz Świdorski ps. *Lubicz* (ur. 21 grudnia 1929 w Warszawie, zm. 22 stycznia 2017) – lekarz kardiolog, profesor nauk medycznych, powstaniec warszawski, autor publikacji o tematyce powstańczej i harcerskiej.

Jako dziecko trafił do Harcerskiej Szkoły Powszechnej im. Andrzeja i Olgi Małkowskich w Warszawie (ul. Krucza, później Natolińska).

Podczas Obrony Warszawy 1939 był gońcem Obrony Przeciwlotniczej.

W czasie okupacji niemieckiej służył w tajnym harcerstwie – w Warszawskiej Drużynie Harcerzy im. Tadeusza Rejtana. Pod koniec 1943 roku przeszedł kurs łączności.

31. grudnia 1943 r. złożył przysięgę wojskową jako najmłodszy żołnierz w batalionie NOW-AK „Gustaw” (pluton łączności). Podczas powstania pełnił na Starym Mieście funkcję łącznika mjr. „Roga”, a następnie łącznika dowódcy kompanii „Harcerskiej” por. „Kostki”. Po przejściu kanałami do Śródmieścia walczył w rejonie kościoła Świętego Krzyża, ul. Świętokrzyskiej i pl. Małachowskiego. Był dwukrotnie ranny. 21. sierpnia 1944 r. został odznaczony Krzyżem Walecznych i awansowany do stopnia kaprała.

Po powstaniu działał w 2. i 23. Warszawskiej Drużynie Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego przy Gimnazjum im. Stefana Batorego.

W kwietniu 1945 roku dowodził kilkunastoma harcerzami z Warszawskiej Chorągwi Hufców Polskich uzbrojonymi w granaty, którzy przeprowadzili udaną akcję na skład amunicji strzeżony przez żołnierzy Armii Czerwonej.

W październiku 1945 został zatrzymany przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa; wkrótce aresztowany. Skazany na 3 lata więzienia, przetrzymywany był w więzieniu mokotowskim. W 1948, po amnestii, został zwolniony. Następnie zdał egzamin maturalny (1948, Gimnazjum im. Stefana Batorego w Warszawie^[3]) i rozpoczął studia na Uniwersytecie Warszawskim, a później na Akademii Medycznej.

W tym czasie nadal działał w harcerstwie. Rozpoczął także pracę asystenta w Zakładzie Histologii i Embriologii. Akademię ukończył w 1953 roku, zaś w 1960 obronił doktorat. W 1970 uzyskał docenturę, a w 1984 – tytuł profesora nauk medycznych.

Miał szerokie zainteresowania - pasjonował się historią, kartografią, uprawiał taternictwo, żeglarstwo i turystykę. Zwiedził Stany Zjednoczone, Europę, Azję, był w Indiach i Nepalu.

Odcisnął swój ślad w kardiologii dziecięcej: współzakładał Europejskie Towarzystwo Kardiologii Pediatrycznej, pracował naukowo w Szkole Medycznej Uniwersytetu Harvarda w Bostonie, czynnie uczestniczył w powstaniu Centrum Zdrowia Dziecka.

1 października 1983 dokonał odsłonięcia pomnika Małego Powstańca w obecności setek harcerzy z Warszawy i innych miast Polski, a także przedstawicieli władz oraz mieszkańców stolicy. Wartę honorową przed pomnikiem zaciągnęli rówieśnicy najmłodszych żołnierzy powstania warszawskiego.

Autor m.in.:

- Dziennik harcerza powstańca batalionu NOW/AK Gustaw 63 dni w dzienniczku czternastoletniego chłopca
- "Harcerze 1944-1956. Najmłodzi w Powstaniu Warszawskim, drugiej konspiracji i więzieniach bezpieki

Jerzy Świdorski w 1944 roku

Pomnik Małego Powstańca

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_%C5%9Awiderski_\(1929%E2%80%932017\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_%C5%9Awiderski_(1929%E2%80%932017))

<https://lubimyczytac.pl/autor/8016/jerzy-t-swiderski>

<http://nekrologi.wyborcza.pl/0,11,,382294,Jerzy-%C5%9Awiderski-nekrolog.html>

<https://odeszli.pl/miejsca-pamieci/5ed4d6e19ba9fd1c219a40ec,jerzy-tomasz-swiderski-ps.-%E2%80%9Elubicz%E2%80%9D>

Specjalność medyczna Jerzego Świderskiego

- kardiologia
- chirurgia
- interna

Q. CMENTARZ WOLSKI

Mapa

<http://www.cmentarzwolski.warszawa.pl/groby/oznaczenia-grobow>

65. Kulma Jan

Kwatera 48 Rząd 1 Grób 22-24a

Jan Kulma (ur. 13 grudnia 1924, zm. 30 sierpnia 2019) – polski reżyser teatralny i telewizyjny, muzyk (kompozytor i wykonawca), filozof i pisarz; żołnierz AK, uczestnik powstania warszawskiego; mąż poetki Joanny Kulmowej, współzałożyciel Warszawskiej Opery Kameralnej.

W 1941 roku wstąpił do konspiracyjnego harcerstwa i do „podziemnej podchorążówki”. Przysięgę wojskową złożył w kwietniu 1941 roku „w normalnym podziemiu, w wojsku podległym Rządowi w Londynie”. Od tego roku pracował przez kilka godzin w tygodniu jako pomocnik stelmacha na Woli (umożliwiło to uzyskanie oficjalnego dokumentu o zatrudnieniu).

W konspiracji był m.in. jednym z łączników, przenoszących przesyłki do placówki Delegatury Rządu na Kraj o kryptonimie „Zachód” albo „Kopalnia” w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Laskach, w której działali m.in. Zofia Morawska i Antoni Marylski, a kapelanem był ksiądz Wyszyński.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Kulma

<https://www.ikmag.pl/zmarl-jan-kuma-czesc-jego-pamieci/>

Kulma Jan

- Mianowany harcmistrzem w dniu wybuchu powstania warszawskiego
- W 1941 roku wstąpił do konspiracyjnego harcerstwa i do podziemnej podchorążówki
- Zastępca dowódcy I plutonu 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Armii Krajowej

66. Szterner Zdzisław

Kwatera 114 Rząd 2 Grób 216

Zdzisław Sztermer (zm. 8 kwietnia 2020).

W latach 1943-44 należał do Szarych Szeregów, był zastępowym w drużynie im. Władysława Jagiełły, ps. "Waldek".

W latach 1945-48 – należał do 10 WDH im. Stefana Batorego.

Po wojnie był kierownikiem budowy szpitali w Warszawie i Łodzi oraz stołecznego Dworca Warszawa-Śródmieście.

W tym samym grobie spoczywa zabity w trakcie powstania warszawskiego 23-letni Florian Szterner. Jest tu również symboliczny grób zamordowanego w obozie w Oświęcimiu 23-letniego Apolinarego Szternera.

https://www.facebook.com/kompulsywna.fotografia/photos/a.4616402438379322/4621943461158553/?paipv=0&eav=AfZ3SiXvVgSsxp1ghDUxBwZSnhD2Pw4opKiwcDHhyATtuXhvRDIEZaZdC9vjUNMH9I0&_rdr

Zdzisław Szterner w Szarych Szeregach miał pseudonim ...

- Waldek
- Zdzisiek
- Florian

R. CMENTARZ ŻYDOWSKI

Mapa

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Cmentarz_%C5%BCydowski_w_Warszawie_\(Wola\)#/media/Plik:Jewish_Cemetery_Warsaw_\(Wola\),_map.png](https://pl.wikipedia.org/wiki/Cmentarz_%C5%BCydowski_w_Warszawie_(Wola)#/media/Plik:Jewish_Cemetery_Warsaw_(Wola),_map.png)

67. Grodzka-Gużkowska Magda

Magda Grodzka-Gużkowska z domu Rusinek (ur. 7 stycznia 1925, zm. 6 stycznia 2014) – polska pisarka, terapeutka dzieci autystycznych i działaczka społeczna, uczestniczka powstania warszawskiego, odznaczona tytułem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.

Uczęszczała do endeckiej szkoły Cecylii Plater-Zyberk. Była harcerką. Podczas II wojny światowej działała w konspiracji. Była członkiem grupy likwidacyjnej. Współpracowała też z Żegotą.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Magdalena_Grodzka-Gu%C5%BCkowska

<https://sprawiedliwi.dsh.waw.pl/14-magdalena-grodzka-guzkowska,nspr>

Grodzka-Gużkowska Magda

- Podczas II wojny światowej działała w konspiracji, była członkiem grupy likwidacyjnej
- Drużynowa 206 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej
- Przed wojną należała do Hufca Żoliborz

DODATKI

Test Chorągiew Stołeczna ZHP

Pierwsza drużyna w Warszawie (późniejsza 27 Warszawska Drużyna Harcerska im. Szymona Konarskiego) powstała przy szkole Witolda Wróblewskiego (od 1918 gimnazjum im. Tadeusza Czackiego) jesienią ... roku

- 1910
- 1912
- 1914

1 listopada 1916 roku ... organizacje skautowe działające na terenie Królestwa Polskiego utworzyły w Warszawie Związek Harcerstwa Polskiego

- 2
- 3
- 4

W marcu 1917 roku I Okręg ZHP podzielono na Okręg IA (męski), liczący ok. 3 tysięcy harcerzy w ... drużynach, i Okręg IB (żeński)

- 22
- 27
- 32

W styczniu ... roku utworzono Oddział Warszawski ZHP, w którym powołano oddzielne chorągwie harcerzy i harcerek

- 1920
- 1921
- 1922

W 1934 roku ustalono podział Warszawskiej Chorągwi Harcerzy na 8 hufców terytorialnych

- 6
- 8
- 10

W latach 1937–1938 w chorągwi męskiej działało ... harcerzy, 675 harcerzy starszych i 2215 zuchów

- 4200
- 5200
- 6200

W latach 1937–1938 w chorągwi męskiej działało było ... drużyn i zrzeseń

- 128
- 148
- 168

W latach 1937–1938 w chorągwi męskiej działało ... mianowanych instruktorów

- 145
- 195
- 245

W latach 1937–1938 w chorągwi żeńskiej było ... harcerzek

- 2540
- 2940
- 3540

W 1944 roku nastąpił nowy podział chorągwi warszawskiej na ... bloki/bloków, m.in.: Bazylika (Praga), Prochownia (Ochota) i Zamek (Śródmieście)

- 4
- 5
- 6

W 1945 roku w skład Warszawskiej Chorągwi Harcerzy weszło ... hufców

- 11
- 13
- 15

W 1947 roku chorągiew liczyła ... zuchów i harcerzy

- 4891
- 5891
- 6891

W 1947 roku chorągiew składała się z ... drużyn

- 159
- 179
- 199

ZHP został zlikwidowany w ... roku, powstała Organizacja Harcerska Związku Młodzieży Polskiej, wzorowana na radzieckich pionierach

- 1948
- 1950
- 1952

Reaktywowanie ZHP nastąpiło 4 grudnia ... roku

- 1954
- 1956
- 1958

W czerwcu 1957 roku w chorągwi warszawskiej było ... hufców

- 7
- 9
- 11

W czerwcu 1957 roku w chorągwi warszawskiej było ... drużyn

- 173
- 223
- 273

W czerwcu 1957 roku w chorągwi warszawskiej działało ok. ... tys. zuchów, harcerek, harcerzy, instruktorek i instruktorów

- 6
- 8
- 10

W latach 1957–1958 z podziału dotychczasowych hufców powstało ... nowych hufców środowiskowych

- 12
- 24
- 36

W latach 1960–1963 utworzono ... dużych hufców dzielnicowych, dostosowując podział do nowoutworzonych dzielnic Warszawy

- 7
- 9
- 11

Chorągiew Stołeczna została utworzona 1 czerwca ... roku rozkazem Naczelnika ZHP

- 1965
- 1967
- 1969

Aktualnie w skład Chorągwi Stołecznej wchodzi ... hufców

- 25
- 27
- 29

Aktualnie w Chorągwi Stołecznej jest około ... tysięcy członków (zuchów, harcerzy, harcerzy starszych, wędrowników, instruktorów)

- 7
- 9
- 11

Komendant Chorągwi Stołecznej w okresie 15 maja 1993 – 16 czerwca 2012

- hm. Waldemar Kowalczyk
- hm. Paulina Gajownik
- hm. Katarzyna Karolak

Komendant Chorągwi Stołecznej w okresie 16 czerwca 2012 - 3 grudnia 2022

- hm. Waldemar Kowalczyk
- hm. Paulina Gajownik
- hm. Katarzyna Karolak

Komendant Chorągwi Stołecznej od 3 grudnia 2022

- hm. Waldemar Kowalczyk
- hm. Paulina Gajownik
- hm. Katarzyna Karolak

Test Harcerze pochowani w Warszawie - część 1

Test składa się z pytań dot. poszczególnych osób.

Poniżej podano pytania dot. pięciu pierwszych osób.

Bromke Adam Lech

- Dowódca 438 harcerskiego plutonu Szturmowych wchodzącego w skład 2 rejonu IV Obwodu Ochota Armii Krajowej
- Żołnierz 2 harcerskiej baterii artylerii przeciwlotniczej „Żbik”
- Członek 23 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego „Pomarańczarni”

Bublewski Witold

- Komendant Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Zawiszy Czarnego (1915–1918)
- Komendant Chorągwi Mazowieckiej Związku Harcerstwa Polskiego (przed wojną)
- Twórca wychowania morskiego w polskim harcerstwie

Florczak Zofia Irena

- Wiceprzewodnicząca Zarządu Okręgu Mazowieckiego ZHR (2004-2008)
- Drużynowa 256. Warszawskiej Drużyny Harcerek im. hm. Władysławy Martynowicz (1957-1961)
- Drużynowa 15 Warszawskiej Żeńskiej Drużyny Harcerskiej (1929–1932)

Muszalski Edward

- Naczelnik Związku Harcerstwa Polskiego (1969–1974)
- Komendant Chorągwi Wołyńskiej (1926–1930)
- Komendant Chorągwi Warszawskiej Męskiej ZHP (1923)

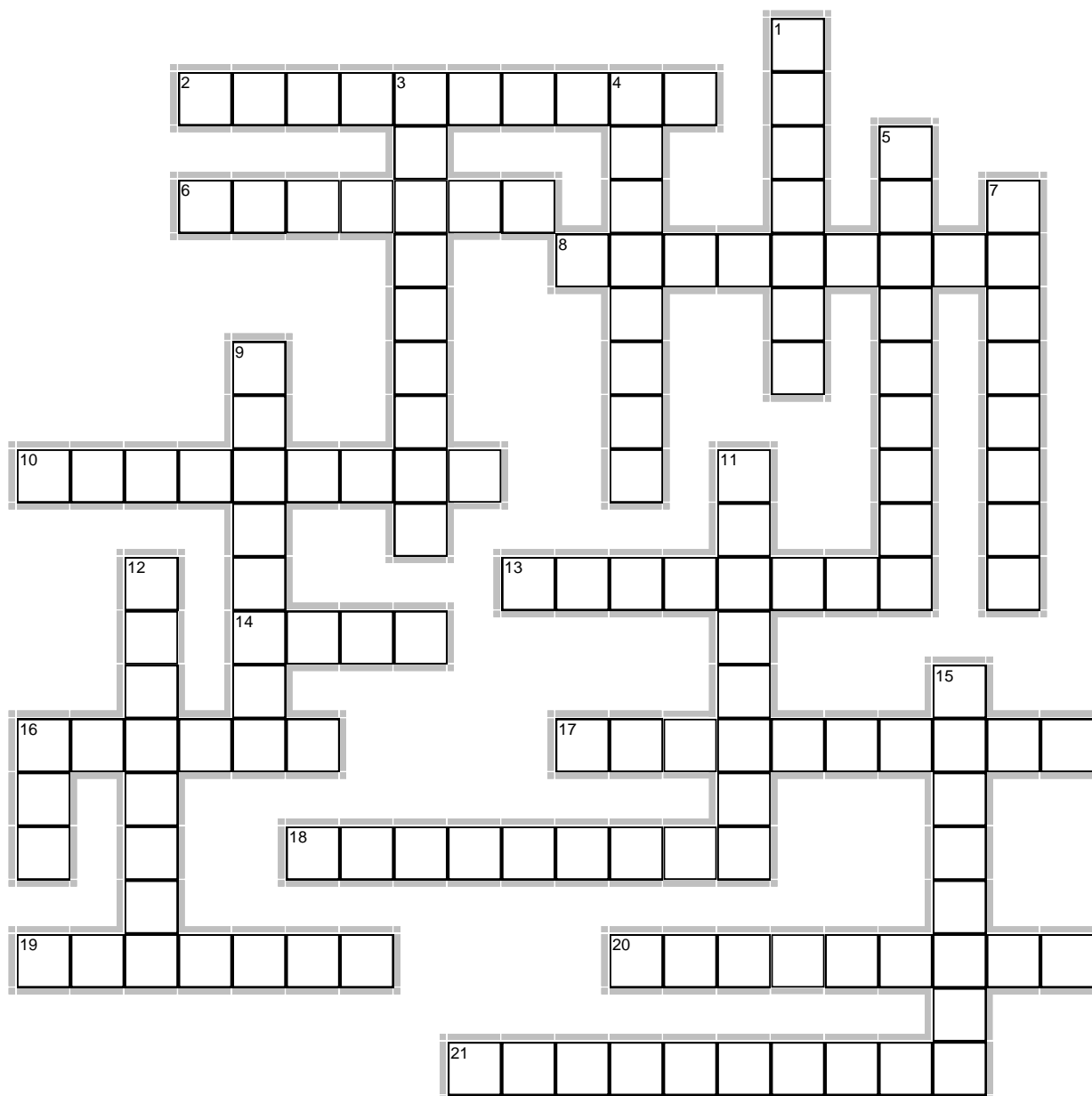

Piskorska Katarzyna Wanda

- Wiceprzewodnicząca Zarządu Okręgu Mazowieckiego ZHR (2004-2008)
- Drużynowa 256. Warszawskiej Drużyny Harcerek im. hm. Władysławy Martynowicz (1957-1961)
- Drużynowa 15 Warszawskiej Żeńskiej Drużyny Harcerskiej (1929–1932)

Krzyżówka Harcerze pochowani w Warszawie - część 1

EclipseCrossword.com

Hasło główne

Kierunek	→	→	→	→	→	→	→	↓	↓	↓	↓	↓	→	↓	↓	↓
Nr hasła	20	18	16	14	19	2	3	5	1	9	12	15	21	11	7	4
Nr litery	1	4	3	3	4	3	2	1	3	4	7	8	4	8	2	1

Poziomo

2. ... Józef - Zastępca dowódcy I plutonu 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Armii Krajowej

6. ... Stanisław Wojciech - Dowódca 1. kompanii w batalionie „Parasol”

8. ... Katarzyna Wanda - Drużynowa 256. Warszawskiej Drużyny Harcerzek im. hm. Władysławy Martynowicz (1957-1961)

10. ... Jerzy - Drużynowy w Grupach Szturmowych Szarych Szeregów, brał udział w Akcji pod Arsenalem

13. ... Bohdan Wiktor Kazimierz - Komendant Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Zawiszy Czarnego (1915–1918)

14. ... Edward (polskie litery) - Szef Głównej Kwatery „Pasieki”

16. ... Adam Lech - Żołnierz 2 harcerek baterii artylerii przeciwlotniczej „Żbik”

17. ... Stanisław - Jako harcerz brał udział w kampanii 1920 roku

18. ... Witold - Twórca wychowania morskiego w polskim harcerstwie

19. ... Stanisław - Dowódca I plutonu 3. kompanii „Giewont” batalionu „Zośka” Zgrupowania „Radosław” Armii Krajowej

20. ... Jadwiga - Jedna z założycielek polskiego harcerstwa dziewcząt

21. ... Stanisław - Naczelnik Szarych Szeregów

Pionowo

1.... Ryszard Mieczysław - Dowódca harcerskiego batalionu „Zośka”

3. ... Jerzy Eugeniusz - Dowódca harcerskiego batalionu „Parasol”

4. ... Aleksander - Jeden z ideowych przywódców Szarych Szeregów

5. ... Edward - Komendant Chorągwi Warszawskiej Męskiej ZHP (1923)

7. ... Anna - Komendantka Hufca Szarych Szeregów Śródmieście w Warszawie (1942–1944)

9. ... Zofia Irena - Drużynowa 15 Warszawskiej Żeńskiej Drużyny Harcerskiej (1929–1932)

11. ... Tadeusz Leon Józef - Komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy

12. ... Jan - Członek 23 Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Bolesława Chrobrego „Pomarańczarni”

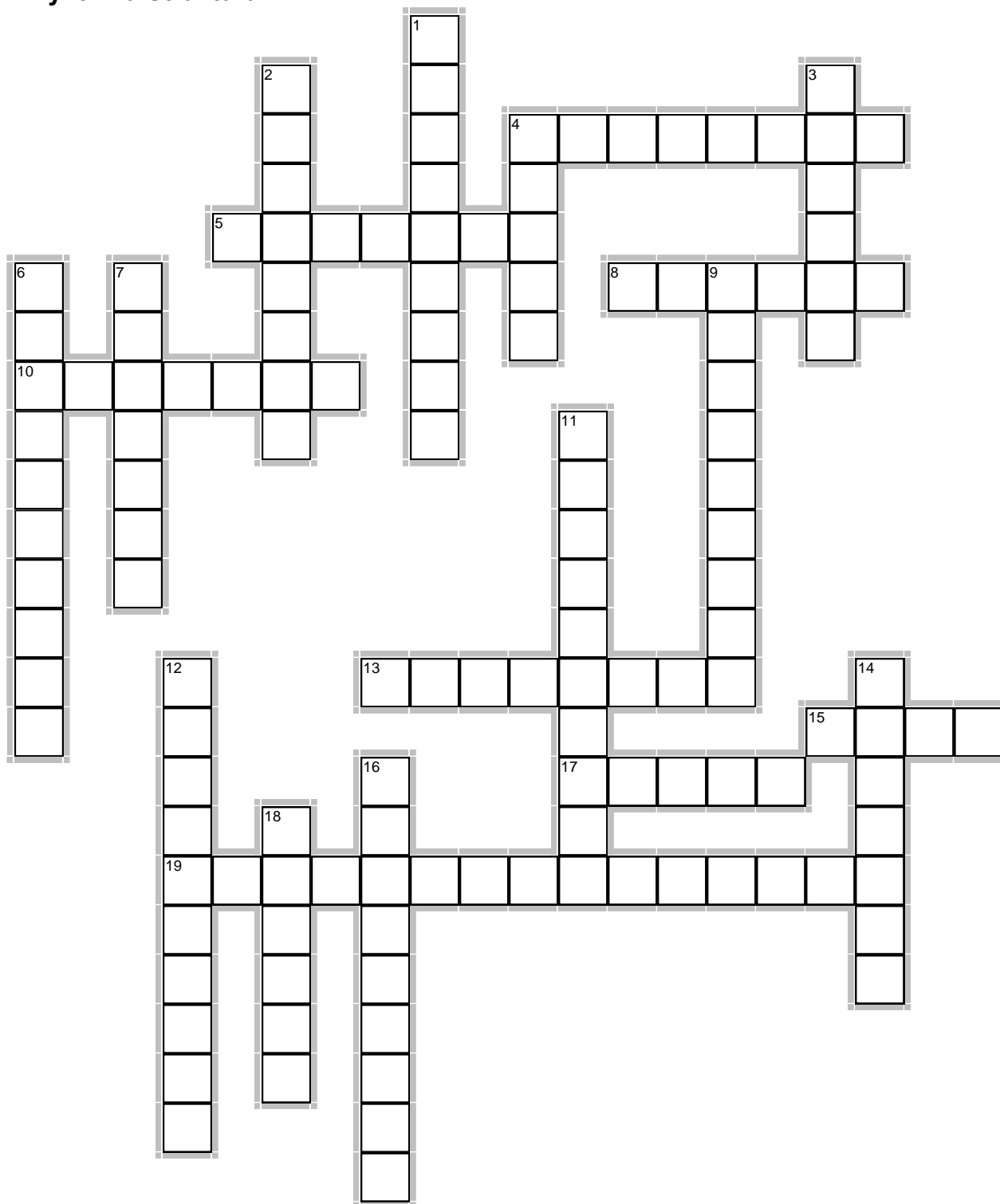
15. ... Jerzy - Mianowany harcmistrzem w dniu wybuchu powstania warszawskiego

16. ... Mieczysław - Jeden z twórców harcerstwa na ziemiach polskich

Krzyżówka Struktura ZHP

EclipseCrossword.com

Kierunek	→	→	→	→	→	→	↓	↓	↓	↓	↓	→	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Hasło	5	27	19	4	10	19	12	18	14	3	1	19	12	16	2	7	9	7
Litera	2	3	1	2	2	12	5	2	1	5	4	6	1	3	5	3	4	4

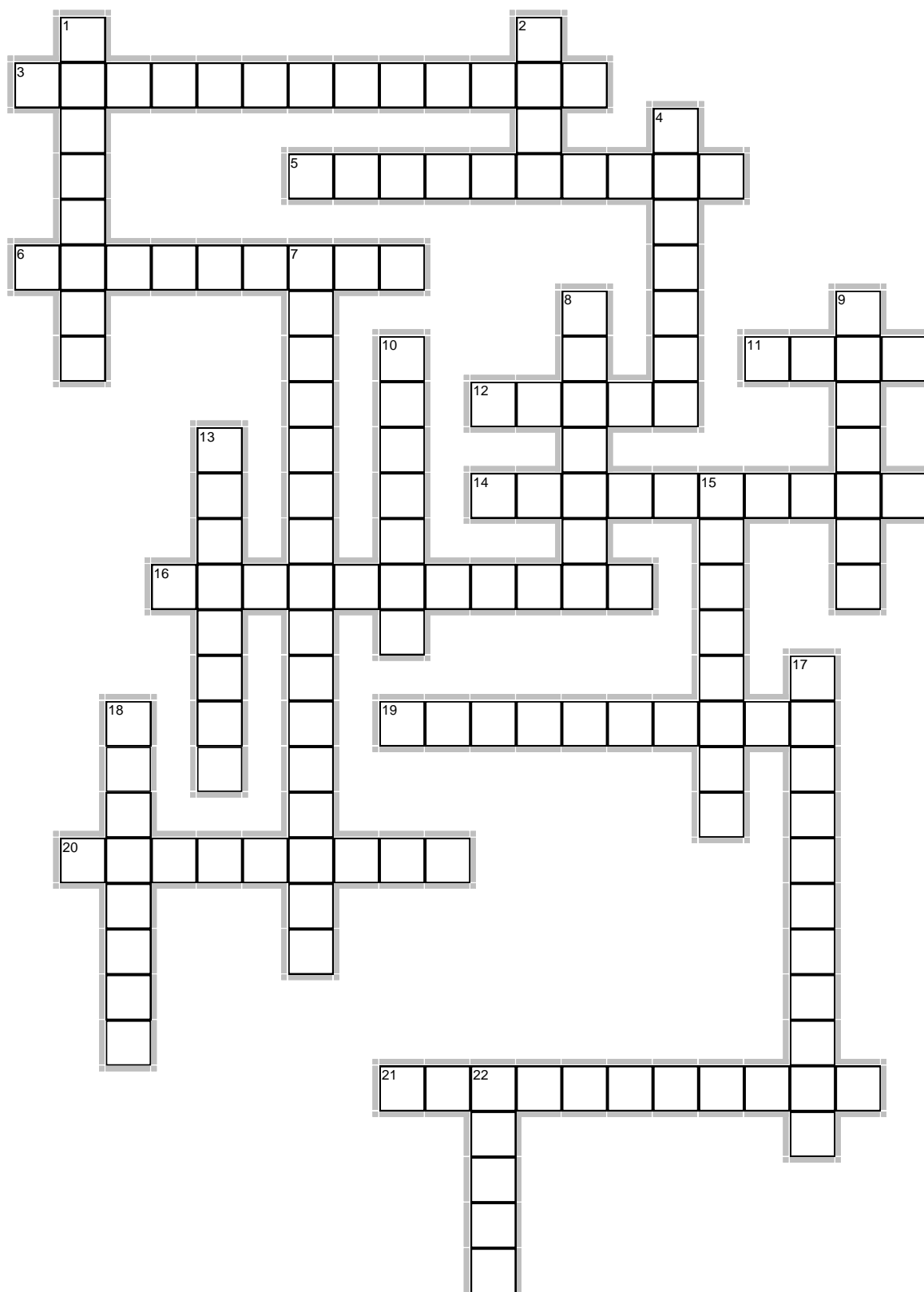
Poziomo →

4. starszyzna i instruktorzy, którzy ukończyli 55 lat i złożyli stosowną deklarację swojemu bezpośredniemu przełożonemu
5. Jednostka w strukturze organizacji harcerskiej, skupiająca zuchy – najmłodszych członków organizacji, liczebność minimum 16 członków.
8. Jednostka organizacyjna w organizacjach harcerskich, usytuowana w hierarchii pomiędzy podstawowymi jednostkami organizacyjnymi a chorągwią. Hufiec obejmuje terytorialnie na ogół obszar powiatu, w dużych miastach – jednej lub kilku dzielnic
10. Kolor sznura, poczwórnie plecionego noszonego spod ramienia przez Komendanta hufca
13. Rodzaj materiału sznura, poczwórnie plecionego noszonego z ramienia przez Naczelnika ZHP
15. Jednostka w strukturze organizacji harcerskich, skupiająca instruktorów, członków starszyny harcerskiej lub seniorów, liczebność minimum 6 członków
17. Kolor sznura, poczwórnie plecionego noszonego spod ramienia przez Komendanta chorągwi
19. Kolor sznura noszonego spod ramienia przez Przewodniczącego kręgu instruktorskiego, seniorów i starszyny

Pionowo ↓

1. Kolor sznura noszonego spod ramienia przez Drużynowego
2. Kolor sznura noszonego przez członków klubów specjalnościowych
3. Rodzaj pośredniej struktury w organizacjach harcerskich, istniejącej pomiędzy gromadami, drużynami i kręgami, a szczeblem wyższym. Tworzą go co najmniej trzy podstawowe jednostki organizacyjne (gromady, drużyny), działające w co najmniej dwóch grupach metodycznych
4. Kolor sznura z brązowym suwakiem noszonego spod ramienia przez Funkcyjnego zastępu
6. Harcerz powyżej 16 roku życia, który zrealizował próbę na stopień przewodnika, a następnie złożył Zobowiązanie Instruktorskie
7. Kolor sznura noszonego spod ramienia przez Przybocznego
9. Kolor sznura noszonego przez Kapelana, z suwakiem odpowiednim dla funkcyjnego danej jednostki
11. członkowie ZHP, którzy ukończyli 21 rok życia i nie złożyli Zobowiązania Instruktorskiego.
12. funkcja w drużynie harcerskiej lub gromadzie zuchowej, jest głównym pomocnikiem drużynowego
14. Jednostka organizacyjna ZHP, licząca przynajmniej 16 członków
16. Jednostka terenowa w ogólnopolskich organizacjach harcerskich o zasięgu terytorialnym odpowiadającym najczęściej województwu
18. Podstawowa jednostka organizacyjna drużyny harcerskiej, powinien liczyć od 5 do 8 członków

Krzyżówka Stopnie harcerskie i instruktorskie w ZHP

Hasło główne

Kierunek	→	→	→	→	→	↓	↓	↓	↓	→
Hasło	19	13	19	20	6	9	10	2	1	12
Litera	1	6	6	2	3	1	6	4	8	5

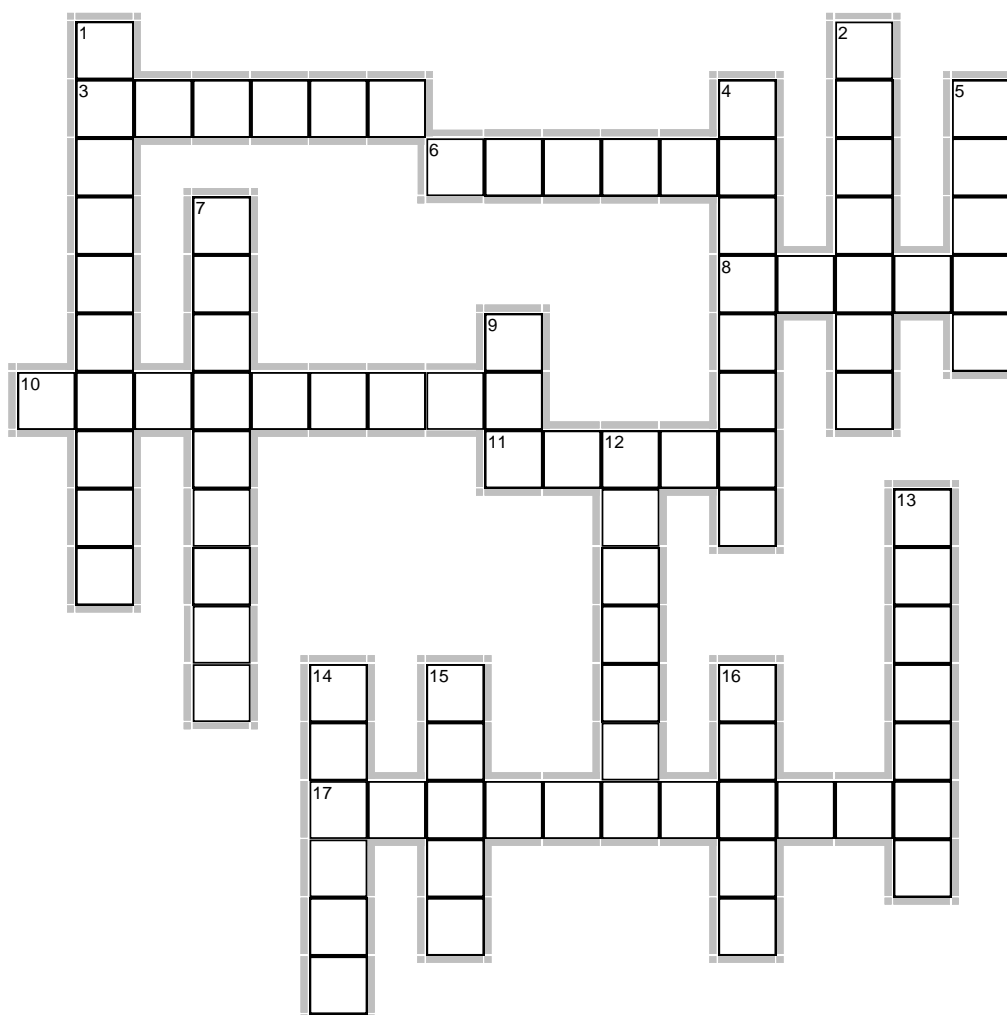
Poziomo →

3. Drugi stopień instruktorski
5. Najwyższy harcerski stopień instruktorski
6. Trzeci żeński stopień harcerski,
11. Czwarty męski stopień harcerski w ZHP. Przeznaczony dla harcerzy w wieku 14-17 lat.
12. Kolor lilijki na krzyżu harcerskim oznacza trzeci stopień harcerski
14. Pierwszy harcerski stopień instruktorski
16. Pierwszy żeński stopień harcerski. Zdobywają go dziewczęta w wieku 10-13 lat.
19. Drugi męski stopień harcerski w **ZHPH**. Przeznaczony dla harcerzy 10-13 letnich
20. Kolor podkładki pod krzyżem harcerskim i plakietki w kształcie lilijki noszonej na lewym rękawie munduru harcerskiego, oznaczających stopień instruktorski przewodnik i przewodniczki
21. Drugi żeński stopień harcerski. Przeznaczony dla dziewcząt wieku 12-13 lat.

Pionowo ↓

1. Dawny stopień harcerski, stosowany w Szarych Szeregach w okresie II wojny światowej. Odpowiadał stopniowi harcerza orlego. Zdobywali go harcerze posiadający stopień ćwika lub włóczęgi.
2. Harcerz ... - piąty męski stopień harcerski w ZHP. Zdobywany w wieku 16–18 lat.
4. Kolor lilijki na krzyżu harcerskim oznacza drugi stopień harcerski
7. harcerz ... - najwyższy męski stopień harcerski. Zdobywany przez harcerzy w wieku powyżej 19-21 lat.
8. Pierwszy męski stopień harcerski w ZHP. Przeznaczony dla harcerzy w wieku 10-13 lat.
9. Żółty ... na krzyżu harcerskim, razem z oznaczeniem stopnia czwartego, oznacza piąty stopień harcerski
10. Kolor podkładki pod krzyżem harcerskim i plakietki w kształcie lilijki noszonej na lewym rękawie munduru harcerskiego, oznaczających stopień instruktorski podharcymistrza i podharcymistrzyni
13. Dawny stopień harcerski, stosowany m.in. w Szarych Szeregach. Był stopniem wyrównawczym, zdobywali go harcerze nowo przybyli do drużyny lub nieposiadający dotąd stopnia ćwika, którzy wiekiem i doświadczeniem osiągnęli poziom tego stopnia.
15. Trzeci męski stopień harcerski w ZHP. Zdobywają go harcerze w wieku 13–16 lat
17. Czwarty żeński stopień harcerski. Przeznaczony dla dziewcząt w wieku 14–17 lat.
18. Kolor podkładki pod krzyżem harcerskim i plakietki w kształcie lilijki noszonej na lewym rękawie munduru harcerskiego, oznaczających stopień instruktorski harcmistrza i harcmistrzyni
22. Żółty ... na krzyżu harcerskim, razem z oznaczeniem stopnia trzeciego, oznacza czwarty stopień harcerski

Krzyżówka Części ubioru harcerskiego

EclipseCrossword.com

Hasło główne

Kierunek	→	→	→	→	↓	→	↓		↓	↓	↓	↓	→	↓	→	→	↓
Hasło	3	17	10	17	16	8	13		14	13	2	4	3	1	9	12	7
Litera	2	1	3	3	2	2	5		1	7	3	1	4	5	3	6	5

Poziomo →

3. Znajdują się na ramionach munduru; można oznaczać na nich stopnie harcerskie
6. Noszona na szyi przez harcerzy; oznacza przynależność do drużyny
8. Harcerki zakładają je do spódnicy, harcerze do krótkich spodni, są różnokolorowe, w barwach jednostki
10. Czerwona, zielona lub granatowa, pod harcerskim krzyżem
11. Służy do spinania harcerskiej chusty
17. Może być wędrowniczy lub starszoharcerski

Pionowo ↓

1. Naszywane na prawym rękawie munduru, świadczą o zdobytych przez harcerza umiejętnościach
2. Peleryna chroniąca przed deszczem i chłodem, w razie potrzeby można zbudować z niej mały namiot
4. Kurtka stanowiąca okrycie wierzchnie wchodzące w skład munduru harcerskiego
5. Najważniejsze odznaczenie na harcerskim mundurze
7. Naszyta na mundur, może być pamiątką z wydarzenia, rajdu czy obozu; może też oznaczać przynależność do drużyny, hufca, szczepu
9. Spina harcerską spódnicę lub spodnie
12. Zakłada się je na getry, zasłaniają górną część butów
13. Metalowa, przypięta do harcerskiego nakrycia głowy
14. Ubiór harcerza
15. Nakrycie głowy harcerza
16. Oznacza pełnioną przez harcerza funkcję

Test Wiedza o harcerstwie

Ile punktów jest w prawie harcerskim?

- 11
- 10
- 15

Aby zostać ćwikiem musisz wcześniej posiadać stopień ...

- Odkrywcy
- Harcerza Orlego
- Harcerza Rzeczypospolitej

Jak brzmi drugi punkt prawa harcerskiego?

- Harcerz postępuje po rycersku
- Harcerz jest oszczędny i ofiarny
- Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy

Kiedy harcerz składa przyrzeczenie harcerskie?

- Na pierwszym obozie
- Podczas otrzymywania krzyża harcerskiego
- Podczas otrzymywania lilijki

W jakim wieku przestaje się być zuchem, a zostaje się harcerzem?

- W wieku ok. 10 lat
- W wieku ok. 12 lat
- W wieku ok. 8 lat

Kiedy Robert Baden Powell został naczelnym skautem świata?

- Pośmiertnie w 1945 roku
- Podczas pierwszego Jamboree w 1920
- W 1939 roku

Kiedy obchodzony jest Dzień Myśli Braterskiej?

- 22 lutego
- 1 sierpnia
- 22 czerwca

Jaki kolor sznura nosi drużynowy?

- Zielony
- Brązowy
- Granatowy

Jak już złożysz przyrzeczenie, otrzymasz krzyż, to gdzie go będziesz nosić?

- W kieszeni, żeby nie zgubić
- Na wysokości serca, dumnie na piersi
- Na rogatywce

Kiedy można podjąć się zdobycia sprawności trzech piór?

- Wyłącznie na obozie letnim
- Wyłącznie podczas zimowiska
- Gdy tylko harcerz wyrazi chęć i znajdzie opiekuna sprawności

Ile zwrotek ma hymn harcerski?

- 4
- 2
- 6

Jakiego koloru obwódkę mają sprawności II stopnia "dwugwiazdkowe"?

- Zielonego
- Granatowego
- Czerwonego

Jakich prób trzeba się podjąć, aby zdobyć sprawność trzech piór?

- Milczenia, głodu, samotności
- Samotności, milczenia, silnej woli
- Silnej woli, wędrowniczej, samotności

Kto może zostać działaczem ZHP?

- osoba pełnoletnia, wyrażająca zgodę wspierania działalności ZHP
- osoba niepełnoletnia, wyrażająca zgodę wspierania działalności ZHP
- żadna z odpowiedzi nie jest poprawna

Jakie są zasady harcerskiego wychowania?

- służba, braterstwo, praca nad sobą
- służba, miłość do drugiej osoby, praca nad sobą
- wychowanie religijne, służba, praca nad sobą

Rozwiń skrót DH i NS

- drużyna starszoharcerska, nieprzetartego szlaku
- drużyna wędrownicza, nieprzetartego szlaku
- drużyna harcerska, nieprzetartego szlaku

Kto stoi na czele ZHP?

- Prezes ZHP
- Naczelnik ZHP
- Przewodniczący ZHP

Test Historia Związku Harcerstwa Polskiego

Kiedy ZHP zostało przyjęte do WAGGGS i WOSM?

- 17.01.1997
- 17.01.1996
- 16.05.1998

Kim była Olga Drahonowska-Małkowska?

- jedną z twórczyń polskiego skautingu, instruktorką harcerską, współautorką hymnu harcerskiego, założycielką szkół instruktorskich
- nauczycielką, działaczką społeczną i instruktorką harcerską, jedną z założycielek polskiego harcerstwa dziewcząt, harcmistrzynią Rzeczypospolitej
- anglistka, nauczycielką i autorka podręczników, zasłużoną instruktorką harcerską, siostrą Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, w latach 80. brała udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego

Kim była Jadwiga Falkowska?

- jedną z twórczyń polskiego skautingu, instruktorką harcerską, współautorką hymnu harcerskiego, założycielką szkół instruktorskich
- nauczycielką, działaczką społeczną i instruktorką harcerską, jedną z założycielek polskiego harcerstwa dziewcząt, harcmistrzynią Rzeczypospolitej
- anglistka, nauczycielką i autorka podręczników, zasłużoną instruktorką harcerską, siostrą Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, w latach 80. brała udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego

Kim była Anna Zawadzka?

- jedną z twórczyń polskiego skautingu, instruktorką harcerską, współautorką hymnu harcerskiego, założycielką szkół instruktorskich
- nauczycielką, działaczką społeczną i instruktorką harcerską, jedną z założycielek polskiego harcerstwa dziewcząt, harcmistrzynią Rzeczypospolitej
- anglistką, nauczycielką i autorką podręczników, zasłużoną instruktorką harcerską, siostrą Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, w latach 80. brała udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego

Co to jest WOSM?

- Światowa Organizacja Ruchu Skautów
- Światowa Organizacja Ruchu Skautowego
- Światowe Stowarzyszenie Przewodników i Skautów

Co to jest WAGGGS?

- Światowe Stowarzyszenie Przewodników i Skautów
- Światowe Stowarzyszenie Przewodniczek i Skautek
- Światowa Organizacja Ruchu Skautów

W 1949 r. rozwiązano ZHP po to, aby mogło za rok powstać harcerstwo kierowane przez ZMP. Jak nazywało się to harcerstwo?

- Polska Organizacja Harcerska (POH)
- Polska Organizacja Skautowa (POS)
- Organizacja Harcerska, od 1956 r. OH Polski Ludowej

Kim był Florian Marciniak?

- instruktorem Związku Harcerstwa Polskiego, harcmistrzem, pierwszym naczelnikiem Szarych Szeregów
- instruktorem harcerskim, harcmistrzem, podporucznikiem Armii Krajowej, komendantem Grup Szturmowych na terenie Warszawy
- współtwórcą metodyki zuchowej, instruktorem harcerskim, harcmistrzem, żołnierzem Armii Krajowej oraz jednym z ideowych przywódców Szarych Szeregów

Kim był Tadeusz Zawadzki?

- instruktorem Związku Harcerstwa Polskiego, harcmistrzem, pierwszym naczelnikiem Szarych Szeregów
- instruktorem harcerskim, harcmistrzem, podporucznikiem Armii Krajowej, komendantem Grup Szturmowych na terenie Warszawy
- współtwórcą metodyki zuchowej, instruktorem harcerskim, harcmistrzem, żołnierzem Armii Krajowej oraz jednym z ideowych przywódców Szarych Szeregów

Kim był Aleksander Kamiński?

- instruktorem Związku Harcerstwa Polskiego, harcmistrzem, pierwszym naczelnikiem Szarych Szeregów
- instruktorem harcerskim, harcmistrzem, podporucznikiem Armii Krajowej, komendantem Grup Szturmowych na terenie Warszawy
- współtwórcą metodyki zuchowej, instruktorem harcerskim, harcmistrzem, żołnierzem Armii Krajowej oraz jednym z ideowych przywódców Szarych Szeregów

Kim był Andrzej Małkowski?

- twórcą polskiego skautingu, instruktorem i teoretykiem harcerstwa, działaczem polskich organizacji młodzieżowych i niepodległościowych
- instruktorem Związku Harcerstwa Polskiego, harcmistrzem, porucznikiem Armii Krajowej w Szarych Szeregach, w latach 80, brał udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego
- porucznikiem AK, harcmistrzem, członkiem Głównej Kwatery Szarych Szeregów, jednym z komendantów Chorągwi Warszawskiej ZHP, dowódcą siatki pomocy więźniom, twórcą kursów podharcemistrzowskich Szarych Szeregów „Szkoła za lasem”, w latach 80. brał udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego

Kim był Stefan Mirowski?

- twórcą polskiego skautingu, instruktorem i teoretykiem harcerstwa, działaczem polskich organizacji młodzieżowych i niepodległościowych
- instruktorem Związku Harcerstwa Polskiego, harcmistrzem, porucznikiem Armii Krajowej w Szarych Szeregach, w latach 80, brał udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego
- porucznikiem AK, harcmistrzem, członkiem Głównej Kwatery Szarych Szeregów, jednym z komendantów Chorągwi Warszawskiej ZHP, dowódcą siatki pomocy więźniom, twórcą kursów podharcemistrzowskich Szarych Szeregów „Szkoła za lasem”, w latach 80. brał udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego

Kim był Jan Rossman?

- twórcą polskiego skautingu, instruktorem i teoretykiem harcerstwa, działaczem polskich organizacji młodzieżowych i niepodległościowych
- instruktorem Związku Harcerstwa Polskiego, harcmistrzem, porucznikiem Armii Krajowej w Szarych Szeregach, w latach 80, brał udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego
- porucznikiem AK, harcmistrzem, członkiem Głównej Kwatery Szarych Szeregów, jednym z komendantów Chorągwi Warszawskiej ZHP, dowódcą siatki pomocy więźniom, twórcą kursów podharcmistrzowskich Szarych Szeregów „Szkoła za lasem”, w latach 80. brał udział w reformowaniu Związku Harcerstwa Polskiego

W 1935 r. odbyła się jedna z najważniejszych w polskim harcerstwie imprez. Jaka to była impreza

- Jubileuszowy Zlot Harcerstwa Polskiego Kraków-Błonie
- II Narodowy Zlot Harcerzy w Poznaniu
- Zlot w Spale

Którego dnia urodził się Robert Baden-Powell?

- 14 luty - Walentynki
- 22 luty - Dzień Myśli Braterskiej
- 10 marca - Dzień Mężczyzn

W jakim roku i mieście utworzono wspólną organizację- Związek Harcerstwa Polskiego?

- 19 grudnia 1914, Szczecin
- 1 Listopada 1918, Lublin
- 23 czerwca 1918, Rzeszów

W drugiej połowie lat 20 zaczął rozwijać się pion zuchowy. Jak nazywały się twórczynie w organizacji żeńskiej?

- Emilia Plater i Olga Drahonowska
- Aleksandra Kamińska i Małgorzata Kozielska
- Jadwiga Zienkiewiczówna i Jadwiga Zwolakowska

Jak nazywał się pierwszy protektor ZHP?

- Józef Piłsudski
- Stanisław Wojciechowski
- Ignacy Mościcki

Pod jakim kryptonimem działała Organizacja Harcererek?

- "Związek Stokrotek"
- "Związek Koniczyn"
- "Związek Robaków"

W którym roku rozpoczęła się stopniowa likwidacja ZHP?

- Jesień 1948
- Wiosna 1946
- Jesień 1947

Wymień członków tzw. "Bandy Czworka" uczestniczących w reformowaniu ZHP

- hm. Barbara Kocuń hm. Mirosław Kleszcz hm. Joanna Kowalska hm. Jan Adamczyk
- hm. Milena Klucz hm. Sławomir Dąbrowski hm. Mateusz Kaczmarczyk hm. Ewelina Kotłowska
- hm. Jan Rossman hm. Stefan Mirowski hm. Hanka Zawadzka hm. Halina Wiśniewska

Kto i gdzie powiedział takie słowa: "O ile lepszy i piękniejszy byłby świat, gdybyśmy wszyscy byli harcerzami"

- Baden-Powell na zlocie w Birmingham 1914
- Olga Drahonowska na zlocie w Warszawie 1932
- Donald Tusk na zlocie "Kraków 2010"

Jakie miasto nazywa się kolebką polskiego skautingu?

- Lwów
- Lublin
- Warszawa

W którym roku Andrzej Małkowski przetłumaczył "Scouting for boys"?

- 1902
- 1910
- 1917

Jak nazywało się czasopismo wydawane od 1912 roku?

- Skaut
- Lilijka
- Skauting dla wychowania młodzieży

Kto zaprojektował krzyż harcerski na wzór Orderu Virtuti Militari?

- Robert Baden-Powell
- Kazimierz Lutosławski
- Olga Drahonowska

Jak nazywała się drużyna powstała na Pomorzu w latach 1911-1918?

- I tajna drużyna skautowa
- II żeńska drużyna skautowa
- I tajna drużyna instruktorów

Kto wchodził w skład Inspektoratu Harcerskiego w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego?

- Józef Piłsudski i Józef Haller
- Robert Baden-Powell i Andrzej Małkowski
- Tadeusz Strumiłło i Maria Wocalewska

Co zainspirowało Baden-Powella do utworzenia ruchu skautowego?

- Obrona miasta Mafeking w której młodzi chłopcy pełnili funkcje łączników, wartowników, itp.
- Artykuł w gazecie
- Spotkanie z życzliwym i pomocnym chłopcem

Gdzie i w którym roku odbył się pierwszy doświadczalny obóz zorganizowany przez Baden-Powella?

- Na wyspie Brownsea w 1907 r.
- W Londynie w 1905 r.
- W Lublinie w 1908 r.

Czy podczas zaborów harcerstwo działało legalnie?

- tak
- nie
- Austriacki- tak Pozostałe - nie

Test Szare Szeregi

Kto napisał książkę pt. "Kamienie na Szaniec"?

- Aleksander Kamiński
- Stanisław Broniewski
- Jerzy Jabrzemski

Kto napisał książkę pt. "Akcja pod Arsenalem"?

- Aleksander Kamiński
- Stanisław Broniewski
- Jerzy Jabrzemski

Kto napisał książkę pt. "Harcerze z Szarych Szeregów"?

- Aleksander Kamiński
- Stanisław Broniewski
- Jerzy Jabrzemski

Kiedy zostały założone Szare Szeregi?

- 27 września 1939 r.
- 15 kwietnia 1940 r.
- 8 grudnia 1939 r.

Kto założył Szare Szeregi?

- Członkowie Naczelnej Rady Harcerskiej
- Tadeusz Zawadzki
- Batalion "Zośka"

Jak nazywali się Alek, Rudy i Zośka?

- Jan Bytnar, Maja Wysocka i Tadeusz Zawadzki
- Aleksander Maciejewski, Rudolf Dobromiły i Zofia Tadeusik
- Maciej Dawidowski, Jan Bytnar i Tadeusz Zawadzki

Maciej Dawidowski

- instruktor harcerski, podharcistrz, członek Szarych Szeregów i Grup Szturmowych, jeden z bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*
- podharcistrz, członek Szarych Szeregów, dowódca hufca „Południe” Grup Szturmowych, jeden z głównych bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*
- instruktor harcerski, harcmistrz, podporucznik Armii Krajowej, komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy, jeden z głównych bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*

Jan Bytnar

- instruktor harcerski, podharcistrz, członek Szarych Szeregów i Grup Szturmowych, jeden z bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*
- podharcistrz, członek Szarych Szeregów, dowódca hufca „Południe” Grup Szturmowych, jeden z głównych bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*
- instruktor harcerski, harcmistrz, podporucznik Armii Krajowej, komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy, jeden z głównych bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*

Tadeusz Zawadzki

- instruktor harcerski, podharcistrz, członek Szarych Szeregów i Grup Szturmowych, jeden z bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*
- podharcistrz, członek Szarych Szeregów, dowódca hufca „Południe” Grup Szturmowych, jeden z głównych bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*
- instruktor harcerski, harcmistrz, podporucznik Armii Krajowej, komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy, jeden z głównych bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*

Przykład małego sabotażu to ...

- Obrabowywanie banków
- Akcje zbrojne
- Malowanie obraźliwych haseł na murach

Przykład batalionu złożonego z członków Szarych Szeregów

- Batalion "Andromeda"
- Batalion "Jowisz"
- Batalion "Parasol"

Kryptonim Głównej Kwatery

- Pasieka
- Ul
- Góra

Kryptonim chorągwi

- ule
- roje
- rodziny

Kryptonim hufców

- ule
- roje
- rodziny

Kryptonim drużyn

- ule
- roje
- rodziny

Kryptonim zastępów

- ule
- roje
- pszczoły

Pierwszym naczelnikiem Szarych Szeregów był ...

- Florian Marciniak (27 września 1939 – 6 maja 1943)
- Stanisław Broniewski (12 maja 1943 – 3 października 1944)
- Leon Marszałek (3 października 1944 – 18 stycznia 1945)

Drugim naczelnikiem Szarych Szeregów był ...

- Florian Marciniak (27 września 1939 – 6 maja 1943)
- Stanisław Broniewski (12 maja 1943 – 3 października 1944)
- Leon Marszałek (3 października 1944 – 18 stycznia 1945)

Trzecim naczelnikiem Szarych Szeregów był ...

- Florian Marciniak (27 września 1939 – 6 maja 1943)
- Stanisław Broniewski (12 maja 1943 – 3 października 1944)
- Leon Marszałek (3 października 1944 – 18 stycznia 1945)

Główna Kwatera kierowała w okresie najpełniejszego rozwoju pracą ... chorągwi harcerek, wśród nich 5 obejmowało tereny zachodnie włączone do Rzeszy

- 16
- 20
- 24

Jak nazywała się najmłodsza grupa harcerzy w Szarych Szeregach (12–14 lat)?

- Zawiszacy
- Bojowe Szkoły
- Grupy Szturmowe

Jak nazywała się grupa harcerzy w Szarych Szeregach (15–17 lat)?

- Zawiszacy
- Bojowe Szkoły
- Grupy Szturmowe

Jak nazywała się najstarsza grupa harcerzy w Szarych Szeregach (powyżej 18 lat)?

- Zawiszacy
- Bojowe Szkoły
- Grupy Szturmowe

Zawiszacy

- nie brali w zasadzie udziału w walce bieżącej, przygotowywali się do pełnienia służby pomocniczej, a podczas nauki na tajnych kompletach – do odbudowy Polski po wojnie
- pełnili służbę w małym sabotażu, będącym akcją propagandową skierowaną do ludności polskiej: pisanie na murach, rozlepianie afiszy i nalepek, rozdawanie ulotek, kolportaż fikcyjnych dodatków nadzwyczajnych do gazet, podłączenie się do niemieckich megafonów, zrywanie niemieckich flag, usuwanie z wystaw i gablot niemieckich fotografii, gazowanie kin
- pełnili służbę w „wielkiej dywersji”: wysadzanie mostów kolejowych, pociągów, odbijanie więźniów, zamachy na funkcjonariuszy aparatu terroru, walczyli w oddziałach partyzanckich oraz prowadzili sabotaż kolejowy

Bojowe Szkoły

- nie brali w zasadzie udziału w walce bieżącej, przygotowywali się do pełnienia służby pomocniczej, a podczas nauki na tajnych kompletach – do odbudowy Polski po wojnie
- pełnili służbę w małym sabotażu, będącym akcją propagandową skierowaną do ludności polskiej: pisanie na murach, rozlepianie afiszy i nalepek, rozdawanie ulotek, kolportaż fikcyjnych dodatków nadzwyczajnych do gazet, podłączenie się do niemieckich megafonów, zrywanie niemieckich flag, usuwanie z wystaw i gablot niemieckich fotografii, gazowanie kin
- pełnili służbę w „wielkiej dywersji”: wysadzanie mostów kolejowych, pociągów, odbijanie więźniów, zamachy na funkcjonariuszy aparatu terroru, walczyli w oddziałach partyzanckich oraz prowadzili sabotaż kolejowy

Grupy Szturmowe

- nie brali w zasadzie udziału w walce bieżącej, przygotowywali się do pełnienia służby pomocniczej, a podczas nauki na tajnych kompletach – do odbudowy Polski po wojnie
- pełnili służbę w małym sabotażu, będącym akcją propagandową skierowaną do ludności polskiej: pisanie na murach, rozlepianie afiszy i nalepek, rozdawanie ulotek, kolportaż fikcyjnych dodatków nadzwyczajnych do gazet, podłączenie się do niemieckich megafonów, zrywanie niemieckich flag, usuwanie z wystaw i gablot niemieckich fotografii, gazowanie kin
- pełnili służbę w „wielkiej dywersji”: wysadzanie mostów kolejowych, pociągów, odbijanie więźniów, zamachy na funkcjonariuszy aparatu terroru, walczyli w oddziałach partyzanckich oraz prowadzili sabotaż kolejowy

Akcja Wieniec - w nocy z 7 na 8 października 1942 r.

- wysadzanie pociągów
- odbicie 21 więźniów z niemieckiego konwoju policyjnego, w tym Jana Bytnara „Rudego”
- odbicie transportu więźniów do Oświęcimia

Akcja pod Arsenalem – 26 marca 1943

- wysadzanie pociągów
- odbicie 21 więźniów z niemieckiego konwoju policyjnego, w tym Jana Bytnara „Rudego”
- odbicie transportu więźniów do Oświęcimia

Akcja Celestynów – 20 maja 1943

- wysadzanie pociągów
- odbicie 21 więźniów z niemieckiego konwoju policyjnego, w tym Jana Bytnara „Rudego”
- odbicie transportu więźniów do Oświęcimia

Akcja Kutschera – 1 lutego 1944

- udany zamach na komendanta warszawskiej policji i SS
- nieudany zamach na szefa policji niemieckiej w Generalnym Gubernatorstwie
- likwidacja strażnic granicznych, podczas tej akcji zginął Tadeusz Zawadzki „Zośka”

Akcja Koppe - 11 lipca 1944 w Krakowie

- udany zamach na komendanta warszawskiej policji i SS
- nieudany zamach na szefa policji niemieckiej w Generalnym Gubernatorstwie
- likwidacja strażnic granicznych, podczas tej akcji zginął Tadeusz Zawadzki „Zośka”

Akcja „Taśma” – Sieczychy – 20 sierpnia 1943

- udany zamach na komendanta warszawskiej policji i SS
- nieudany zamach na szefa policji niemieckiej w Generalnym Gubernatorstwie
- likwidacja strażnic granicznych, podczas tej akcji zginął Tadeusz Zawadzki „Zośka”